

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

Praktická příručka jako příloha:
Přehled věrouky katolické církve
s vyznačením stupňů jistoty (cenzurami)

„... modlitba je kyslíkem
našeho života, skrze ni se stává
nemožné možným a nesnadné
snadným.“

Z pastýřského listu Mons. Pavla Konzbula

Velký přehled všech
publikací A.M.I.M.S. M
pro misijní použití
str. 59–61

Obsah:

šedesáté třetí číslo

- 3 **Nádo moliťsa**
4 **Úcta k svatým patronům**
6 **Manželka, maminka, mystička a patronka Evropy (sv. Brigita Švédská)**
11 **Zjevení svaté Brigity**
16 **Panna Maria, růženec a dům**
20 **Víra je okno, které nabízí naději – HIV a lékař z Chile (a z Prahy) (MUDr. Ricardo Massmann)**
24 **Dogmata jako pevné břehy**
25 **Ohmataný sešitek**
26 **Jak používat přílohu „Přehled věrouky...“**
27 **Přehled věrouky katolické církve**
39 **Nezůstaň jen u výčtu, poznej důvody**
39 **Největší nepřítel**
40 **Závist, nejhlupejší hřích**
44 **Poznej své charisma!**
45 **Charisma milosrdenství**
48 **Charisma malých společenství**
49 **U ohně**
52 **Charisma moudrosti**
53 **Problémy jako pozvánka**
55 **Řekli o moudrosti...**
56 **Mozaika příběhů o moudrosti**
58 **Babička a dědeček v nebi**
59 **Velký objednávkový kupon A.M.I.M.S.**
62 **Společenství čistých srdcí: Rozhodnutí a důsledky**
63 **SČS v kostce**

Milovaní čtenáři!

V tiskovém apoštolátu A.M.I.M.S. jsme vydali už víc než sto titulů knih, které šíříme jen za doporučený příspěvek na tisk a poštovné. Knihy tak jsou mnohem dostupnější a dají se využít pro evangelizaci, protože je možné opatřit si je i ve větším množství (což u dražších knih není pro každého snadné) – pak je můžete rozdávat, např. při návštěvě příbuzných či známých tam, kde by jejich přečtení mohlo duchovně prospět. Mnozí se diví, jak je dnes možné tak levně vydávat knihy (podobně se tomu diví i v případě časopisu *Milujte se!*). Pokud pomineme, že vlastně nemusíme platit spoustu zaměstnanců, protože je řada dobrovolníků, kteří s tímto dílem zcela zdarma pomáhají, pak je třeba zmínit jeden rozhodující a zcela zásadní faktor, za který jsme velmi vděční: tou nesmírně důležitou věcí je Boží požehnání!

Před časem jsem mluvil o důvodech Božího požehnání, které doposud vždy provázelo náš tiskový apoštolát, se šéfredaktorem časopisu *Milujte se!* otcem Pavlem Zahradníčkem. Řekl: „Jsem přesvědčen, že jedním z důvodů tohoto Božího požehnání je knížečka *Matka Ustavilné Pomoci*.“ Tu jsme vytiskli už před lety a pak mnohokrát dotiskovali – a na rozdíl od ostatních knih má v kolonce „doporučený příspěvek na tisk“ uvedeno: 0 Kč. A skutečně ji šíříme v jakémkoli množství zcela zdarma – jen ke cti Panny Marie a k Boží oslavě a spáse lidí... (Pouze prosíme o příspěvek na poštovné – a to proto, aby si ti, kteří si knížečku objednavají, uvědomili, že je dobré jednat „ekonomicky“: objednávat ve větším množství naráz, a třeba za jedno poštovné spojit objednávku ještě s dalšími publikacemi tiskového apoštolátu... – viz objednávkový kupon na str. 59–60).

Nyní jsme tuto knížku připravili pro vydání znovu, ale tentokrát v česko-ukrajinském provedení. Nabízíme vám

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2101330155/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složky, která je součástí záhlaví. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Knížní přílohy dřívějších čísel časopisu *Milujte se!* si můžete doobjednat na www.fatym.com a www.amims.net.

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
63/2022, XVI. ročník, vydáno 23. listopadu 2022

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Vydavatel: Milujte se! z.s., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se
číslo účtu pro zaslání darů: 2101330155/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis *Milujte se!* je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

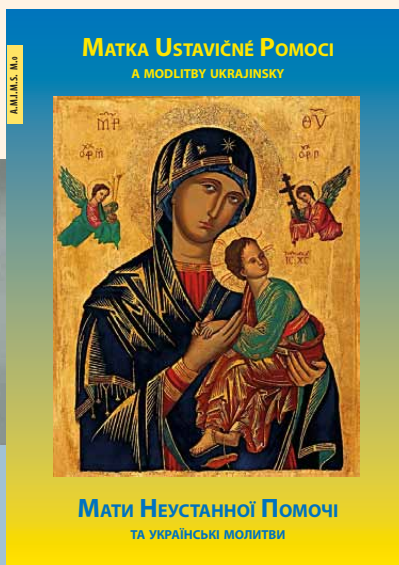
Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasílaným darům, neboť časopis nemá předplatné či státní a církevní dotace. Zaslání dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.
Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Flickr, Catholic Church (England and Wales) (CC BY-NC-ND 2.0)

ji jako informaci o vzácné ikoně, pomůcku ke společné i osobní modlitbě, ale též jako prostředek pro evangelizaci. Mnozí lidé z Ukrajiny kolem nás si jsou moc dobře vědomi, jak vážná je situace, a to nejen v jejich zemi. Někteří z nich už tuší, že je čas modlit se. Ale mnozí z nich vlastně nevědí jak. Knížečka obsahuje i dodatek se základními modlitbami v ukrajinštině. Vhodně předaná brožurka může napomoci těm, kteří modlitby neznají, aby se měli čeho chytit, a těm, kteří modlitby znají, aby měli podle čeho vést k modlitbě i ostatní. Kniha, v níž jsou modlitby, které jsou společné jak pro pravoslavné, tak pro katolíky, se může stát i nástrojem ke vzájemnému sblížení. Vždyť Matka Ustavičné Pomoci, jejíž obraz pochází z Východu, ale dnes se uchovává v Římě, chce všechny sjednotit a přivést ke Kristu. I tentokrát je doporučený příspěvek na tisk OKČ – rádi brožurku dodáme v jakémkoli množství těm, kteří ji budou šířit dál. Objednávat další výtisky můžete pomocí kuponu na str. 59–60 nebo mailem na apostolat@fatym.com.

V Kristu P. Marek Dunda

Stručný návod k použití knihy:

1. V knížce se seznámit s historií ikony Matky Ustavičné Pomoci i s mnohasetletou úctou k ní.
2. Modlit se k Matce Ustavičné Pomoci a vyprošovat Boží pomoc a požehnání sobě i druhým.
3. Knížečku darovat ve svém okolí někomu z Ukrajiny a pozvat ho k modlitbě.
4. Objednat si další knížečky.
5. Vrátit se k bodu 3 a zopakovat ho desetkrát, dvacetkrát, stokrát, dvoustokrát...

Nádo molitsja

Na faře v Dubňanech se nám postupně vystřídaly dvě skupiny lidí, kteří utekli z Ukrajiny před válkou. Fara má jen jeden byt pro kněze, a tak bydleli v obyčejných pokojích, měli jsme společnou kuchyni, ledničku i sociální zařízení. Nešlo to tak na dlouho, ale snažili jsme se jim poskytnout první přijetí v době nejvyšší nouze, pomoci jim najít práci, pronájem bytu, postavit se na vlastní nohy. U první skupiny se to podařilo za několik málo týdnů. Druhou tvořili dva velmi mladí lidé s vážně postiženým dítětem. Muži se podařilo najít výbornou práci, ale nastal problém s bytem. Ukázalo se, že v celém městě už žádný vhodný k pronájmu není. Bylo vidět, že to Sergeje velmi trápí: jít jinam nechtěli, v práci se mu velmi líbilo, a i když na Ukrajině pracoval jako kameraman, u nás se naučil opravovat střechy a hodný majitel pokrývačské firmy, který bydlí v sousední ulici, ho vždy ráno vyzvedával autem přímo u fary a pak jeli společně za prací...

Přišel za mnou a s pomocí mé lámané ruštiny jsme mluvili o tom, jak mu dělá starost, že nevidí šanci sehnat ve městě vhodný byt. Věděl jsem, že jsou

pokřtění – pravoslavní –, ale víru nijak neprojevují. V ruštině nějakou dlouhou katechezi nezvládnou, ale řekl jsem mu: „Nádo molitsja...“ („Potřeba se modlit.“) Bylo vidět, že o tom přemýšlí.

Večer sám přišel a ptal se, kdy je mše svatá v kostele...

Když jsem mu o několik dní později dal výtisk knížky *Matka Ustavičné Pomoci* s modlitbami v ukrajinštině (zatím vytištěný jen z počítače, protože tehdy se kniha teprve připravovala k vydání), s vděčností ho přijal.

Za několik týdnů přišel a vyprávěl doslova o zázraku (rusky „čudo“). Oslovila ho jedna žena a sama jim nabídla pronájem jednoho z nových bytů, které měla těsně před dokončením. Když se dva měsíce předtím o tuto možnost sami zajímali, dozvěděli se, že byty jsou rezervované a zájemců je několikrát víc než bytů... Inu „čudo“!

A tak si říkám, když vidím všechno to, co se kolem nás nyní děje: „Co se ještě musí stát, abychom i my pochopili (a vzali to vážně), že je opravdu třeba začít se modlit!“

P. Pavel Zahradníček ■

Co se ještě musí stát, abychom to i my pochopili a vzali vážně?!

Úcta k svatým patronům

Napadlo vás někdy, že spolu souvisí slova „svatý“, „světlo“ – a také slovo „svět“? Profesor P. Petr Piřha (v letech 1992 až 1994 byl ministrem školství), který je i katolickým knězem, vysvětluje, co z těchto souvislostí pro nás plyne.

Svatí září...

Slovo *svatý* je významově spojeno se slovy *světlo*, *svit*, *svět*. Tyto spojitosti ukazují, že svatý znamená *zářící*.

Velmi často se také setkáváme s tím, že o svatých mluvíme jako o světlech, která zazářila v temných dobách dějin a ukázala cestu, ale podala i doklad, že světlo vítězí nad temnotou. Bez povšimnutí nesmíme ponechat ani to, že svět je to, co se skvěje před naším zrakem. Slovo svět označuje původně to skvělé Boží dílo, které není lidmi a hříchem poničeno. Z toho pak plyne, že svatí jsou ti, kdo nám představují člověka takového, jak si ho přeje Bůh.

... a uzdravují

Naši sousedé Němci užívají pro svaté slova *Heilige*. Toto slovo je významově spjata se slovem *heilen*, tj. s významy *zdravý* a *uzdravovat*. Vypovídá to o stejném. Svatí jsou zářící svým zdravým, nepoškozeným lidstvím, které má místo v budoucím obnoveném světě.

Ukazují směr

Takoví lidé ovšem jsou vyzdvižení, neboť jsou vzorem pro správné jednání a ukazují směr. Jejich vyzdvižení k úctě není nikterak mechanické. Oni sami se totiž vzepjali k životnímu růstu, kterým nás vysoce převyšují. Pracovali na tom ovšem za přispění Toho, kdo je vyzval a kdo je po celý život pozvedal. Jsou tedy vyzdvižení lidmi proto, že je pozvedl Bůh.

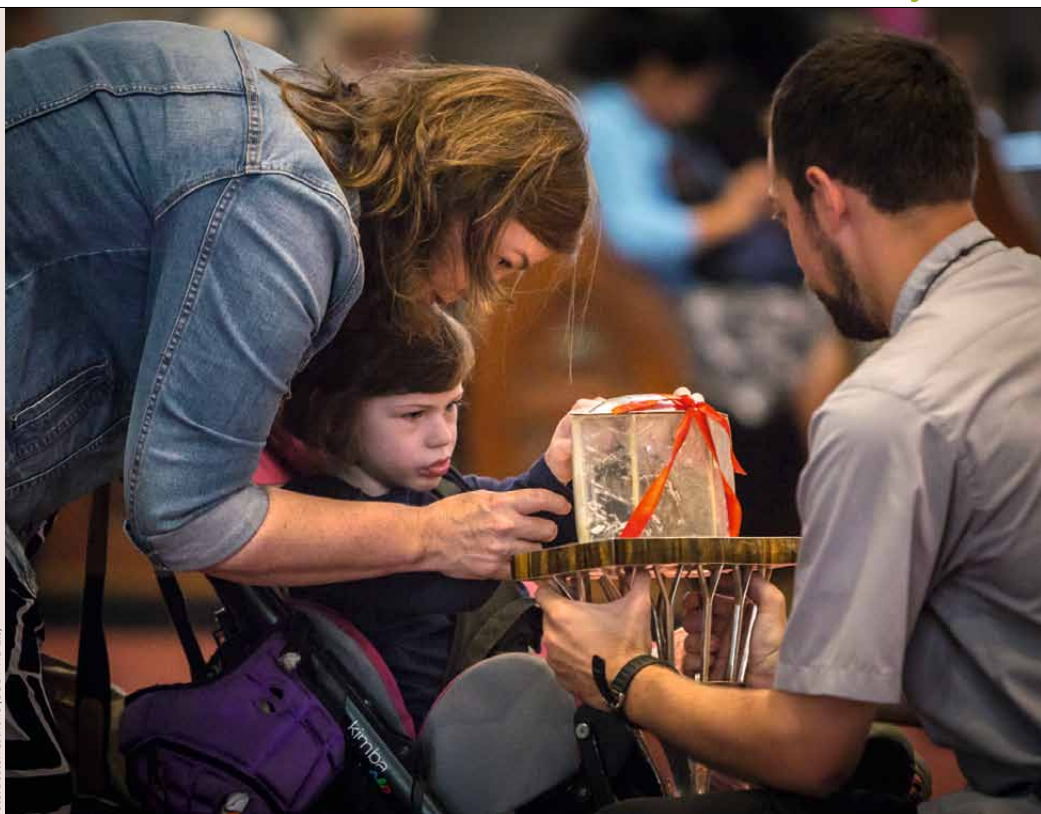
„Naši patroni“ – vyjádření trochu lidské, ale jsme přece lidé...!

Teoreticky víme, že o Ráji nemůžeme nic přesného říct, protože ho Bůh připravil jako něco, co lidské oko nespatriilo, co na lidskou mysl nikdy nevstoupilo. Nicméně žijeme se svou představou a ta je lidská. Tak vidíme Krista jako Krále

Foto: Flickr, Catholic Church (England and Wales) (CC BY-NC-SA 2.0)

obklopeného nebeským dvorstvem. To je uspořádáno v naší představě jako naše společnost. Svatí jsou chápáni jako naši přímluvci a zástupci u Božího trůnu. Máme představu, že nás chrání. Patronové – ochránci – pak chrání různé skupiny lidí a různá místa a území. My, kteří žijeme v době moderních vlád, mohli bychom patrony charakterizovat jako zodpovědné za určitý resort, úřad nebo území. Je to jistě trochu zavádějící, ale alespoň poznáme, jak naše představy jsou neúplné a nepřesné: Mohli bychom říci, že sv. Roch, ochránce v době moru, je svatým hygienikem, že sv. Josef, patron dělníků a umírajících, vede resort práce a sociálních věcí, sv. Mikuláš ministerstvo školství, a tak všelijak. Pro naše úvahy je důležité, že máme také patrony Evropy (o jedné z patronek Evropy viz následující článek – pozn. redakce). Jako by se tím říkalo, že Evropa je celek anebo problém, který vyžaduje svatou ochranu a svaté vedení.

Foto: BostonCatholic (CC BY-ND 2.0)

Ochránci a učitelé

Mluvíme-li o ochraně, měli bychom si ujasnit, v čem a jak nás svatí patronové chrání. Téměř vojensky chápaná ochrana území a národa je dostatečně známá. Daleko významnější je však ochrana před nepřítelem uvnitř hradeb. Patronové nás chrání před tím, co nás činí slabými a vnitřně rozlomenými. Stojí před námi jako prorocké varování a jejich ctnosti nás upozorňují na to, co je v nás nezdravé, co nám škodí a co nám dokonce může přinést záhubu. Svatí patronové jsou vždy učitelé.

Jaká má být naše úcta k nim?

Ještě jednu otázku si musíme položit. Jaká má být naše úcta k nim? Není to totiž jen nějaké obdivné hledění. Bylo by zcela špatné, kdyby se naše úcta sesmekávala do jakéhosi nepotismu: „Máme mocného zástupce, dokonce předka v nebi. On to zařídí.“ Při takovém spolehnutí bychom se hodně přepočítali. Úcta ke světcům vyžaduje, abychom se s nimi spojili tak, že jejich vlastnosti a síly stanou se našimi. Musíme je následovat, tj. pokračovat v jejich úsilí a zápasech. Tehdy, když budeme plně stát v díle, které oni sami za dnů svého pozemského žití konali, budeme jimi vedeni, chráněni a posilováni. Modlitbou se jistě můžeme k těmto patronům obracet, ale vyslyšení můžeme dojít jedině tehdy, když z našich postojů a činů budou mluvit oni. Jejich hlas volá-

Foto: spshda (CC BY-ND 2.0)

jící k Bohu nepřijde odněkud zvnějšku, ale ozve se z našeho nitra. Bude to sice náš lidský hlas i dech, ale zároveň to bude stále tžž Duch, táž naděje i víra a táž služba lásky.

Mons. Petr Piřha (upraveno z knihy „Svaté patronky Evropy“, Praha: COMDES – Jan Bloudek, 2000 – upoutávka na knihu Mons. prof. PhDr. Petra Piřhy, CSc., dr. h. c., viz str. 9–10) ■

Manželka, maminka, mystička

a patronka Evropy

Mezi vatikánskými dokumenty zaujímá zvláštní postavení apoštolský list zvaný „Motu proprio“, tj. list vydaný „z vlastního popudu“ papežova. Takovým listem datovaným 1. října 1999 prohlásil Jan Pavel II. svatou Brigitu Švédskou, svatou Kateřinu Sienskou a svatou Terezii Benediktu od Kříže spolupatronkami Evropy.* Ve svaté Brigitě vidí vzor ženy, která svatě žije své manželství a stojí v úctě a údivu před jejím vizionářským sjednocením s trpícím Kristem.

Dívka z nejvyšších vrstev

Brigita byla sedmým dítětem pana Birgera Perssona a jeho ženy, paní Ingeborgy. Narodila se na hradě Finsta (v roce 1303 – pozn. redakce), kde tehdy sídlil její otec, královský místodržící Upplandu, který se vepsal do dějin Švédska jako zákonodárce. Oba rodiče byli spřízněni s nejpřednějšími rody ve Švédsku včetně rodu královského. Nějakých tři sta let ovládali severskou zemi příbuzní její rodiny.

Dřevěná skulptura sv. Brigity Švédské, vznikla kolem roku 1470, tedy asi 100 let po její smrti

Vyrůstala v dostatku, bezpečí a harmonii. Byla vnímavá až citlivá.

Zvláštní sen

Stalo se pak, že po jednom barvitém kázání o Kristově ukřižování měla Brigita živý sen, ve kterém viděla Krista. Mluvila s ním a ptala se, kdo s ním tak krutě nakládal. Odpověděl, že všichni, kdo zneuží-

vají jeho lásky a zapomínají na něho. V té noci dostalo se jí milosti zvláštního zření, které ji provázelo po celý život. Zmučený Kristus se k ní vracel, mluvil k ní, posílal jí andělské posly a otevíral jí nejen přímé poznání věcí Božích, ale dával jí i nahlížet do dějů budoucích.

Plány a skutečnost přijatá s láskou

Brigita dostala dobré, ve své době nezvyklé a vynikající vzdělání. Založeno bylo v její rodné zemi, dokončeno později v Římě.

* Za patrona Evropy vyhlásil papež Pavel VI. již v roce 1964 svatého Benedikta z Nursie – muže, který dal Evropě do vínku své heslo „Modli se a pracuj“ („Ora et labora“) a Jan Pavel II. k němu v roce 1981 připojil jako spolupatrony Evropy svaté Cyrila a Metoděje.

V rodinném životě okusila mnohé, co znají matky. Jedno z jejích osmi dětí šlo za ní až ke svatosti. Svatá Kateřina Švédská je její dcera. Jiné dítě, princ Karel, byl světák a způsobil jí mnoho bolesti.

Děvče směřovalo k dráze duchovní (stát se řeholní sestrou – pozn. redakce), ale z poslušnosti k rodičům se vdalo za knížete Ulfa Gudmarssona, místokrále v Nericii. Zatímco v jiných životopisech světic, zvláště v době barokní, je podobná poslušnost popisována jako těžké břímě, přijímá Brigita svůj úděl s láskou a vidí v něm vůli Boží. Milovala svého muže, milovala svou rodinu, milovala mateřství. Sama ve vysokém stáří říká směrem k puritánským teologům: „Panenství získává korunu, vdovství přitahuje k Bohu, mateřství nevyučuje z Ráje.“ V rodinném životě okusila mnohé, co znají matky. Jedno z jejích osmi dětí šlo za ní až ke svatosti. Svatá Kateřina Švédská je její dcera. Jiné dítě, princ Karel, byl světák a způsobil jí mnoho bolesti. Mnohé, co znají ženy, nikdy nepoznala. Nepoznala hádku ani hrubost. Její muž byl rytíř v pravém slova smyslu.

Brigita mnohé kritizovala a mluvila o tom, že Švédsku vládnou tři ďábli: opilství, obžerství a zvrácený sex.

Foto: Flickr, Jonas Eversson (CC BY-NC-ND 2.0)

Vláda „tří ďáblů“

Mladí manželé byli povoláni ke švédskému královskému dvoru do Stockholmu. Král Magnus Eriksson žil velmi nezřízeně. Brigita mnohé kritizovala a mluvila o tom, že Švédsku vládnou tři ďábli: opilství, obžerství a zvrácený sex. Brigita si byla vědoma, že morální stav dvora oslabuje zemi i ve smyslu politickém a vojenském. Po porážce Dány byla zničena, když viděla zajatce prodávané do otroctví.

První z mnoha poutí

O pomoc se rozeběhla ke hrobu sv. Olafa. Byla to prvá z mnoha jejích poutí. Uklidnila se, ale nedosáhla nápravy. Kristus ji však vybídl k založení rytířského řádu a sám jí diktoval řeholní pravidla. Řád působí dodnes. Vyzval ji také, aby žádala papeže o potvrzení těchto řeholních pravidel. Tomu se však postavilo do cesty to, že papež tehdy sídlil v Avignonu.

Společně s manželem – a pak s Kristem...

Zklidnění a duševní očista, kterou Brigita zažila při pouti k sv. Olafu, vedly ji k odvážné a daleké pouti k sv. Jakubu do Santiaga de Compostela. Její manžel Ulf ji doprovázel. Zdá se, že největším

Foto: Wikimedia Commons

Sv. Brigita jako poutnice. Pozdně středověká křídlová malba v kostele Hargs, Uppland

dojmem pro ni byli rytíři sv. Jakuba. To je obraz jejího záměru, jediná armáda, která je s to ochránit její zemi. ▶

Svatojakubská poutní cesta do Santiaga de Compostela

Foto: Flickr, Eva Perales (CC BY-NC-SA 2.0)

Po návratu do Švédska vstoupil Ulf do kláštera v Alvastře. Pomohl ještě Brigite při založení národního kláštera ve Vadstena, ale pak v míru zemřel. Brigita oblékla smuteční šat, ale nenavlékla si Ulfův svatební prsten. Naopak svlékla svůj na znamení, že jedno dílo jejího života je skončeno a že tu stojí v plné svobodě, kterou vydává výhradně Kristu. Na povrch vdova, v nitru nevěsta Kristova, chtěla žít modlitbám v klášterním tichu. Kristus jí však připravil jiný úkol.

Opět na královském dvoře

Byla znovu povolána ke dvoru. Přišla tam velice změněna. Oproti prvnímu pobytu, kdy s ostatními sdílela vnější okázalost a askezi skrývala, vystupovala nyní bez zábran a byla vnitřně i zevně postavou starozákonní prorocké důstojnosti. Dvůr i král couval před její autoritou. U mnohých budila nenávisť, ale nikdo se neodvážil proti ní vystoupit. Jen potají na ni nevrážili a smáli se jejím snům. Potají také holdovali svým choutkám. Král Magnus žil dvojným životem. Ve dne byl pokrytecky ctnostný, v noci propadal bezuzdným zvrhlostem. Brigita to věděla a varovala. Varovala i před výpravou, která měla naplnit prázdné pokladnice, ale byla pokrytecky zakrývána myšlenkou na pokřesťení

Finska a severozápadního Ruska. Varovala marně. Magnus šel do této uchvatelské války a ztratil ji tak, jak mu Brigita

předpověděla. Došlo i k tomu, že přišel Boží trest, kterým hrozila. Švédskem prošel smrtící mor.

Odborně zhotovená replika oltáře z roku 1320 z norské svatyně sv. Olafa v katedrále Nidaros, kde byly uloženy jeho ostatky a kam je přišla uctít i sv. Brigita

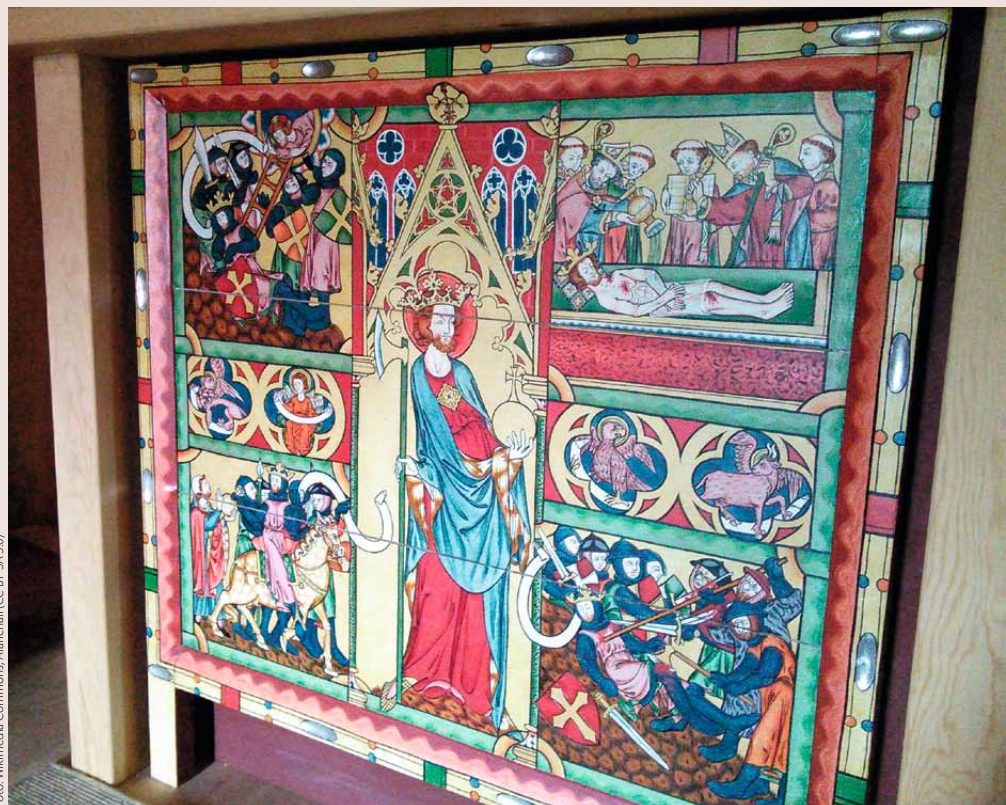

Foto: Wikimedia Commons: Alarichall (CC BY-SA 3.0)

Brigita si byla vědoma, že morální stav dvora oslabuje zemi i ve smyslu politickém a vojenském. Po porážce Dány byla zničena, když viděla zajatce prodávané do otroctví.

Svatý rok 1350 a pouť do Říma

Rok 1350 byl přes zuřící válku mezi Francií a Anglií a přes pandemii černého moru vyhlášen svatým rokem. Možná, že právě strašlivý stav Evropy vedl k tomu, že se daly do pohybu miliony poutníků, kteří spěchali, aby unikli smrtícím ranám. Roznášeli je však dál a dál, dopouštěli se násilností, byli obáváni a pro jistotu včas vraždění. Panoval nepředstavitelný zmatek. Mezi poutníky, kteří putovali pokorně v prosbách za odpuštění hříchů, byla též Brigita, již bylo jasné, že průběh svatého roku plně odpovídá stavu společnosti i Církve. Od chvíle, kdy přišla do Říma, zúčastnila se Brigita nejvyššího politického života. Vyzvala velmi pevně papeže, aby se zasadil o mír mezi Anglií a Francií, usilovala podobně jako Kateřina Sienská

Sestry brigitky na americkém *March for Life* (pochodu pro život)

Foto: Wikimedia Commons, Boston at English Wikipedia & John Stephen Dwyer (CC BY-SA 3.0)

o návrat papeže z Avignonu do Říma, usilovala všemi silami o mír v Itálii.

„Spolupráce“ se svatými

Její diplomatická jednání a cesty spojovaly se s poutěmi k hrobům světců nebo místům jejich působení či utrpení. Brigita jako by žila ve společenství svatých, dlela vždy v jejich blízkosti a byla duchovně jejich hostem. Neopomněla je navštívit

a odbočila z cesty, aby se u nich zastavila, byla-li poblíž. Radila se s nimi a žádala je o podporu, která hojně přicházela.

Neapol

Patrně největším diplomatickým úspěchem bylo vyrovnání mezi neapolskou královnou Janou a papežským dvorem. Jednání proběhlo v Neapoli. Toto město mělo vždy dvojí tvář, svatou a světác- ▶

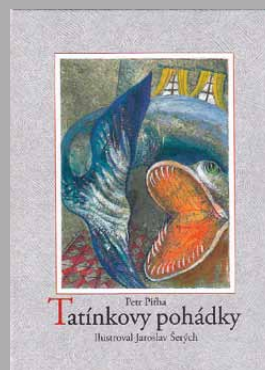
Vánoce

Drobná brožurka do kapsy o významu Vánoc o vánočních zvycích. 35 Kč

Růženec se sv. Anežkou Přemyslovnou

Drobná brožurka do kapsy. Výklad o růženci, rozbor jednotlivých tajemství, vzbuzení tří božských ctností, výklad pojmů radost, bolest a sláva. 90 Kč

Tatínkovy pohádky

Šest pohádek zcela odlišných od těch běžně známých. Jsou napsány s vybraným humorem, aby se při předčítání dětem bavili i dospělí. Ilustrace: Jaroslav Šerých. 245 Kč

Knihy Mons. prof. Petra Piňhy z nakladatelství Poustevník

<http://www.poustevnik-pitha.cz>

kou. Symbolem toho je, že v něm Tomáš Akvinský psal svou *Theologickou summu* a Boccaccio svůj *Dekameron*. Brigita hledala tvář prvou a uspěla. Bolestné pro ni bylo, že její syn Karel, který ji na této cestě doprovázel, hledal tvář druhou. I on uspěl. Přinesla mu krátkou radost a rychlou smrt. Zemřel v několika dnech na suchou dušnost nejspíše aktivovanou nárazem nějaké zánětlivé nákazy.

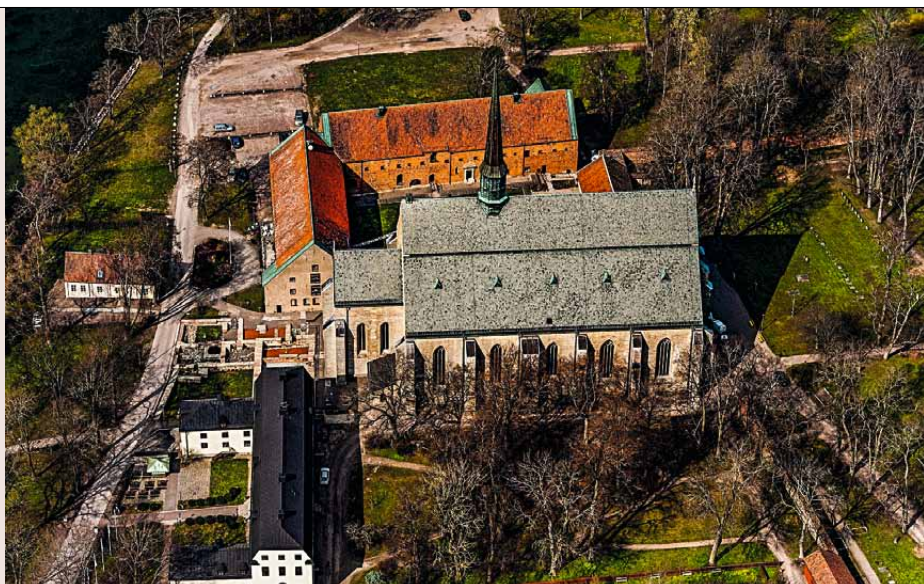
Večer života

Když se Brigita vrátila ze své celoživotně vytožené pouti do Svaté země, cítila, že její život se sklání k večeru. Naplnilo se vše, po čem toužila. Dosáhla schválení svého řádu, i když se musila podvolit řeholi augustiniánů, viděla návrat papeže do Říma, navštívila Golgotu. Jen jedno ze zaslíbení nepřišlo tak, aby je pocítila v době své pozemské pouti. Naplnilo se však i to. Když roku 1373 zemřela, byla svou dcerou Kateřinou převezena do kláštera Vadstena a v jeho tichu očekává radostné vzkříšení svého těla.

Kanonizována – prohlášena za svatou – byla roku 1391, pouhých 18 let po smrti, Bonifácem IX. (a později dokonce i vzdoropapežem Janem XXIII.).

Po schizmatu (tj. po ukončení léta trvajícího dvoupapežství a dokonce trojpapežství, které bylo hlavním předmětem jednání kostnického koncilu v letech 1414 až 1418, v jehož průběhu se podařilo tento problém vyřešit – pozn. red.) byla její kanonizace potvrzena papežem Martinem V. roku 1429.

Mons. Petr Piřha (upraveno z knihy „Svaté patronky Evropy“, Praha, COMDES – Jan Bloudek, 2000 – upoutávka na knihy Mons. prof. PhDr. Petra Piřhy, CSc., dr. h. c., viz str. 9–10) ■

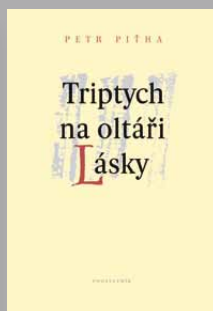
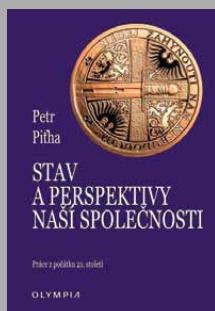
Klášter brigitek ve Vadsteně (nahore), kde se nachází schrána s ostatky sv. Brigity (dole)

Brigita jako by žila ve společenství svatých... Radila se s nimi a žádala je o podporu, která hojně přicházela.

Stav a perspektivy naší společnosti

Soubor přednášek, studií a společensky významných kázání z doby prvních 20 let tohoto století. Kniha je rozdělena do částí: Současná krize obecně, Školství a výchova, Jazykověda, Historie... 300 Kč

Triptych na oltáři Lásky

Básnické dílo obsahující fiktivní hovor dvou osmdesátiletých mužů, umělce a kněze. Dílo je koncipováno jako gotický skříňový oltář. Centrální obraz znázorňuje Mužný věk díla a popisuje jednotlivé druhy umění. Levé křídlo odpovídá vzpomínkám z dětství a mládí, pravé zachycuje názory ze stáří. Tomuto základnímu obrazu předchází Prolog a následuje Epilog, jakožto výzdoba při zavřených křídlech. V Prologu se naznačuje vše, co bude následovat. Epilog je vyzrálou syntézou životní moudrosti. Kniha je graficky skvěle provedena. 250 Kč

K objednávkám bude připočteno poštovné. Ceny knih jsou uvedeny bez slevy. Při objednání na základě tohoto inzerátu bude odečtena sleva 15 % (do objednávky uveďte: „Objednávka z časopisu *Milujte se!* – se slevou 15 %“). Knihy objednávejte na k.poustevník@seznam.cz

Literární dílo svaté Brigity je rozsáhlé. Je shrnuto do osmi knih s jednotným názvem „Revelationes“ (to znamená „Zjevení“).

Brigita zaznamenala svá zjevení ve svém mateřském jazyce. V mateřském jazyce k ní mluvila Maria, andělé i Kristus. Její dílo se stalo spolu s překladem Bible, k němuž dala podnět, stupněm ve vývoji švédštiny a švédské literatury. V tom se podobá Kateřině Sienské, která rovněž psala ve svém mateřském nářečí. Brigitin pohled je upřen na život Ježíše Krista. Dominantní témata *Zjevení* jsou Kristovo utrpení v rozsahu velikonočního tridua. A pak jeho narození. Druhé téma přiklání zrak světice k Panně Marii a mariánský aspekt se potom ozývá i v tématu Velikonoc. Brigita je mezi vizionářkami postavou výjimečnou tím, že více než ostatní, např. sv. Kateřina Sienská, Kateřina Emmerichová, sv. Hildegarda nebo sv. Terezie z Ávily, spojuje Marii a Krista jako dvě tváře jediného příběhu. Ještě více pak tím, že vize i jejich podání jsou postaveny na její zkušenosti matky. Na moderního čtenáře působí proto věcněji a jaksi zasvěceněji. Stručně mohli bychom říci, že mezi ostatními vizionářkami stojí podobně jako sv. Lukáš mezi evangelisty.

Obraz zasazený do celku dějin spásy

Dalším znakem jejich vizionářských textů je, že vytvářejí široký obraz zasazený do celku dějin stvoření a spásy a jsou tím pádem ucelené do určité teologie. Tento rys je patrný např. na knize pojmeno- ▶

Zjevení svaté Brigity

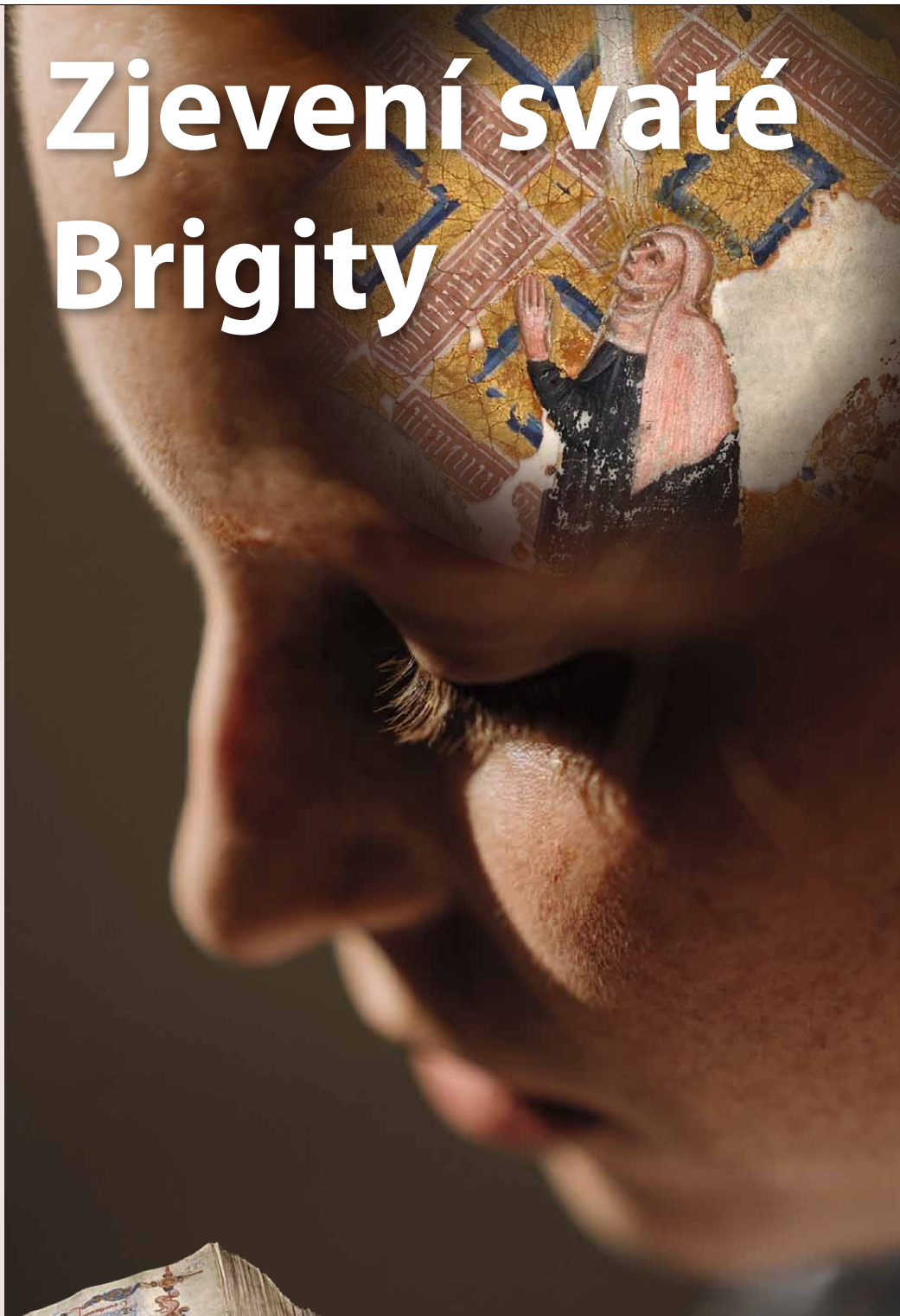

Foto: Pexels, cottonbro (CC0); Wikimedia Commons / montáž: MSI

Dominantní témata „Zjevení“ jsou Kristovo utrpení v rozsahu velikonočního tridua. A pak jeho narození.

Foto: Wikimedia Commons (CC0)

*Více než ostatní vizionářky
spojuje Pannu Marii a Krista
jako dvě tváře jediného příběhu.*

Detail malby *Oplakávání Krista* (Bronzino, 1545)

Foto: Flickr, Baren and Brad (CC BY-NC 2.0)

Zjevení anděla: Archa Noemova a archa Boží

Zjevil se jí Kristus a řekl jí: „Pošlu ti svého anděla, který ti zjeví četbu, již budeš čítávat řeholnicím ve svém klášteře v hodinku jitřní, ke cti mé panenské Matky. Sám ti ji nadiktuje, ty pak ji piš, jak ti bude říkati.“

Tys také, ó Maria, ze všech tvorů nejdůstojnější, byla jsi od počátku tak před Bohem, nežli tě stvořil, jako archa Noemova před Noemem, (...) před tím než ji zbudoval, jak mu bylo poručeno. Neboť Noe věděl v čase, kdy Bohu se líbilo, jaká jeho archa bude; podobně i Bůh od věků předem věděl, jaká bude „archa“ jeho (ponese ho, Boha, jako archa nesla Noema – pozn. red.), totiž tvé slavné tělo. Noe se radoval ze své archy (už z „jejího projektu“, když ji v duchu viděl – pozn. redakce), dříve než se budovala. Radoval se svrchovaně z tebe, ó Panno, sám Bůh, prve než tě stvořil.

Radoval se Noe, že jeho archa má být tak pevně sbita, aby se žádnými nárazy bouří nerozbila; radoval se Bůh, že tvé tělo mělo být tak dokonalé a pevné, aby se neohnulo k žádnému hříchu (...), archa měla být tak vysmolena uvnitř i zevně, aby kalná voda do ní nepronikala;

radoval se Bůh, když předem viděl, že tvá vůle se stane tak dobrou z jeho dobroty, že zasloužíš být i vně tak pomazána pomazáním Ducha Svatého, aby do tvého srdce naprosto neměla přístupu žádost po časných věcech, které budou ve světě stvořeny. Neboť tak jest protivnou Bohu v člověkovu světská žádostivost jako Noemovi kalná voda v arše. (...)

Více však se radoval Bůh z tebe, ó nejčistší z panen, než Noe ze své archy. Noe sice věděl napřed, že vyjde ze své archy s tímž tělem, s kterým do ní vešel. Bůh však věděl, že vejde bez těla do archy tvého přepočestného těla a že z ní vyjde s tělem vzatým z tvého nejčistějšího masa a z tvé nejčistší krve. Noe věděl, že zanechá svou archu prázdnou, až z ní odejde, a pak už se k ní nevrátí; i Bůh věděl před věky, že až se z tebe s člověčenstvím narodí, ty Panno a Matko slavná, nezůstaneš prázdnou jako archa Noemova, ale budeš se skvíti všemi dary Ducha Svatého. A ač se jeho tělo oddělí při jeho narození od tvého těla, přece napřed věděl, že ty s ním zůstaneš neoddělitelně bez konce.

Podle knihy Ludvíka Vrány a Silvia M. Braitta „Tajemná slova. Zjevení a vidění svaté Brigitty švédské (výběr Revelaciones)“, Olomouc: Dominikánská edice Krystal, 1938 ■

Monstrance v kostele sv. Stanislava Kostky v Chicagu ztvárněná jako Panna Maria ze Znamení – Archa Milosrdenství (Stefan Niedorezo, 2008)

vané „Andělova řeč o vznešenosti Panny Marie“. Brigita ji psala v Římě. Anděl jí nadiktoval čtení, která měla sloužit při modlitbě hodiněk sester v klášteře Vadstena. Řeč andělova pojednává příběh Mariin od počátku stvoření, vysvětluje vztah Evy a Marie, prochází starozákonními dějinami, obírá se tajemstvím Kristova vtělení a sleduje Marii až k její smrti. Touž ucelenost má i kniha nazvaná *Questiones* (Otázky), ve které je shrnuta Brigita morální teologie.

Zjevení svatých a o svatých

Velmi zajímavou součástí Zjevení jsou zjevení svatých a o svatých. Brigita hodně četla životopisy svatých, modlila se k nim a toužila je poznat. Upozornili jsme již, že se ke světcům vztahovala jako ke členům rodiny. Její prožitek společenství Církve byl v tomto směru neobvykle silný. Z širo-

Vize i jejich podání jsou postaveny na její zkušenosti matky. Na moderního čtenáře působí proto věcněji a jaksí zasvěceněji.

kého okruhu těch, s nimiž se ve vizích setkala nebo o nich mluvila s jinou zjevující se osobou, se jasně ukazuje, že převažují světci, kteří byli zakladateli řádů či jejich reformátoři: Benedikt, Bernard z Clairvaux, František, Dominik... Také v této skupině zjevení ozvala se její zkušenost matky a hospodyně. Ve zjeveních o Marii a Martě objasňuje se jí význam, vzájemný vztah a obdobná (spíše jen tvarem odlišná) důstojnost meditativního a činného, řeholního a rodinného života. Její vize obsahují zdatnou obhajobu Marty proti zjednodušenému chápání, které se v Církvi ustálilo.

„Šílenství“ vizionářů a bláznění těch okolo

Vidění vždy vzrušovala okolí vizionářů. Vždy také rozdělovala lidi na ty, kdo jim věřili, a ty, kdo nevěřili. V obou skupinách pak byli lidé celkem věcní a lidé téměř rozumu zbavení. Pokud se mluví o šílenství vizionářů, určitě bylo vždy menší než bláznění těch okolo. Zavilá nenávisť a pověřivá hrůza jsou rámcem, v němž se pohybují vizionáři a později jejich dílo. Brigita byla vášnivě nenáviděna a posmívána na švédském dvoře. Její dílo bylo také tvrdě napadeno ▷

Foto: Flickr, davidwillson 949 (CC BY 2.0)

Narození

Tato vize svaté Brigity se stala námětem mnoha slavných uměleckých děl.

A náhle hned jsem uviděla to slavné nemluvnátko ležeti na zemi nahé a všechno ozařující. (...) Také jsem tehdy slyšela zpěvy andělské podivuhodně líbezné a velmi sladké. Když tedy Panna pocítila, že už porodila, ihned naklonila hlavu a sepjala ruce; s velikou vážností a úctou se Dítěti klaněla a pravila mu: Buď vítán, Bože můj, Pane můj a Synu můj. A tehdy Dítě zaplakalo a jako by se chvělo zimou a na tvrdé podlaze, na níž leželo; zmrálo se maličko a roztahovalo údy, snažilo se nalézt zahřátí a mateřské ošetření; tu pak ho Matka vzala na ruce a přitiskla ho na svá prsa, a prsy a bradou ho zahřívávala s velikou radostí a něžným mateřským soucitem. A hned se ho jala velmi pečlivě zavíjeti, nejprve do plének lněných a pak do vlněných a obtáčela jeho tělíčko, nohy a ruce páskou přišitou na čtyřech koncích vlněné plenky. Poté ovinula a ovázala Dítěti kolem hlavy ony dvě lněné roušky, jež k tomu měla přichystány. A jak

Foto: Wikimedia Commons (CCO)

Narození, Zanobi Strozzi (malba, 1. pol. 15. stol.)

to dokončila, vstoupil stařec a padnul na zem, na kolenu se mu klaněl a plakal radostí. Tehdy pak vstala ta Panna s dítětem na ruku a oba spolu, totiž ona a Josef, je položili do jeslí a na kolenu se mu klaněli s nesmírnou radostí a veselím.

Podle knihy Ludvíka Vrány a Silvia M. Braitla „Tajemná slova. Zjevení a vidění svaté Brigitty švédské (výběr Revelationes)“; Olomouc: Dominikánská edice Krystal, 1938 ■

na koncilu v Kostnici. Nehrozilo jí sice nebezpečí života jako Husovi, ale sto třiadvacet jejich výroků bylo předneseno k odsouzení. Velký inkvizitor, španělský

kardinál Jan Torquemada, neměl snadnou práci při jejich obhájení proti francouzskému žalobci kardinálu Janu Gersonovi (ano, čtete dobře: inkvizitor ji obhajoval! –

pozn. redakce). Koncil se zjevením Brigity věnoval rozsáhle, protože dílo bylo známo v celé Evropě. Brzo a rychle bylo přeloženo do latiny a šířilo se úžasně rychle. Napjatá doba byla lačná takového díla. V Čechách překládal pro dceru Anežku do češtiny části zjevení a modlitby Brigity již Tomáš Štítný, který byl jejím o generaci mladším současníkem. Mnoho vytržených citátů bylo užíváno v teologických disputacích a obvykle v posunutě podobě radikalizovaly pasáže z Brigity blouznivá lidová hnutí flagellantů.

Je až příliš zdravá!

Pro moderního člověka jsou Brigitina zjevení problémem trochu jiného charakteru. Vědecká psychologie, která je rozsáhle popularizována, klade si zvědavou otázku: „Čím trpěla Brigita?“ Kdyby byla stížena pouze jediným tématem obrazů, totiž drastickými vidění zmučeného Krista, byli by psychiatři s úsudkem rychle hotovi. Jistě by si věděli i rady a zklidnili by vyděšené dítě, aby je zbavili nočních děsů. Že by tak zapráškovali velké hřivny a připravili svět o velká umělecká básnická díla, bylo by jim jedno. Byla by „vyléčena“ a nikdo by se nikdy nedověděl, proč nevznikla díla malířů jako Van Eyck, Weyden, Memling, Dürer, Mantegna, Tintoretto, El Greco a bezpočtu dalších, kteří se všichni inspirovali jejími popisy narození a utrpení Páně. Svatá Brigita do značné míry dala řád evropské ikonografii těchto témat. Problémy jim nastávají, když mají vysvětlit rozmanitost Brigitiných vizí, a už vůbec nevědí, co počít s pevnou logikou jejich záznamů. Odsunout vše za hranice normálu a odsoudit Brigitu k nějaké psychické odchylce není možné. Je až příliš zdravá.

Tři velká „upamatování“

Sama existence vizí svaté Brigity o utrpení je jedním ze tří velkých připamatování,

*Umělci jako
Van Eyck,
Dürer, El Greco
a bezpočtu dalších
se inspirovali jejími
popisy narození
a utrpení Páně.*

Foto: Flickr, Tony Fischer Photography (CC BY 2.0)

Dřevěný polychromovaný reliéf *Oplakávání Krista* (1480, Španělsko), detail

Velkopáteční večer

Maria mluví k blažené Brigitě:

Ti dva, co snímali mého Syna s kříže, přistavili tři žebříky. Jeden sahal k nohám, druhý pod paže a k ramenům, třetí doprostřed těla. První vystoupil a uchopil tělo v pasu, druhý vystoupil na jiný žebřík a vyrazil nejprve hřeb z jedné ruky, potom posunul žebřík a vyrazil hřeb druhé ruky. Hřeby byly o mnoho delší než síla toho kříže. Když pak sestoupil, jak mohl pomalu a opatrně ten, jenž držel tíži těla, vylezl druhý na žebřík, jenž dosahoval k nohám, a vyrazil z nich hřeby. A jak se tělo blížilo k zemi, jeden z nich je držel u hlavy, druhý za nohy, já pak, Matka, jsem je držela uprostřed. I přijala jsem Syna na svá kolena jako malomocného a celého sinalého. Oči jeho byly mrtvé a plné krve, ústa studená jako sníh, brada jako provaz, obli-

čej stažený. Ruce byly tak ztuhlé. (...) Potom ho položili na čisté plátno a já jsem mu svou rouškou vyčistila rány a údy jeho, zavřela mu oči a ústa, která zůstala při smrti otevřena. A my tři jsme jej zanesli na skálu, na kterou jsem prostřela čisté plátno, a do toho jsme tělo zavinuli; ale nesešila jsem ho, neboť jsem najisto věděla, že neztělí v hrobě. Poté přišla Maří Magdalena a jiné svaté ženy, i množství svatých andělů jakoby částecek slunce tam bylo a sloužili Pánu svému. Potom ho položili do hrobu. Ó, jak ráda bych byla tehdy uložena za živa se svým Synem, kdyby to bývala byla jeho vůle.

Podle knihy Ludvíka Vrány a Silvia M. Braita „Tajemná slova. Zjevení a vidění svaté Brigitty švédské (výběr Revelationes)“, Olomouc: Dominikánská edice Krystal, 1938 ■

Svatý František

Na svůj svátek se Brigitě zjevil svatý František ve svém chrámě v Římě za Tiberem.

Řekl jí:

„Přijď do mého pokoje pojmít a popít se mnou.“

Uslyšela to, ihned se vydala na cestu, aby ho navštívila v Assisi (tam je poustevna, kde sv. František žil, tam zemřel a je tam i jeho hrob – pozn. redakce). A pobyla tam pět dní, mínila se vrátit do Říma i vešla do jeho chrámu, aby sebe i své poručila svatému Františkovi. A on se jí tehdy sám zjevil a řekl: „Buď vítána, pozval jsem tě do svého pokoje, abys se mnou pojedla a popila. Věz však, že tento dům není mým pokojem, o němž jsem ti mluvil, ale mým pokojem jest pravá poslušnost, kterou jsem stále zachovával, takže jsem nikdy nestrpěl býti bez někoho, koho bych poslouchal. Měl jsem stále u sebe kněze, jehož každého rozkazu jsem byl pokorně poslušný, a to byl můj pokoj. Ty tedy číň podobně, protože tak se líbí Bohu.“

Podle knihy Ludvíka Vrány a Silvia M. Braita „Tajemná slova. Zjevení a vidění svaté Brigitty švédské (výběr Revelationes)“; Olomouc: Dominikánská edice Krystal, 1938 ■

kteřá nám tato světice přináší. Jakkoli je to bolestné, musíme si přiznat, že svět, ve kterém žijeme, obsahuje zřídla zla, která se opětovně otvírají jako jícny sopek. Tento fakt není možné vytěsnit a nebezpečí nevidět. Bylo by to krajně nebezpečné. Nedbáme-li o varovné příznaky, může se zlo znovu vyřinout. Není pravda, že „přeci něco takového se nemůže opakovat“. Opakovala se světová válka, opakují se „pracovní“ tábory, opakují se hromadné hroby. Kristus trpí v celých dějinách lidstva, znovu a znovu.

Druhým mementem sv. Brigity je, že mír mezi lidmi a národy nemůže vzniknout, dokud jednotliví lidé nedojdou vnitřního míru. K tomu se lze přiblížit jedině tehdy, když žijeme mravně, tj. tehdy, kdy plníme Boží vůli vyjádřenou zákony přírodními a mravními. Brigita byla přesvědčena, že zvláště nemorální

Foto: Pexels, Ron Lach (CC0)

Ve zjeveních o Marii a Martě objasňuje se svaté Brigitě význam, vzájemný vztah a obdobná důstojnost meditativního a činného, řeholního a rodinného života.

vládcové a vůdci národů nemohou pokročit, protože v sobě nemají pevnost, která stojí na mravnosti.

Konečně třetím poselstvím sv. Brigity je, abychom ani v nejmenším nepodceňovali důstojnost a význam rodinného života. Rodina není přežitou institucí, ale východiskem, základní školou a stále plat-

ným prvním obrazem správných mezilidských vztahů.

Mons. Petr Piřha (upraveno z knihy „Svaté patronky Evropy“, Praha: COMDES – Jan Bloudek, 2000 – upoutávka na knihy Mons. prof. PhDr. Petra Piřhy, CSc., dr. h. c., viz str. 9–10) ■

Panna Maria, ruženec a dům

Pak přišly Velikonoce 2021. Pár dnů poté, co skončily, jsem uviděla ten inzerát.

Dům snů?

Prodával se překrásný dům, byla to novostavba, s nádhernou zahradou. Šli jsme se na něj podívat, a přestože měl manžel ze začátku dost pochybností (bylo to v záplavové oblasti a na dohled dálnice), po druhé prohlídce jsme se rozhodli, že ten dům koupíme. Vzpomínám si na ty dny, kdy jsem měla pocit, že realita se proměnila v sen, hrozně moc jsem se na to těšila, pořád jsem se za to modlila, aby to vyšlo. Jenže dny a týdny ubíhaly a neustále se objevovaly nějaké komplikace. Především na tom domě byly zástavy – majitelé se dost zadlužili a to se ukázalo jako zásadní problém. Po dvou měsících jsme to vzdali, nedokázali jsme se domluvit na podobě kupní smlouvy, která by byla pro nás bezproblémová.

Jedno velké „proč?“

To, jak to dopadlo, byl pro mne tehdy opravdový šok, ten dům se mi velice líbil. Nedokázala jsem to pochopit a přijmout, vždyť jsem se za to bez přestání tolik modlila, jak je tedy možné, že to takto špatně dopadlo?

Přišel podzim a s ním pro mne velice náročné a temné období. Po tolika měsících bezvýsledného hledání domu jsem začala mít úzkostné ataky. Poruchy spánku. Ten neustále se vracějící pocit opuštěnosti. Cítila jsem se Bohem opuštěná. Dnes – s odstupem času – si uvědomuji, že to byly určité útoky od toho Zlého. Začne na nás útočit vždy, když jsme zranitelní a prožíváme nějakou bolest, snaží se nás odloučit od Boží blízkosti a přítomnosti tou největší lží, že na nás Bohu nezáleží. Opravdu nerada na to období vzpomínám.

Vše začalo během pandemie koronaviru na jaře 2020. Podobně jako velká spousta dalších rodin jsme byli nuceni trávit neplánovaně velké množství času všichni pohromadě. Zjistili jsme, jak moc je náš třípokojový byt naší šestičlenné rodině najednou těsný.

Nejprve jsem se tomu spíš smála

Vlastně s tím nápadem jako první přišel můj manžel: že bychom mohli koupit rodinný dům, abychom měli všichni více prostoru. A rovnou si jeden konkrétní vyhlédl a jezdili se na něj s dětmi dívat. Já jsem se tehdy smála, protože jsem tušila, že od slov a plánů je ještě hodně daleko k akci. A pak se ten dům prodal. Jeho to trochu mrzelo a začal se dívat na další nabídky.

Pak přišla další vlna koronaviru a ceny nemovitostí (a hlavně rodinných domů se

zahradou) začaly neuvěřitelným způsobem růst.

My ho ale opravdu potřebujeme...

Tou dobou jsem o tom začala více přemýšlet také, bylo mi stále jasnější, že ten dům vlastně opravdu potřebujeme. Uběhlo několik měsíců, a kromě toho, že ceny nemovitostí a také úrokových sazeb dále rostly, pro nás se nic nezměnilo.

Během třetí vlny koronaviru jsem už pocítovala velký neklid a také jsem se začala na tento úmysl intenzivně modlit.

Přišel listopad

Pak přišel listopad, četla jsem listopadové vydání časopisu *Milujte se!* a velmi mne tam zaujal článek o Pompejské novéně (viz infobox na str. 19). Bylo tam napsáno doslova: „Panna Maria slíbila: Kdokoliv touží obdržet nějakou milost, ať se na mou počest pomodlí tuto nověnu...“ Psalo se tam, že díky ní celé zástupy obdržely ohromné množství milostí a také zázračných uzdravení.

První myšlenka, která mne napadla, byla, že je to příliš krátká doba. Nověna trvá 54 dní, říkala jsem si, co se může za tak málo času změnit? Až druhá má

Začala jsem si uvědomovat, že ten dům vlastně opravdu potřebujeme.

Foto: Pexels, Ron Lach (CC0)

myšlenka byla, že je to vlastně docela náročné, modlit se tři růžence denně.

Začala jsem s novénou hned další den. To, co následovalo, bylo doslova neuvěřitelné.

První dar: pokoj v srdci

Už od prvního dne, kdy jsem se nověnu začala modlit, jsem začala cítit oprav-

dový pokoj. Po tolika týdnech a měsících neklidu a obav jsem si už nedokázala sama pomoci, bylo to nepochybně způsobené tou novénou. Potíže se spánkem skončily. Pokud jsem se náhodou v noci vzbudila a nemohla usnout, začala jsem se modlit desátek růžence, a jestli si vzpomínám, než jsem ho dokončila, usnula jsem. ▶

Četla jsem „Milujte se!“ a velmi mne tam zaujal článek o Pompejské novéně.

Struktura modlitby růžence

Úvod:

- Znamení kříže • Věřím v Boha
 - Otče náš • 3x Zdrávas Maria
- (po jménu Ježíš postupně prosíme o tři Božské ctnosti: 1. v kterého věříme, 2. v kterého doufáme, 3. kterého nade všechno milujeme) • Sláva Otcí

Pět desátků:

- Otče náš • 10x Zdrávas Maria
- (po jménu Ježíš se přidávají růžencová tajemství) • Sláva Otcí

I. Tajemství radostná (pondělí, sobota):

1. kterého jsi z Ducha Svatého počala
2. s kterým jsi Alžbětu navštívila
3. kterého jsi v Betlémě porodila
4. kterého jsi v chrámě obětovala
5. kterého jsi v chrámě našla

II. Tajemství světla (čtvrtek):

1. který byl pokřtěn v Jordánu
2. který zjevil v Káně svou božskou moc
3. který hlásal Boží království a vyzýval k pokání
4. který na hoře Proměnění zjevil svou slávu
5. který ustanovil Eucharistii

III. Tajemství bolestná (úterý, pátek):

1. který se pro nás krví potil
2. který byl pro nás bičován
3. který byl pro nás trním korunován
4. který pro nás nesl těžký kříž
5. který byl pro nás ukřižován

IV. Tajemství slavná (středa, neděle):

1. který z mrtvých vstal
2. který na nebe vstoupil
3. který Ducha Svatého seslal
4. který tě, Panno, do nebe vzal
5. který tě v nebi korunoval

Po každém desátku:

Pane Ježíši, odpusť nám naše hříchy, uchráň nás pekelného ohně a přiveď do nebe všechny duše, zvláště ty, které tvého milosrdenství nejvíce potřebují.

Závěr:

• Zdrávas Královno • Oroduj za nás, Královno posvátného růžence, aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních. • Modleme se: Bože, tvůj jednorozenný Syn nám svým životem, smrtí a zmrtvýchvstáním získal věčnou spásu. Dej nám, prosíme, když v posvátném růženci blahoslavené Panny Marie o těchto tajemstvích rozjímáme, ať také podle nich žijeme a dosáhneme toho, co slibují. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Je vhodné ještě připojit modlitbu na úmysl Svatého otce.

Inzerát

Neuběhl ani celý týden od začátku novény a stala se velmi zvláštní věc. Jednou večer mi v mobilu bliknul inzerát na dům. Tou dobou už jsem se na nabídkové portály realitek moc nedívala, trochu jsem to už vzdala. To, že se mi takto náhodně v mobilu objevil nějaký inzerát, se mi už v minulosti stalo, ale nikdy, opravdu nikdy to nebylo na dům v blízkosti, většinou to byly hodně vzdálené lokality. Nebyla tam uvedená cena. To bude zase něco předraženého, myslela jsem si.

Hned večer jsem to říkala manželovi do telefonu – byl zrovna na služební cestě v zahraničí. Slíbil mi, že pokud by byla cena domu pro nás přijatelná, domluví rovnou prohlídku a půjdeme se na něj podívat.

Ten den už nevolal, myslela jsem si, že z toho nic nebude. Jaké bylo mé překvapení, když mi další den řekl, že cena jde, jsou navíc ochotni o ní i jednat a že už prohlídku domluvil!

Šlo to jako po drátkách

Když jsme dorazili na první prohlídku tohoto domu, byla jsem úplně ohromená. Dům se mi líbil strašně moc.

V takovou chvíli je moc důležité zachovat chladnou hlavu a nedat vůbec

najevo své nadšení. Pokud si jsou prodávající jisti vaším zájmem, končí jakékoliv vyjednávání o ceně.

Pak už šlo všechno celkem hladce, každý den jsem se modlila nověnu, a pokud se náhodou vyskytla nějaká kom-

plikace, většinou se do následujícího dne vyřešila.

Intermezzo: Umírající mladý člověk

Těsně před Vánoci jsem si v práci všimla, že můj kolega vypadá docela zdrčeně. Ptala jsem se ho, co se mu stalo.

Řekl mi, že jeho dobrý kamarád má covid, že má velmi těžký průběh a je momentálně na plicní ventilaci. A že se bojí, aby to vůbec přežil. Slíbila jsem mu, že se za něj budu modlit. I když jsem ho ani neznala, bylo mi líto, že by tak mladý člověk měl zemřít. Shodou náhod mám známou sestřičku v nemocnici na tom oddělení a ptala jsem se jí, jak to s tímto pacientem vypadá. Říkala, že se jeho stav hodně zhoršil a že nejspíš umře. Modlila jsem se za něj dál.

Potkala jsem ji o pár dnů později a řekla mi, že u něj začal rozvrat vnitřního prostředí organismu a že už nemá vůbec žádnou naději. Přesto jsem se za něj pořád modlila. Po Vánocích jsem ji potkala znovu, řekla mi, že vůbec neví, jak je to možné, že doktoři nad tím také žasnou, ale že ten pacient se začal uzdravovat. Také jsem nad tím užasla, jak opravdu mocná modlitba ta Pompejská novéna je!

Nověnu jsem se domodlila – i když ne na první pokus

Splnit požadavky této novény je dost náročné. Jsem pracující maminka čtyř

Foto: Pexels, Ron Lach (CCO)

Novéna trvá 54 dní, říkala jsem si, co se může za tak málo času změnit?

... ten pacient se začal uzdravovat. Jak mocná ta Pompejská novéna je!

děti a byly chvíle, kdy jsem myslela, že to nemůžu zvládnout. Některé večery jsem už byla tak vyčerpaná, že jsem doslova plakala únavou.

Velmi mi pomohlo rozložit si jednotlivé růžence během celého dne, každou volnou chvíli jsem využila k modlitbě, při práci, při cestě domů, při uklízení... Zvládla jsem to až na 3. nebo 4. pokus a celkově jsem se nověnu modlila minimálně 70 nebo 80 dní.

Dům jsme nakonec koupili, všechno dobře dopadlo. Vlastně jsme podepsali kupní smlouvu, ještě než jsem se stihla tu celou nověnu domodlit. Nyní s odstupem času jsme rádi, že nám ten první dům nevyšel, že tento je pro nás daleko vhodnější, navíc v krásné klidné lokalitě a ještě i podstatně levnější.

Často nad tím přemýšlím

To, že Pán Bůh nevyslyší naše modlitby hned, často znamená, že má pro nás připraveno ještě něco mnohem lepšího. Často nad tímto svým zážitkem přemýšlím, nakonec i přes všechno to těžké jsem hrozně vděčná i za tuto osobně prožitou zkušenost. Za zkušenost, jak pevně jsem v náručí Matky Boží, jak moc se o nás stará! Někdy mě napadne, jak úžasná to je naděje, že tak, jak se Panna Maria stará o naše pozemské záležitosti, určitě nás nezanechá bez pomoci ani v rozhodující chvíli našeho života, kdy se bude rozhodovat o celé naší věčnosti – v hodinu smrti naší – jak se modlíme v každém jednotlivém desátku.

Samotná Pompejská nověna končí těmito nádhernými slovy: „Kdyby celý svět věděl, jak dobrá jsi a jaké slitování máš s trpícími, všechna stvoření by utíkala k tobě.“

Petra ■

Když Pán Bůh nevyslyší naše modlitby hned, často to znamená, že má pro nás připraveno ještě něco mnohem lepšího.

Jak se modlit Pompejskou nověnu?

Pompejská nověna trvá celkově 54 dní. Každý den se modlíme tři části růžence (radostný, bolestný, slavný), modlitba růžence světla je volitelná (v době vzniku Pompejské nověny ještě růženec světla neexistoval, zavedl ho až papež sv. Jan Pavel II.). Prvních 27 dní se po jednotlivých částech modlíme prosebnou modlitbu, poté dalších 27 dní děkovnou modlitbu.

1. Nejprve začneme znamením kříže.
2. Poté uvedeme úmysl a řekneme: „**Tento růženec se modlím na tvoji počest, Královno posvátného růžence.**“
3. Nyní se pomodlíme počáteční modlitby růžence (**Věřím v Boha, Otče náš, 3x Zdravas, Sláva Otcí**) – odříkáme je jen jednou, na začátku nověny daného dne.
4. Potom se modlíme patnáct desátek tajemství růžence (o struktuře modlitby růžence více v infoboxu na str. 17). Není nutné modlit se je všechny najednou, lze si je rozdělit například tak, že ráno se pomodlíme radostná tajemství, v poledne bolestná a večer slavná.
5. Na zakončení každé části růžence se modlíme krátkou modlitbu (prosebnou nebo děkovnou), které jsou uvedeny níže.
6. Na úplném konci se ještě pomodlíme **Pod ochranu tvou**, a třikrát s důvěrou a vírou vyslovíme: „**Královno posvátného růžence, oroduj za nás!**“

Modlitba na závěr děkovné části, kterou se modlíme dalších 27 dnů nověny.

„Co ti mohu dát, Královno plná lásky? Svěřuji ti celý svůj život. Dokud mi síly stačí, budu šířit tvoji chválu, Panno posvátného růžence z Pompejí, protože jsem prosil o tvou pomoc a obdržel jsem Boží milost. Všude budu svědčit o milosrdenství, kterého se mi od tebe dostalo. Podle svých sil budu šířit růžencovou pobožnost a všem vyprávět o tvé dobrotě, kterou mi projevuješ, aby k tobě přišli i nehodní hříšníci, tak jako já. Kdyby celý svět věděl, jak dobrá jsi a jaké slitování máš s trpícími, všechna stvoření by utíkala k tobě. Amen.“

... nikdy jsme neslyšeli, že by byl opuštěn někdo z těch, kteří tě uctívají a skrze růženec tě prosí o pomoc.

Více o Pompejské nověně a modlitbě růžence najdete v *Milujte se!* č. 59 (on-line zdarma k dispozici v archivu všech dosud vydaných čísel na www.milujte.se).

Modlitba na závěr prosebné části, kterou se modlíme prvních 27 dnů nověny.

„Vzpomeň si, milosrdná Panno Maria, Královno posvátného růžence z Pompejí, že nikdy jsme neslyšeli, že by byl opuštěn někdo z těch, kteří tě uctívají a skrze růženec tě prosí o pomoc. Matko věčného slova, nepohrdej mými slovy, ale milostivě mě vyslechni a vyslyš mou růžencovou modlitbu pro zalíbení, jaké nacházíš ve svém chrámu v Pompejích. Amen.“

Víra je okno, které nabízí naději

HIV a lékař z Chile (a z Prahy)

MUDr. Ricardo Massmann, narozený v Chile, je infektolog a pracuje na oddělení HIV/AIDS ve Fakultní nemocnici Bulovka v Praze. Je katolík a člen Opus Dei (<https://opusdei.org/cs-cz/>). Opus Dei je instituce katolické církve. Zakladatelem je svatý Josemaría Escrivá de Balaguer, svatořečený 6. 10. 2002 Janem Pavlem II. Hlavním poselstvím Opus Dei je povzbuzovat lidi, aby se snažili najít Boha v práci a skrze práci.

Jak se Chilan dostane do České republiky? Určitě existují destinace, které jsou z profesního hlediska zajímavější, nemyslíte?

Chile je poměrně daleko, ale já jsem se přestěhoval z Itálie, kde jsem po ukončení studia medicíny vystudoval filozofii a bioetiku. Tam se mě prelát Opus Dei zeptal, jestli by mě nelákala myšlenka jít pracovat do České republiky, kde byly nějaké vzdělávací projekty, které potřebovaly podporu. Protože pocházím z rodiny dobrodružných přistěhovalců, připadalo mi to jako dobrá výzva. Teď už jsem tu 14 let a jsem tu velmi spokojený.

Hlavním důvodem mého přestěhování do České republiky ale nebyla medicína.

Věděli jste, že v České republice je – třeba ve srovnání s Chile nebo Itálií – málo katolíků?

Na začátku jsem věděl jen to, že hlavním městem je Praha. Ani jsem nevěděl, jakým jazykem se tu mluví. Myslel jsem si, že k přežití mi bude stačit němčina. To byla velká chyba. Postupně jsem se dozvídal víc. Poznal jsem zde úžasné

Foto: archiv dr. Ricardo Massmanna

Foto: Pexels, SHVETS production (CCO)

lidi. Mnoho mých přátel nejsou věřící. Ale protože jsme přátelé a máme vzájemnou důvěru, o Bohu a o víře mluvíme. Je to přirozené, spontánní. Stejně je to i u pacientů. Nemyslím si, že by nevěřili, jen Boha neobjevili, nikdo jim o něm neřekl.

Proč jste si vybral právě infekční nemoci, konkrétně HIV? Co je na infekčních chorobách tak přitažlivého?

To je dobrá otázka. Je to, jako když se zamiluju do ženy. Pro mě je tento obor

„Všechny ty nemocné lidi by mohlo povzbudit poselství naděje, které my křesťané neseme v sobě.“

nejlepší, nejkrásnější. Možná tahle paralela není příliš šťastná, ale použitelná je. Infekční nemoci jsou velmi dynamické. Člověk se málokdy dokázal infekčních nemocí zbavit. Objevují se nové, jiné se vrací. Mnoho infekčních nemocí změnilo dějiny. Nyní jsme zažili covid-19,

před 40 lety jsme zažili začátek epidemie HIV. Jedná se o nemoci, které postihly lidstvo. Případá mi to velmi zajímavé. Existuje velká škála diagnóz a také sociologický a historický rozměr. Když si vzpomeneme na Starý a Nový zákon, najdeme několik zmínek o infekčních nemocech, které měly také teologický význam, například malomocenství.

HIV jsem si vybral, protože je z lékařského hlediska velmi zajímavý. Pak jsem si řekl, že je to oblast medicíny, kde katolická církev vykonala mnoho dobrého, a všechny ty nemocné lidi by mohlo ▷

Katolická církev a AIDS

Katolická církev je s více než 117 000 zdravotnickými středisky největším soukromým poskytovatelem péče o nemocné HIV/AIDS.

Organizace spojené s katolickou církví poskytují více než 25 % veškeré léčby HIV, péče a podpory na celém světě, přičemž 12 % pochází od organizací katolické církve a 13 % od katolických nevládních organizací. Mezi poskytovatele péče patří 5 000 nemocnic, 18 000 ambulancí a 9 000 sirotčinců, které se nacházejí jak na venkově, tak ve městech. Velká část církevní pomoci se soustřeďuje v rozvojových zemích – v Africe, Asii a Latinské Americe.

Katolická zdravotnická střediska léčí již nakažené a snaží se zabránit šíření nemoci. Katolické nemocnice byly mezi prvními, které začaly léčit pacienty s HIV/AIDS na počátku 80. let 20. století.

Organizace spojené s katolickou církví poskytují celosvětově více než 25 % veškeré léčby HIV.

povzbudit poselství naděje, které my křesťané neseme v sobě.

Existuje mnoho lidí, kteří si myslí, že být katolíkem a pracovat v některých oblastech medicíny je prakticky neslučitelné s katolickou vírou a morálkou. Co si o tom myslíte?

Dnes se my, katoličtí lékaři, v práci mnohem více setkáváme s nepřátelským prostředím. Porodníci a gynekologové to vědí lépe než já. Myslím si, že bychom měli získat větší prostor. Tím, že budeme dobře pracovat, že budeme ukazovat, že medicína má dávat naději, doprovázet ty nejslabší, střežit a chránit život. Existují otázky, v nichž katolický lékař nemůže dělat kompromisy, jako je třeba ochrana života nenarozených dětí. Ideálem lékaře není brát někomu život, ale chránit ho. Potřebujeme být vidět, musíme jasně dávat najevo, že jsme „pro život“, ne proti něčemu nebo některým lidem.

„Mnoha lidem otevřeně říkám, že jsem katolík a že se za ně budu modlit, aby překonali těžkosti, které je na cestě potkají – rodinné, osobní, pracovní atd.“

MUDr. Ricardo Massmann v ochranném oděvu pro pracoviště s nebezpečím nákazy

Mnoho lidí mi říká, že nechápu, proč se věnuji pacientům s HIV. Já nechápu, proč bych se těmto pacientům nemohl věnovat. Jsem lékař, katolík a oni hledají lékařskou pomoc. Jinak by zůstali doma.

Jaká je reakce pacientů, když jim řeknete, že jsou HIV pozitivní?

Naprostá většina to nečeká. Jsou v šoku. Svět se jim hroustí. Mnoho z nich trpí reaktivní depresí. Bojí se především odmítnutí v rodinném kruhu, u přátel, v manželství, v partnerském životě. Prožívají hlavně strach.

Je pochopitelné, že existuje něco před a něco po, to se nedá popřít. Může to však být začátek něčeho dobrého, plnějšího a smysluplnějšího. Pro mě je to příležitost naslouchat a předávat naději.

Existují zbožní lidé, kteří si myslí, že HIV je Boží trest za lidskou zvrácenost. Co si o tomto tvrzení myslíte?

Když to někdo řekne nebo se na to zeptá, odpovídám, že Bůh nepotřebuje nikoho trestat. Člověk se trestá sám. Nerad vidím Boha pouze jako soudce. Bůh je Otec a kromě toho, že je spravedlivý, je i milosrdný. Bůh nechce naše neštěstí. Někdy se stane, že se nerozhodneme správně, „uděláme chybu“. Škodíme sobě i druhým. Neobviňoval bych Boha.

Když se mluví o HIV, většina lidí má na mysli sex, homosexualitu, drogy a temný svět zvrácenosti. Co je na tom pravdy?

Nemůžete všechny házet do jednoho pytle. Nemám mezi svými pacienty nikoho, kdo by se chlubil tím, že se touto nemocí nakazil, natož aby se tím pyšnil. Každé chování má svůj důvod. To musíte zjistit. Proč se daná osoba chová tak, jak se chová. Zjistíte spoustu překvapení a mnohem lépe pochopíte celý kontext. Neznamená to, že začnete ospravedlňovat to, co je špatné, ale chápete to v souvislostech. Jak říkával svatý Josemaría: „Co je špatné, je špatné, ale pro lidi musíme mít vždycky pochopení.“

Tuto zavádějící představu o lidech s HIV vytvářejí někteří lidé vedení ideologií, naprostá většina pacientů s HIV do této kategorie nepatří. Takových lidí, kteří se dopustili stejných chyb, existuje mnohem víc, jen se nenakazili.

Co říkají pacienti, když zjistí, že jste věřící, katolík?

Mnoha lidem otevřeně říkám, že jsem katolík a že se za ně budu modlit, aby překonali těžkosti, které je na cestě potkají – rodinné, osobní, pracovní atd. Nevidím důvod čekat, až se mě zeptají. Takhle bych mohl čekat celou věčnost. Raději přebírám iniciativu. Jsem křesťan a katolík. Nyní mám velmi pozitivní zkušenosti s válečnými uprchlíky, opravdu a upřímně si vážím modliteb. Je to bod jednoty a vzá-

„Nevidím důvod čekat, až se mě na víru zeptají. Takhle bych mohl čekat celou věčnost. Raději přebírám iniciativu.“

Foto: archiv dr. Ricarda Massmanna

Uprchlíci na nádraží v Kyjevě po útoku ruských vojsk na Ukrajinu, březen 2022

Foto: Flickr, UNDP Ukraine (CC BY-ND 2.0)

„Nyní mám velmi pozitivní zkušenosti s válečnými uprchlíky, opravdu a upřímně si váží modliteb. Je to bod jednoty a vzájemné podpory.“

jenné podpory. Myslím, že modlitba lékaře má velkou hodnotu.

Víra je okno, které nabízí naději v dobrém slova smyslu. Ne sliby, kterými by byli oklamáni.

Co doporučujete svým pacientům, kteří navzdory své diagnóze udržují homosexuální vztahy?

Nesoudím je. Podle mých zkušeností jsou to však velmi nestabilní vztahy. Často jim radím, aby se soustředili na svou práci, aby se věnovali svým přátelům, podporovali iniciativy na pomoc ostatním atd.

Neříkám jim svůj osobní názor, pokud se mě na něj zeptají. Snažím se jim poradit, co si myslím, že jim skutečně pomůže v osobním růstu.

Mohou pacienti po stanovení diagnózy založit rodinu?

Ano, léčba HIV je velmi pokročilá. Dnes

může pacient, který užívá své léky, žít normálním životem. Může založit rodinu a nepřenášet nemoc. Nabízím svým pacientům, aby pozvali své budoucí manželky nebo manžele a tuto skutečnost jim vysvětlili.

Nehrozí, že se všemi pokroky v medicíně a léčích lidé „ztratí strach“ z onemocnění HIV?

Je to riziko, ale nemoc je stále nevléčitelná a na to nelze tak snadno zapomenout. Opět si nemyslím, že by přístup většiny těchto lidí byl takový, že není čeho se bát proto, že na HIV již existují dobré léky.

Co doporučujete mladým lidem, aby se nenakazili sexuálně přenosnými chorobami?

Spíše než na technické doporučení bych se odvolal na antropologický motiv. Osobní růst, touha udělat partnera šťast-

ným, vyčkávání a usměrňování sexuálních impulzů. Jako první slovo mě asi napadne věrnost. Ostatní „způsoby“ jsou jako zakrývání slunce prstem. Domnívám se, že kdo není schopen sebeovládání v sexuální oblasti, není schopen v životě sebedarování.

Katolická církev byla kritizována za to, že se postavila proti distribuci kondomů v Africe, aby se zabránilo šíření viru HIV. Podporujete tuto politiku WHO?

Katolická církev je institucí, která v historii celé pandemie HIV nejvíce přispěla k péči o pacienty s HIV/AIDS. Ať už prostřednictvím klinik, péče, zdrojů nebo preventivních strategií.

Když katolická církev něco řekne k této otázce, tak to zpravidla není mylné. Stejně je to i v případě, kdy distribuce kondomů nezabránila šíření epidemie HIV v Africe. Církev znala místní realitu, kterou WHO nebrala v úvahu. Z antropologického hlediska by taková kampaň nemohla být úspěšná. Benedikt XVI. měl pravdu, když během své návštěvy Kamerunu řekl, že „jediným účinným způsobem boje proti epidemii je humanizace sexuality“.

S MUDr. Ricardem Massmannem připravil P. Pavel Zahradníček ■

Dogmata jako pevné břehy

Nejsou dogmata přežitek?
Zbytečný relikt minulosti?
Na jedné přednášce použil
profesor pro své žáky přirovnání,
které vysvětluje přínos dogmat –
tedy článků víry, o kterých
Církev bezpečně vedená
Duchem Svatým neomylně
prohlašuje, že jsou stoprocentně
jistými skutečnostmi, které
nám dal poznat sám Bůh. To
přirovnání připodobňuje
dogmata k pevným břehům
životodárné řeky...

Výborný profesor dokáže složité věci
vysvětlit velmi srozumitelně a překvapivě
jednoduše – a ještě tak, že si je žáci velmi
dobře zapamatují. Pár takových jsem
v životě měl. Jeden nám vysvětloval dog-
mata katolické víry jako břehy vymezující
teologické bádání a úvahy. Jako řeka potře-
buje pevný břeh, aby se nekontrolovaně
nerozlila a nepřešla v zahnívajícím bažinu,
tak je tomu také s teologií – a vlastně
s křesťanskou vírou, kterou se teologie
snaží nějak systematicky (vědecky) utří-
dit, popsat... Mezi těmito břehy se na řece
bezpečně pohybují lodě, které po ní pla-
vou. A mezi články víry, jako mezi pev-
nými a bezpečnými břehy, se pohybuje
ten, kdo dále domýšlí pravdy víry, snaží

se do nich hlouběji proniknout, rozjímá
o nich...

Dogmata tedy vytvářejí bezpečné
hranice našeho dalšího uvažování o víře.
A jako břehy bývají dva (pravý a levý) a oba
jsou pro bezpečnou splavnost řeky stejně
důležité, tak také dogmata často vytvářejí
určité páry: vymezují poznávání pravd
víry z jedné a z druhé strany. Například:

1. na jedné straně Ježíš Kristus je pravý
Bůh,
2. na druhé straně Ježíš Kristus je pravý
člověk.

To vymezuje bezpečný rámec pro další
úvahy. Pokud v některé z nich se něco
z jeho božství ztratí, jsme už „na suchu“,
mimo životodárný proud pravé křesťanské
víry (ve 4. století se právě tímto způsobem
ocitli „mimo“ stoupenci takzvaného aria-
nismu – bludného učení popírajícího pravé
Kristovo božství). Ale stejně tak, pokud se
nám začne ztrácet v našich úvahách Kris-
tovo pravé lidství, opět se ocitáme mimo
životodárný proud pravé křesťanské víry,
i když jsme se dostali na suchu na opačném
břehu (to se stalo v 5. století stoupencům
tzv. nestorianismu, kteří v reakci na aria-
nismus tak usilovně hájili a vyzdvihovali

Dogma

V řečtině znamená slovo *dogma* „názor, učení“;
pochází ze slovesa *dokein*, které znamená
„ukazovat se správným“. V křesťanství se tak
označují články víry, které Církev s neomylností
učí jako samotným Bohem zjevenou pravdu.

pravé Kristovo božství, až se jim úplně vytratilo jeho pravé lidství).

Mezi břehy řeky také žijí ryby. Dokud jsou „mezi břehy“, jsou v řece, zdroji svého života. Pokud by břeh překročily, ocitnou se na suchu. Tam dlouho nepřežijí...

Podobně je to s námi a s životem z víry. A když dogmata jsou břehy této životodárné řeky víry, stojí za to vědět, kde se tyto „břehy“ nacházejí. Na str. 27 až 38 nabízíme kompletní přehled. Vzhledem k rozsáhlosti tématu – a tomu, že je úplný – je až překvapivě stručný.

P. Pavel Zahradníček ■

Dokud jsou „mezi břehy“, jsou v řece, zdroji svého života. Pokud by břeh překročily, ocitnou se na suchu.

Foto: Unsplash, Stephen Leonard (CC0)

Tak jako břehy řeky jsou protilehlé, tak také křesťanská dogmata často vymezují určité „protilehlé“ skutečnosti. Nejen to, že Ježíš Kristus je současně pravý Bůh i pravý člověk (viz článek), ale také třeba to, že Bůh je na jedné straně všemohoucí, a na druhé straně, že člověk je svobodný. Je to obtížně slučitelné, ale Bůh nám dal poznat, že je to tak. A má to velmi praktické důsledky: kdyby nebyl člověk svobodný, nemohl by ovlivnit, jaký je, a nenesl by on sám zodpovědnost a vinu za své jednání. Ale kdyby nebyl Bůh všemohoucí, nemělo by význam se k němu modlit za obrácení hříšníka.

Ohmataný sešitek

Foto: Freepik (CC0)

Měl jsem rozsáhlou knihovnu. Budoval jsem si ji jako student teologie a pak jako mladý kněz. Můj brácha, který je mimořádně zručný všeuměl, mi na ni jednou k Vánocům vyrobil takovou snadno rozebiratelnou konstrukci polic, kam se vešlo přesně 14 metrů knih, abych si ji mohl stěhovat z místa na místo, kam mě poslání kněze zavěje. Stěhoval jsem se vícekrát... Po Moravě, do Německa, do Čech, zpátky na Moravu. Postupně po třiceti letech kněžství jsem přišel o velkou část své knihovny a také o tu důmyslnou konstrukci polic od svého bráchy.

Jeden tenký svazček si však opatruji jako oko v hlavě. Mám ho ještě z doby, kdy jsem studoval teologii v Litoměřicích – jeden můj spolužák tehdy sestavil ten nejstručnější a přitom kompletní přehled katolické dogmatiky. Vypsal ho z mnohadílných studijních skript *Dogmatiky* sestavené podle německého špičkového systematického teologa Ludwiga Otta, přepsal ho ručně na stoji a pozmenšoval a nakopíroval na xeroxu. A jednu kopii mi dal. Obsahuje nejen všechny články víry (jsou označené jako *De fide*), ale také pravdy víry, které z nich a z dalších přirozeně poznatelných skutečností vyplývají („věty teologicky jisté“ označené jako *Sententia certa*). A také řadu skutečností, které nejsou článkem víry, ale jsou „jen“ společným míněním většiny teologů (*Sententia communis* – společný názor teologů)

a ještě mnohé další. Je to výborná pomůcka, mít takový přehled v kostce, orientovat se rychle, co je článkem víry, co je jisté a co je „pouze“ míněním teologů, i když velmi rozšířeným a zastávaným i mnoha svatými – tedy lidmi, kteří měli velmi živou zkušenost s Bohem a Božími věcmi –, ale článek víry to není.

Papír toho svazčku mám již úplně prohmataný, písmo se někde začíná ztrácet. Používám ho i pro čtenáře časopisu *Milujte se!* (vybírám z něj pro rámečky s infoboxy „Z nauky Církve“), pro přednášky, občas pro kázání. Asi před půl rokem jsem v jednom dost dlouhém kázání s jeho pomocí vysvětloval, co vše víme s jistotou o nebi, pekle, očistci, posledním soudu – a také co vše ostatní s jistotou nevíme... (Toho, co je článkem víry – a je to dogma, tj. *De fide* – je vlastně překvapivě málo. Prohlédněte si to na konci přehledu na následujících stránkách v kapitole VIII. *Eschatologie – o posledních věcech člověka a světa.*) Lidé přesto celé dlouhé kázání s napětím poslouchali, nepokašlávali... A potom přišli a ten svazček s přehledem si chtěli půjčovat. Měl jsem trochu strach, aby se mi úplně nerozpadl, neztratil se. Napadlo mě otisknout ho jako pomůcku pro všechny v nějakém čísle časopisu *Milujte se!*. Nyní se to podařilo. Ať slouží i vám.

P. Pavel Zahradníček ■

Jak používat přílohu „Přehled věrouky...“

Vyjmout nebo jako „kalendář“

Přílohu je možné vyjmout, sešít, oříznout. Je možné ji používat i bez vyjmutí a listovat jí jako v kalendáři: horní poloviny stran prolisťovat od začátku ke konci časopisu, dolními polovinami stran se pak vracet zpět. Pro snadnější orientaci při tomto způsobu použití jsou na podkladu přílohy velká čísla stran.

Klasické rozdělení do osmi „traktátů“

Katolická věrouka je klasicky pro přehlednost rozdělena, v duchu scholastické teologie, do osmi hlavních „traktátů“ – tematických okruhů. Stejně uspořádání má i naše příloha (uvádíme latinské názvy těchto částí a český překlad – pro přehlednost jsou vyznačeny i na okrajích stran):

- I. DE DEO UNO (O Bohu jediném)
- II. DE DEO TRINO (O Bohu trojjediném)
- III. DE DEO CREATORE (O Bohu Stvořiteli)
- IV. DE DEO REDEMPTORE (O Bohu Vykupiteli – a sem patří i část „O Matce Vykupitele, tedy o Panně Marii“)
- V. DE GRATIA (O milosti)
- VI. DE ECCLESIA (O Církvi)
- VII. DE SACRAMENTIS (O svátostech)
- VIII. ESCHATOLOGIE (O posledních věcech člověka a světa)

Stupně jistoty (cenzury)

Vše, co Církev učí, neučí se stejnou jistotou. Proto má velký význam označení za jednotlivými věroučnými výroky – takzvané cenzury. Jejich přehled najdete na protější straně a je dobré si ho prostudovat hned na úvod. Je velký rozdíl např. mezi článkem víry zjevený Bohem a s jistotou takto hlásaným Církví, tj. dogmatem (označeným *De fide*), a pouhým zbožným názorem (*Sententia pia*). První je jisté, druhé je zbožný názor, u kterého je jisté jen to, že zastávat ho není na škodu... Je samozřejmě dobré znát i zbožné názory, ale je dobré vědět, že nejde o článek víry. Stejně tak je dobré vědět, co je jen společný (většinový) názor teologů (*Sententia communis*) – pravděpodobně se nemýlí, ale článek víry to není. Naopak je to názor, který se musí pohybovat uvnitř vymezených „břehů víry“, kterými jsou články víry (viz článek *Dogmata jako pevné břehy* na str. 24).

P. Pavel Zahradníček ■

Přehled „cenzur“ (tj. stupňů jistoty)

Jednotlivé pravdy, obsažené v katolické dogmatice mají různý stupeň jistoty – jsou opatřeny tzv. cenzurou, která tento stupeň jistoty vyjadřuje. Jsou následující stupně (uspořádáno od nejistějších sestupně):

De fide – definovaná (vyhlášená) pravda víry, tzv. dogma (dogma je řecké slovo a znamená nauka či výnos, je to tedy pravda víry, o které je neomylným způsobem Církvi řečeno – tj. koncilem, nebo samotným papežem bez koncilu, výjimečně také „všeobecným hlásáním Církve“ –, že patří k nauce víry).

Sententia fidei proxima (Sent. fidei prox.), doslovně „věta nejbližší víře“, je to, co by teoreticky mohlo být hned zítra vyhlášeno papežem za článek víry (Církev to vždy věřila, dokládá to písmo, tradice... ale ještě nebylo třeba to vyhlásit – třeba proto, že je to úplně jasné...).

Sententia certa (Sent. certa) – nauka teologicky jistá. Nebyla sice vyhlášena za dogma, ale je to logický důsledek jiných dogmat a pravd, které jsou přirozeně poznatelné.

Sententia communis (Sent. comm.) – nevztahuje se na ni neomylnost, ale je to názor, který sdílí naprostá většina teologů.

Sententia probabilis – doslova „pravděpodobná věta“, tedy názor, který větší část teologů považuje za správný.

Sententia pia (Sent. pia) – zbožný názor, není nic špatného, pokud ho někdo zastává (v tomto přehledu je však většinou neuvádíme).

Ilustrace: Freepik, FlatIcon, Smashicons, Vectorlab, Wicahawaty (CCO)

PŘEHLED VĚROUKY KATOLICKÉ CÍRKVE

I. DE DEO UNO (O Bohu jediném)

1. POZNATELNOST BOŽÍHO BYTÍ

1. 1. PŘIROZENÁ POZNATELNOST BOŽÍHO BYTÍ

Bůh může být s jistotou poznán ze stvořených věcí přirozeným světlem rozumu. **De fide** Boží bytí lze dokázat pomocí kauzálního úsudku. **Sent. fidei prox.**

1. 2. NADPŘIROZENÁ POZNATELNOST BOŽÍHO BYTÍ

Boží bytí není pouze předmětem přirozeného rozumového poznání, nýbrž také předmětem nadpřirozené víry. **De fide**

2. BOŽÍ PODSTATY

2. 1. POZNÁNÍ BOŽÍ PODSTATY

Přirozené poznání Boha nemůže být z naší strany bezprostřední, ale pouze zprostředkované, protože je zprostředkováno poznáváním stvořených věcí. **Sent. certa**

Poznání Boha z naší strany není poznání vlastní, nýbrž pouze analogické. **Sent. certa**

Boží podstata je člověku nepochopitelná. **De fide**

Blažení v nebi mají bezprostřední, intuitivní poznání Boží podstaty. **De fide**

Bezprostřední patření na Boha přesahuje přirozenou schopnost lidské duše, je tedy nadpřirozené. **De fide**

Duše potřebuje světla slávy, aby mohla bezprostředně hledět na Boha. **De fide**

Boží podstata je nepochopitelná i blaženým v nebi. **De fide**

3. BOŽÍ VLASTNOSTI

3. 1. VLASTNOSTI BOŽÍ VŠEOBECNĚ

Boží vlastnosti jsou jak s Boží bytostí, tak také mezi sebou reálně identické. **De fide**

Přehled „cenzur“ (tj. stupňů jistoty)

I. DE DEO UNO (O Bohu jediném)

3. 2. VLASTNOSTI BOŽÍHO BYTÍ

Bůh je absolutně dokonalý. *De fide*

Bůh je v každé své dokonalosti aktuálně nekonečný. *De fide*

Bůh je absolutně jednoduchý. *De fide*

Bůh je pouze jeden. *De fide*

Jeden Bůh je pravým Bohem v ontologickém smyslu. *De fide*

Bůh má nekonečnou poznávací schopnost. *De fide*

Bůh je absolutně pravdivý. *De fide*

Bůh je absolutně věrný. *De fide*

Bůh je absolutní ontologické dobro v sobě i ve vztahu k jiným. *De fide*

Bůh je absolutní mravní dobro (svatost). *De fide*

Bůh je absolutní blahovlnná dobrota (*benignitas*). *De fide*

Bůh je absolutně neměnný. *De fide*

Bůh je věčný. *De fide*

Bůh je absolutně bezprostorový. *De fide*

Bůh je ve stvořeném prostoru všudy přítomný. *De fide*

3. 3. VLASTNOSTI BOŽÍHO ŽIVOTA

3. 3. 1. Božské poznání neboli vědění

Boží poznání je nekonečné. *De fide*

Bůh poznává všechno skutečně v minulosti, přítomnosti i budoucnosti. *De fide*

Bůh poznává vše pouze možné. *De fide*

Bůh předvidá s neomylnou jistotou také budoucí svobodná jednání rozumných tvorů. *De fide*

Bůh předvidá s neomylnou jistotou také podmíněná budoucí svobodná jednání rozumných tvorů. *Sent. comm.*

3. 3. 2. Božská vůle

Božská vůle je nekonečná. *De fide*

Bůh miluje sám sebe nutně, mimobožské věci svobodně. *De fide*

Bůh je všemohoucí. *De fide*

Bůh je pánem nebe i země. *De fide*

Bůh je nekonečně spravdivlý. *De fide*

Bůh je nekonečně milosrdný. *De fide*

2. 2. VZKŘÍŠENÍ MRTVÝCH

Všichni mrtví vstanou v soudný den se svými těly. *De fide*

Mrtví vstanou s tímtež tělem, které měli na zemi. *De fide* (Tím je řečeno: bude to „jejich tělo“, a ne „nějaké cizí“, „nové“, které by s jejich původním tělem nemělo nic společného – pozn. red.)

Těla spravdivlivých budou proměněna a oslavena podle vzoru Kristova vzkříšeného těla. *Sent. certa*

Těla zavřených vstanou v nepomnějícínosti a nesmrtelnosti, ale nebudou oslavena. *Sent. certa*

Těla zavřených vstanou v nepomnějícínosti a nesmrtelnosti, ale nebudou oslavena. *Sent. certa*

3. 3. VŠEOBECNÝ Soud

Kristus bude po svém příchodu soudit všechny lidi. *De fide*

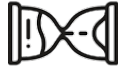
2. 4. KONEC SVĚTA

Přítomný svět v soudný den zanikne (v té podobě, jak ho známe – pozn. red.). *Sent. certa*

Přítomný svět bude v soudný den nově uspořádán. *Sent. certa* (Pozn. redakce: poslední dvě věty ukazují, jak je třeba skutečnosti víry chápat v souvislosti a ne vytržené ze vzájemného kontextu.)

VIII. ESCHATOLOGIE (O posledních věcech člověka a světa)

1. ESCHATOLOGIE JEDNOTLIVCŮ

1. 1. SMRT

Smrt je v přítomném řádu spásy trestem za dědičný hřích. **De fide** Všichni lidé, stížení dědičným hříchem, jsou podrobeni zákonu smrti. **De fide** Smrtí přestává možnost zásluh a obrácení. **Sent. certa** (Nevylučuje se zde však, že tato možnost existuje ještě v okamžiku smrti – pozn. red.)

1. 2. ZVLÁŠTNÍ SOUD

Bezprostředně po smrti se koná zvláštní soud, při němž se rozhoduje o osudu zemřelých. **Sent. fidei prox.**

1. 3. NEBE

Duše spravedlivých, které jsou v okamžiku smrti prosty všech hříchů a trestů za hříchy, vcházejí do nebe. **De fide** K podstatné nebeské blaženosti, která vzniká z bezprostředního patření na Boha, přistupuje akcidentální blaženost, která vychází z přirozeného poznávání a milování stvořených věcí. **Sent. comm.**

Nebeská blaženost trvá věčně. **De fide**

Stupeň nebeské blaženosti je u jednotlivých oslavených rozdílný podle stupně jejich zásluh. **De fide**

1. 4. PEKLO

Duše těch, kteří umírají ve stavu těžkého osobního hříchu, přicházejí do pekla. **De fide**

Pekelný trest trvá věčně. **De fide**

Míra trestu jednotlivých zavržených je rozdílná podle stupně jejich viny. **Sent. comm.**

1. 5. OČISTEC

Duše spravedlivých, které v okamžiku smrti jsou zatíženy lehkými hříchy nebo časovými tresty za hříchy, jdou do očiště. **De fide**

Očištěc netrvá přes všeobecný soud. **Sent. comm.**

2. ESCHATOLOGIE VEŠKERÉHO LIDSTVA

2. 1. PŘÍCHOD KRISTŮV

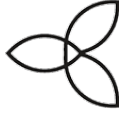
Na konci světa přijde Ježíš Kristus ve slávě k soudu. **De fide**

Doba příchodu Ježíše Krista je lidem neznána. **Sent. certa**

3. 3. Tajemství predestinace a reprobace

Bůh věčným úrakem své vůle předurčil lidi k věčné blaženosti. **De fide**

Bůh předem určil určité lidi pro jejich předvídané hříchy k věčnému zavržení. **De fide**

II . DE DEO TRINO (O Bohu trojjediném)

1. EXISTENCE NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

1. 1. BOŽÍ TROJOSOBNOST

V Bohu jsou tři Osoby: Otec, Syn a Duch Svatý. Každá z těchto tří Osob vlastní numericky tutéž Božskou bytost. **De fide**

1. 2. DŮVOD BOŽÍ TROJOSOBNOSTI

V Bohu jsou dvě vnitřně božská vycházení (*processio*). **De fide**

Subjektem vnitřně božských vycházení (v aktivním a pasivním smyslu) jsou božské Osoby, nikoli božské přirozenosti. **De fide**

Druhá božská Osoba vychází z první Osoby plozením, a proto se k ní chová jako Syn k Otcovi. **De fide**

Duch Svatý vychází od Otce a Syna jakožto jediného principu jedním jediným vycházením (*spiratio*). **De fide**

2. SPEKULATIVNÍ VÝKLAD DOGMATU NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

2. 1. SPEKULATIVNÍ VYSVĚTLENÍ VNITŘNĚ BOŽSKÝCH PROCESŮ

Syn vychází z Otcova intelektu. **Sent. certa**

Duch Svatý pochází z vůle – z oboustranné lásky Otce a Syna. **Sent. certa**

Duch Svatý nevychází plozením. **De fide**

2. 2. BOŽSKÉ VZTAHY A OSOBY

Vztahy v Bohu jsou s božskou podstatou reálně identické. **De fide**

V Bohu je vše jedno, pokud se nevyskytuje protiklad vztahu. **De fide**

Tři božské Osoby jsou v sobě navzájem (trinitární perichorese). **De fide**

Veškerá činnost Boží navenek je společná všem třem Osobám. **De fide**

Otec posílá Syna, Otec a Syn posílají Ducha Svatého. **Sent. certa**

2. 3. VZTAH NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE K ROZUMU

Boží trojosobnost může být poznána pouze Božím zjevením. **Sent. fidei prox.**

Přirozený rozum není schopen ani po zjevení dosáhnout vnitřního vhledu do dogmatu Nejvyššího Trojice. *Sent. fidei prox.*

III. DE DEO CREATORE (O Bohu Stvořiteli)

1. STVOŘITELSKÝ ČIN BOŽÍ

1. 1. ZAČÁTEK NEBOLI STVOŘENÍ SVĚTA

Všechno, co existuje (kromě Boha), bylo celou svoji substancí Bohem přivedeno k bytí. *De fide*

Svět je dílem Boží moudrosti. *Sent. certa*

Bůh byl svou dobrotou pohnut k tomu, aby svobodně stvořil svět. *De fide*

Svět byl stvořen k oslavě Boží. *De fide*

Tři Božské Osoby jsou jediným společným principem stvoření. *De fide*

Bůh nestvořil svět ani z vnějšího donucení, ani z vnitřní potřeby. *De fide*

Bůh byl svobodný v tom, aby stvořil tento nebo jiný svět. *Sent. certa*

Bůh stvořil dobrý svět. *De fide*

Svět má svůj časný počátek. *De fide*

Bůh stvořil svět sám. *De fide*

Žádný tvor nemůže (jako hlavní příčina) něco stvořit z ničeho. *Sent. comm.*

1. 2. TRVANÍ NEBOLI UDRŽOVÁNÍ SVĚTA

Bůh udržuje stvořené v jeho existenci. *De fide*

Bůh spolupůsobí bezprostředně v každém úkonu jakéhokoli stvořeného tvora. *Sent. comm.*

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností vše stvořené. *De fide*

2. DÍLO STVOŘENÍ

2. 1. KŘESŤANSKÁ KOSMOLOGIE*

2. 2. KŘESŤANSKÁ ANTROPOLOGIE

2. 2. 1. Přirozenost člověka

První člověk byl stvořen od Boha. *De fide*

Člověk se skládá ze dvou bytostných součástí: z hmotného těla a duchové duše. *De fide*

Pomazání nemocných není samo o sobě nutné ke spáse. *Sent. certa*

Pomazání nemocných může být platně uděleno pouze biskupy a kněžími. *De fide*

Pomazání nemocných může být platně přijato pouze těžce nemocnými věřícími. *De fide*

2. 6. SVÁTOST SVĚCENÍ

Svěcení kněží je pravou a vlastní svátostí ustanovenou Kristem. *De fide*

Jáhenské svěcení je svátost. *Sent. fidei prox.*

Kněžské svěcení je svátost. *De fide*

Biskupské svěcení je svátost. *Sent. fidei prox.*

Biskupové jsou nadřazeni kněžím. *De fide*

Materia svěcení je jediné vkládání rukou. *De fide*

Předání předmětů není nutné k platnosti svěcení. *Sent. fidei prox.*

Forma svěcení spočívá ve slovech, které blíže určují smysl vkládání rukou. *Sent. fidei prox.*

Svátost svěcení kněžstva dává příjemci milost posvěcující, vtiskuje mu nezrušitelný charakter a dává mu trvalou duchovní moc. *De fide*

Rádným udělovatелеm služeb a svěcení všech stupňů je jediné platně vysvěcený biskup. *De fide*

Mimořádným udělovatелеm služeb a zásvětných ritů je kněz (vyšší řeholní představený). *Sent. certa*

Svátost svěcení kněžstva může platně přijmout pouze pokřtěný muž. *Sent. certa*

2. 7. SVÁTOST MANŽELSTVÍ

Manželství není ustanoveno lidmi, ale Bohem. *Sent. certa*

Manželství je pravá a vlastní svátost ustanovená Kristem. *De fide*

Účelem manželství je vytvoření společenství lásky ke vzájemné pomoci, k plazení a výchově dětí. *Sent. certa*

Podstatnými vlastnostmi manželství jsou monogamie a nerozlučnost. *Sent. certa*

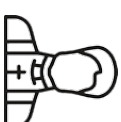
Každá platná manželská smlouva mezi křesťany je sama sebou svátostí. *Sent. certa*

Vzniklý manželský svazek zavazuje oba manžely doživotně k nedílnému společenství. *De fide*

Svátost manželství dává manželům posvěcující milost. *De fide*

Kdo uzavírají manželství, udělují si tuto svátost sobě navzájem. *Sent. certa*

Církev má právo v manželských záležitostech pokřtěných, pokud jde o svátosti, stanovit zákony a právní předpisy. *Sent. certa*

VIII. ESCHATOLOGIE (O posledních věcech člověka a světa)

*Rámec křesťanské kosmologie tvoří články víry uvedené výše.

Z Božího příkazu podléhají zpovědní povinnosti všechny těžké hříchy co do druhu, počtu a okolností, měnicích druh hříchu. **De fide**
 Vyznání lehkých hříchů není nutné, je však doporučené a užitečné. **De fide**
 Také hříchy již dříve odpuštěné jsou dostatečným předmětem zpovědi. **Sent. certa**
 S odpuštěním viny a věčných trestů nejsou současně vždy odpuštěny také časné tresty. **De fide**

Kněz má právo i povinnost podle povahy hříchů a kajicnických schopností uložit přiměřené skutky dostiuchinění. **De fide**
 Také mimořádné kající skutky – dobrovolné kající úkony, trpělivě snášené utrpení – mají satisfakční charakter. **De fide**
 Forma svátosti pokání spočívá ve slovech absoluce, která ve spojení s úkony kajicníka působí odpuštění hříchů. **De fide**

2. 4. 2. Účinky a nutnost svátosti pokání

Hlavním účinkem svátosti pokání je smíření hříšníka s Bohem. **De fide**
 Dobré skutky vykonané ve stavu milosti, které byly umrtveny těžkým hříchem, ve svátosti smíření znovu ožívají. **Sent. comm.**

Svátost pokání je pro ty, kteří po křtu upadli do těžkého hříchu, nutná ke spáse. **De fide**

2. 4. 3. Udělovatel a příjemce svátosti pokání

Jedinými nositeli svátostné absoluční moci jsou biskupové a kněží. **De fide**
 Absoluce udělená jáhny a laiky není svátostná. **De fide**
 Svátost pokání může přijmout každý pokřtěný, který se po křtu dopustil těžkého nebo lehkého hříchu. **De fide**

2. 4. 3. Odpustky

Církev má moc udělovat odpustky. **De fide**
 Zdrojem odpustků je poklad dostiuchinění Církve, který spočívá v nadbytečném dostiuchinění Krista a svatých. **Sent. certa**
 Užívání odpustků je pro věřící užitečné a spásnosné. **De fide**

2. 5. SVÁTOST NEMOCNÝCH

Pomazání nemocných je pravou a vlastní svátostí ustanovenou Kristem. **De fide**
Materia remota svátosti pomazání je olej, forma svátosti spočívá v modlitbě kněze, která mazání doprovází. **De fide**
 Pomazání nemocných dává nemocnému milost Ducha Svatého k posile a povzbuzení, odpoští zbylé těžké i lehké hříchy, a někdy působí navrácení tělesného zdraví, pokud to prospěje ke spáse. **De fide**

Rozumová duše je bezprostředně podstatnou formou těla. **De fide**
 Každý člověk má individuální a nesmrtnou duši. **De fide**
 Každá jednotlivá duše je bezprostředně z ničeho stvořena Bohem. **Sent. certa**

2. 2. Povznesení člověka do nadpřirozena

Tvorové mají od přirozenosti schopnost přijímat nadpřirozené. **Sent. comm.**

Nadpřirozeno předpokládá přirozeno. **Sent. comm.**

Nadpřirozeno zdokonaluje přirozeno. **Sent. comm.**

Bůh určil člověku nadpřirozený cíl. **De fide**

První lidé před svým pádem žili v milosti posvěcující. **De fide**

První lidé byli prosti žádostivosti. **Sent. fidei prox.**

První lidé měli dar tělesné nesmrtnosti. **De fide**

První lidé byli oprostěni od utrpení. **Sent. comm.**

První lidé měli Bohem vlitě poznání přirozených i nadpřirozených pravd. **Sent. comm.**

Adam obdržel posvěcující milost nejen pro sebe, ale i pro své potomky. **Sent. certa**

2. 2. 3. Člověkova ztráta nadpřirozena

První lidé těžce zhrěšili překročením zkušebního Božího zákazu. **De fide** (na základě všeobecného a řádného učitelského úřadu Církve)

První lidé hříchem ztratili posvěcující milost a uvrhli na sebe Boží hněv. **De fide**

Prarodiče propadli smrti a dáblovu panství. **De fide**

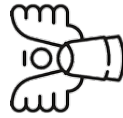
Adamův hřích přešel na všechny jeho potomky plozením, ne napodobením. **De fide**

Dědičný hřích je stav charakterizovaný odnětím posvěcující milosti skrze svobodný hříšný čin zaviněný hlavou lidského pokolení. **Sent. comm.**

Dědičný hřích se přenáší přirozeným plozením. **De fide**

Člověk ve stavu dědičného hříchu je zbaven milosti posvěcující a následkem toho i mimopřirozených darů neporušenosti. **De fide** (ve vztahu k posvěcující milosti a daru tělesné nesmrtnosti)

Duše, které odcházejí ze světa ve stavu dědičného hříchu, jsou vyloučeny z blaženého patření na Boha. **De fide**

2. 3. KŘESŤANSKÁ ANGELOLOGIE

Bůh stvořil na počátku času z ničeho duchové bytosti – anděly. **De fide**

Přirozenost andělů je duchová. **De fide**

Andělé jsou svou přirozeností nesmrtní. **Sent. comm.**

Bůh určil andělům nadpřirozený cíl – patření na Boha – a dal jim k tomu posvěcující milost. **Sent. certa**

Andělé byli podrobeni mravní zkoušce. *Sent. comm.* (co se týče dobrých andělů), *Sent. certa* (co se týče padlých andělů)

Zlí duchové (padlí andělé) byli Bohem stvořeni jako dobří, zlíými se stali svou vlastní vinou. *De fide*

Primární úloha dobrých andělů je oslava Boží a služba Bohu. *Sent. certa*

Druhotná úloha dobrých andělů je ochrana lidí a starost o jejich spásu. *De fide* (na základě všeobecného a řádného učiteckého úřadu Církve)

Každý pokřtěný má od doby křtu svého strážného anděla. *Sent. certa*

Také nepokřtění mají od svého narození svého anděla strážného. *Sent. comm.*

Dábel má z důvodu Adamova hříchu jistou moc nad lidmi. *De fide*

IV. DE DEO REDEMPTORE (O Bohu Vykupiteli)

1. O OSOBĚ VYKUPITELE

1. 1. DVĚ PŘIROZENOSTI V KRISTU

1. 1. 1. **Pravé Kristovo božství**
Ježíš Kristus je pravý Bůh a skutečný Boží Syn. *De fide*

1. 1. 2. Pravé Kristovo lidství

Křtusus přijal skutečné, nikoli pouze zdánlivé tělo. *De fide*

Křtusus přijal nejen tělo, nýbrž také rozumovou duši. *De fide*

Křtusus byl skutečně zrozen z Panny Marie, Adamovy dcery. *De fide*

1. 1. 3. Spojení obou přirozeností v Kristu v jednotě osoby

Božská a lidská přirozenost jsou v Kristu vzájemně hypostaticky spojeny (tj. v jednotě osoby). *De fide*

Obě Křtusovy přirozenosti zůstávají i po spojení bez proměny, bez smíšení a bez porušení svých zvláštností. *De fide*

Každá z obou přirozeností v Kristu má vlastní vůli a vlastní fyzický druh působnosti. *De fide*

Hypostatické spojení božské a lidské přirozenosti nastalo v okamžiku početi. *De fide*

Hypostatické spojení nebylo nikdy přerušeno. *Sent. certa*

Hypostatické spojení nikdy nepřestane. *De fide*

Krev in živém těle Ježíše Krista je jako součást lidské přirozenosti spojená s osobou Slova bezprostředně – ne prostředně. *Sent. certa*

2. 3. 3. Eucharistie jako obět

2. 3. 3. 1. Skutečnost mešní oběti

Mše svatá je pravou a vlastní obětí. *De fide*

2. 3. 3. 2. Podstata mešní oběti

Mešní oběti se zpřítomňuje Kristova obět na kříži, slaví se její památka a aplikuje se její spásná moc. *De fide*

Při mešní oběti jsou obětní dar a primární obětník (Ježíš Kristus) totožní, rozdílný je pouze způsob přinesení oběti. *De fide*

Podstatný obětní úkon spočívá jedinně v proměňování. *Sent. comm.*

2. 3. 3. 3. Účinky a účinnost mešní oběti

Mešní obět není jen obětí chvály a díků, ale také smírnou a prosebnou obětí. *De fide*

2. 4. SVÁTOST POKÁNÍ

2. 4. 1. Církevní moc odpuštění hříchů

2. 4. 1. 1. Existence církevní moci odpuštění hříchů

Církev přijala od Krista moc odpouštět hřichy spáchané po křtu. *De fide*

2. 4. 1. 2. Vlastnosti církevní moci odpuštění hříchů

Církevní absoluce se hřichy odpouští skutečně a bezprostředně. *De fide*
Absoluční moc Církve se vztahuje na všechny hřichy bez výjimky. *De fide*

Výkon moci odpuštění hříchů je soudcovským aktem. *De fide*

2. 4. 2. Církevní moc odpuštění hříchů jako svátost

Odpuštění hříchů na základě absoluce je pravou a vlastní svátostí rozdílnou od křtu. *De fide*

2. 4. 2. 1. Vnější znamení svátosti pokání

Dokonalá lítost dává těžkému hříšníkovi milost ospravedlnění již před přijetím svátosti pokání. *Sent. fidei prox.*

Dokonalá lítost působí mimosvátostně ospravedlnění pouze tehdy, je-li spojena s touhou po svátosti. *De fide*

Lítost vycházející z motivu bázně před Bohem je mravně dobrým a nadpřirozeným úkonem. *De fide*

Nedokonalá lítost stačí při svátosti smíření k odpuštění hříchů. *Sent. certa*

Svátostně vyznáni hříchů je příkaz božského práva a je nutné ke spáse. *De fide*

VII. DE SACRAMENTIS (O svátostech)

Svátočné způsoby si i po proměnění podstaty ponechávají svou fyzickou realitu. *Sent. certa*
Svátočné způsoby dále trvají bez subjektu, na němž by lpěly. *Sent. certa*

2. 3. 1. 3. Vlastnosti Kristovy reálné přítomnosti v Eucharistii

V Eucharistii je přítomen celý Kristus – jeho Tělo a Krev, jeho duše a jeho božství. *De fide*
Pod každou způsobou (tedy jak pod způsobou chleba, tak pod způsobou vína – pozn. red.) je přítomen celý Kristus. *De fide*

V každé části obou způsob je i po rozdělení přítomen celý Kristus. *De fide*

Tělo a Krev Kristova jsou v Eucharistii po konsekraci přítomny trvale. *De fide*

Kristu přítomnému v Eucharistii náleží klanění kultem *latría* (je to způsob úcty, který přísluší Bohu a který je zcela odlišný od úcty, kterou prokazujeme svatým – pozn. red.). *De fide*

2. 3. 1. 4. Vztah Eucharistie k rozumu

Kristova reálná přítomnost v Eucharistii je tajemstvím víry. *Sent. certa*

2. 3. 2. Eucharistie jako svátost

Eucharistie je pravá svátost, ustanovená Ježíšem Kristem. *De fide*

Materie Eucharistie je chléb a víno. *De fide*

Formou Eucharistie jsou konsekrační (proměňovací – pozn. red.) slova, pocházející od Krista. *Sent. certa*

Eucharistie působí niterné spojení s Kristem a jako pokrm duše udržuje a rozmnožuje její nadpřirozený život. *Sent. certa*

Eucharistie je zárukou věčné blaženosti a budoucího tělesného vzkříšení. *Sent. certa*

Pro nedospělé není Eucharistie nutná ke spáse. *De fide*

Pro dospělé je přijímání Eucharistie nutné ke spáse z Božího příkazu (jiná situace je ale například u těch, kdo tento příkaz neznají – pozn. red.). *Sent. certa*

Přijímání pod obojí způsobou není nutné ke spáse pro každého jednotlivého věřícího. *De fide*

Nositelem konsekrační moci (moci proměňovat chléb a víno v tělo a krev Krista – pozn. red.) je pouze platně vysvěcený kněz (a samozřejmě také biskup – pozn. red.). *De fide*

Řádným rozdělovačem Eucharistie je biskup, kněz a jáhen, mimořádným rozdělovačem je pověřený laik.

Eucharistii může platně přijmout každý pokřtěný in statu viae. *De fide*

K hodnému přijetí se vyžaduje stav milosti. *De fide*

1. 1. 4. Teologicko-spekulativní výklad hypostatické unie

Akt hypostatické unie je výsledek společného působení všech tří Božských Osob. *De fide*
Pouze druhá Božská Osoba se stala člověkem. *De fide*

1. 1. 5. Důsledky hypostatické unie

Ježíš Kristus je i jako člověk přirozeným Božím Synem. *De fide*

Bohočlověka Ježíše Krista je nutno uctívat absolutním kultem (*cultus latría*), který přísluší pouze Bohu. *De fide*

Jednotlivé části Kristovy lidské přirozenosti jsou stejně jako celá Kristova přirozenost lidská spolupředmětem (*obiectum partiale*) kultu *latría*. *Sent. certa*

Kristovy božské a lidské predikáty se přisuzují Vřelenému Slovu. *De fide*

Obě Kristovy přirozenosti existují v sobě navzájem (kristologické perichorese). *Sent. comm.*

1. 2. ATRIBUTY KRISTOVY LIDSKÉ PŘIROZENOSTI

1. 2. 1. Přednosti Kristovy lidské přirozenosti

Kristova duše měla od prvního okamžiku svého bytí bezprostřední patření na Boha. *Sent. certa*

Kristovo lidské vědění bylo prostě pozitivní nevědomostí a omylu. *Sent. certa*

Kristova duše měla od svého počátku vlité vědění. *Sent. certa*

Kristova duše měla také získané vědění – vědění ze zkušenosti. *Sent. comm.*

Kristus byl prostý všeho hříchu, jak dědičného, tak osobního. *De fide*

Kristus nejen nezhrěšil, ale ani nemohl hřešit. *Sent. fidei prox.*

Kristova lidská přirozenost je na základě hypostatické unie skrze nestvořenou svátost Slova substanciálně svatá. *Sent. comm.*

Kristova lidská přirozenost je na základě vybavení plností stvořené habituální milosti také akcidentálně svatá. *Sent. certa*

Plnost milosti tkvící v hypostatické unii je příčinou, proč z Krista jakožto Hlavy přetéká milost na údy jeho Mystického těla. *Sent. comm.*

Kristovo lidství jakožto nástroj Slova má moc konat nadpřirozené skutky. *Sent. certa*

1. 2. 2. Defekty (*passibilita*) Kristovy lidské přirozenosti

Kristova lidská přirozenost byla podrobena tělesnému utrpení. *De fide*

Kristova duše byla podrobena smyslovým afektům. *Sent. certa*

VII. DE SACRAMENTIS (O svátostech)

2. O VYKOUPENÍ

2.1. VYKOUPENÍ VŠEOBECNĚ

Boží Syn se stal člověkem, aby vykoupil lidi. *De fide*
 Padlý člověk nemůže sám sebe vykoupit. *De fide*

Bůh nebyl nijak nucen – zvnějšku ani zevnitř –, aby vykoupil lidi. *Sent. certa*
 Ani v případě Božho úradku vykoupit lidstvo nebylo vtělením absolutně nutně, bylo však potřebné, jestliže Bůh žádal přiměřenou dostičinění. *Sent. comm.*

2.2. USKUTEČNĚNÍ VYKOUPENÍ TŘEMI KRISTOVÝMI ÚŘADY

2.2.1. Úřad učitelů

Křesťus je nejvyšší prorok zaslíbený Starým zákonem a absolutní učitel lidstva. *Sent. certa*

2.2.2. Úřad pastýřský

Křesťus je zákonodárce a soudce lidí. *De fide*

2.2.3. Úřad kněžský

Bohočlověk Ježíš Kristus je velekněz. *De fide*

Křesťus přinesl sám sebe na kříži Bohu jako pravou a vlastní obět. *De fide*

Křesťus nás svou smrtí na kříži vykoupil a smířil s Bohem. *De fide*

Křesťus poskytl svým utrpením a smrtí zástupně dostičinění za hříchy lidí. *Sent. fidel. prox.*

Křesťovo zástupně dostičinění je na základě své vnitřní hodnoty nejen přiměřeně – adekvátní, ale i nadbytečné – pozitivní hodnota smíru je větší než negativní hodnota hříchu. *Sent. comm.*

Křesťus nezemřel pouze za predestinované, ani pouze za věřící, nýbrž za všechny lidi bez výjimky. *Sent. fidel. prox.*

Křesťovo dostičinění se nevztahuje na padlé anděly. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil svým utrpením a smrtí odměnu od Boha. *De fide*

Křesťus zasloužil svým utrpením a smrtí odměnu od Boha. *De fide*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Křesťus zasloužil pro sebe stav povýšení (vzkříšení, proměnění těla, nanebevstoupení), pro padlé lidstvo pak všechny nadpřirozené milosti. *Sent. certa*

Forma křtu spočívá ve slovech udělovatele, která provázejí obmytí a vykládají jeho smysl.

Křesť uděluje milost ospravedlnění a působí odpuštění i všech časných i věčných trestů za hříchy. *De fide*

Platný, byť i nevhodně přijatý křesť vtiskuje duši nezrušitelné znamení a nemůže být opakován. *De fide*

Křesť vodou (a nebo alespoň touha po něm – pozn. red.) je od doby zvěstování evangelia nutný ke spáse všech lidí bez výjimky. *De fide*

Křesť vodou může být v případě nutnosti nahrazen křtem touhy nebo krve. *Sent. fidel. prox.*

Křesť může platně udělit každý člověk. *De fide*

Křesť může být přijat každým nepokřtěným člověkem in statu viae. *De fide*

Křesť malých dětí je platný a dovolený. *De fide*

2.2. BĚHMŮVÁNÍ

Běhmování je pravá a vlastní svátost. *De fide*

Forma běhmování spočívá ve slovech provádějících vzkládání rukou a mazání čela. *Sent. comm.*

Běhmování jakožto svátost živých působí rozmnožení posvěcující milosti. *Sent. certa*

Specifickým účinkem svátosti běhmování je dovršení (perfectio) křestní milosti. *Sent. comm.*

Běhmování vtiskuje duši nezrušitelné znamení a nemůže být opakováno. *De fide*

Pokřtěný může i bez běhmování dosáhnout věčné spáasy. *Sent. fidel. prox.*

Řádným udělovatelem běhmování je biskup. *De fide*

Mimořádným udělovatelem běhmování je delegovaný kněz. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

Běhmování může platně přijmout každý pokřtěný, který dosud nebyl běhmován. *Sent. certa*

VII. DE SACRAMENTIS (O svátostech)

1. 3. 1. Nutnost svátostí ze strany člověka

Svátosti jsou pro člověka nutné ke spáse (člověk nemůže říci: já je ke své spáse nepotřebuji – pozn. red.). *De fide*

1. 3. 2. Nutnost svátostí ze strany Boha

Bůh může udělit milost i bez svátosti (Bůh ji může udělit i těm, kteří bez vlastní viny nemohli svátosti přijmout – pozn. red.) *Sent. certa*

1. 4. UDĚLOVATEL A PŘÍJEMCE SVÁTOSTÍ

Primárním udělovatel svátostí je Ježíš Kristus. *Sent. certa*

Sekundárním udělovatel je člověk *in statu viae* (tj. „na cestě“ – žijící v tomto pomjívém světě). *Sent. certa*

Platnost a účinnost svátostí je nezávislá na stavu milosti udělovatele. *De fide*

Platnost a účinnost svátostí je nezávislá na pravověrnosti udělovatele. *Sent. fidei prox.* (Co se platnosti křtu týče, je to člunek víry, tedy *De fide*.)

K platnému udělení svátostí se vyžaduje, aby udělovatel správně konal svátostné znamení a měl úmysl činit to, co činí Církev. *De fide*

Svátost může platně přijmout pouze člověk ve stavu pozemského života (*in statu viae*). *Sent. comm.*

Kromě svátostí pokání se nevyžaduje k platnému přijetí ani pravověrnost, ani mravní dispozice ze strany příjemce. *Sent. comm.*

K platnosti svátostí se vyžaduje ze strany dospělého příjemce úmysl přijmout svátost. *Sent. certa*

K hodnému a plodnému přijetí svátostí se u dospělého příjemce vyžaduje mravní dispozice. *De fide*

Je-li svátost křtu, biřmování a svěcení kněžstva přijata platně, ale nehodně, po odstranění mravní indispozice znovu ožívá, tj. svátostný účinek nastupuje dodatečně. *Sent. comm.*

1. 5. PŘEDKŘESŤANSKÉ SVÁTOSTI A SVÁTOSTINY

Starozákonní svátosti nepůsobily *ex opere operato*, ale způsobovaly pouze vnější očistu. *Sent. certa*

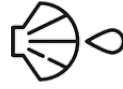
2. SVÁTOSTI JEDNOTLIVÉ

2. 1. KŘEST

Křest je pravá svátost ustanovená Ježíšem Kristem. *De fide*

Materia remota křtu je přirozená voda. *De fide*

Materia proxima křtu je fyzické obmytí těla vodou. *Sent. certa*

3. O MATCE VYKUPITELE

3. 1. MARIINO BOŽÍ MATEŘSTVÍ

Maria je skutečně Matkou Boží. *De fide*

3. 2. VÝSADY MATKY BOŽÍ

Maria byla počata bez poskvrny dědičného hříchu. *De fide*

Maria byla od svého početí prosta všech hnutí žádostivosti. *Sent. comm.*

Maria byla pomocí zvláštní Boží milosti uchráněna všech osobních hříchů. *Sent. fidei prox.*

Maria byla pannou před porodem, při porodu i po porodu. *De fide*

Maria porodila bez porušení panenství. *De fide*

Maria žila i po Kristově narození jako panna. *De fide*

Maria zemřela časnou smrtí. *Sent. comm.*

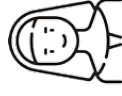
Maria byla s tělem i duší vzata do nebe. *De fide*

3. 3. MARIINO SPOLUPŮSOBENÍ PŘI VYKUPITELSKÉM DÍLE

Maria dala světu Vykupitele, pramen všech milostí, a tím všechny milosti zprostředkovala. *Sent. comm.*

Od Mariina nanebevzetí se bez její aktuální přímluvy neobejde žádná milost určená pro lidi. *Sent. pia et probabilis*

Boží Matce Marii patří *cultus hyperduliae*. *Sent. certa*

V. DE GRATIA (O milosti)

1. AKTUÁLNÍ MILOST

1. 1. POJEM A BLIŽŠÍ URČENÍ

Aktuální milost osvícuje rozum a posiluje vůli, a to vnitřně a bezprostředně. *Sent. certa*

Existuje nadpřirozené Boží působení na duševní síly, které předchází svobodnému rozhodnutí vůle. *De fide*

Existuje nadpřirozené Boží působení, které je současné se svobodnou činností lidské vůle. *De fide*

1. 2. NUTNOST AKTUÁLNÍ MILOSTI

Ke každému úkonu spásy je nezbytné třeba vnitřní nadpřirozené milosti. *De fide*

K počátku víry a spásy je nadpřirozená milost absolutně nutná. *De fide*

Také ospravedlněný potřebuje ke konání spásných skutků aktuální milost. *Sent. comm.*

VII. DE SACRAMENTIS (O svátostech)

Ospravedlněný nemůže bez zvláštní Boží pomoci vytrvat ve spravedlnosti až do konce. *De fide*

Ospravedlněný není schopen bez zvláštní Boží pomoci se varovat po celý život všech hříchů, a to i lehkých. *De fide*

Člověk může i ve stavu padlé přirozenosti silou rozumu poznat náboženské a mravní pravdy. *De fide*

K vykonání mravně dobrého činu není zapotřebí posvěcující milosti. *De fide*

K vykonání mravně dobrého skutku není třeba milosti víry ani aktuální milosti. *Sent. certa*

Ve stavu padlé přirozenosti je bez Božího zjevení člověku morálně nemožné poznat lehce, s pevnou jistotou a bez přimíšení bludů všechny přirozené náboženské a mravní pravdy. *De fide*

Ve stavu padlé přirozenosti je bez Boží milosti lidem morálně nemožné plnit po delší dobu celý mravní zákon a přemoci všechna těžká pokušení. *Sent. certa*

1.3. ROZDÍLENÍ AKTUÁLNÍ MILOSTI

Milost nemůže být zasloužena přirozenými skutky ani *de condigno*, ani *de congruo*. *De fide*

Milost nemůže být vyprošena přirozenou prosebnou modlitbou. *Sent. certa*

Člověk si nemůže získat žádnou přirozenou pozitivní dispozici k milosti. *Sent. certa*

1.3.1. Univerzalita milosti

Bůh chce spásu všech lidí i přes skutečnost dědičné viny a pádu do hříchu. *Sent. fidel prox.*

Bůh dává všem spravdivlým dostatečnou milost k zachovávání Božích příkazů. *De fide*

Bůh dává všem věřícím hříšníkům dostatečnou milost k obrácení. *Sent. comm.*

Bůh dává všem, kteří nevěří bez vlastní viny, dostatečnou milost k dosažení spásy. *Sent. certa*

1.3.2. Poměr milosti a svobody

Lidská vůle zůstává i pod vlivem účinné milosti svobodnou (milost není neodolatelná). *De fide*

Existuje milost, která je dostatečná, a přesto zůstává neúčinnou (pro odpor vůle). *De fide*

2. HABITUÁLNÍ MILOST

2.1. PROCES OSPRAVEDLNĚNÍ

Hříšník se může a musí připravit pomocí aktuální milosti na přijetí milosti ospravedlnující. *De fide*

Bez víry není ospravedlnění úspěšné člověka možné. *De fide*

6.4. SPOLEČENSTVÍ VĚŘÍCÍCH A SVÁTÝCH S DUŠEMI V OČISTCI

Žijící věřící mohou pomáhat svými přimlouvami duším v očistci. *De fide*

Také svatí v nebi mohou svými přimlouvami pomáhat duším v očistci. *Sent. comm.*

Duše v očistci se mohou přimlouveat za jiné členy mystického těla. *Sententia probabiliis*

Zavřeným nelze pomoci přimlouvou modlitbou, protože nepatří k mystickému Tělu Kristovu. *Sent. comm.*

VII. DE SACRAMENTIS (O svátostech)

1. SVÁTOSTI VŠEOBECNĚ

1.1. POVAHA SVÁTOSTÍ

Svátosti Nového zákona jsou Kristem ustanovená znamení působivé milosti. Vnější znamení svátosti se skládá ze dvou částí: materie a formy (věci a slova). *Sent. fidel prox.*

1.2. ÚČINNOST A ÚČINKY SVÁTOSTÍ

Svátosti Nového zákona skutečně obsahují milost, kterou naznačují, a udělují ji těm, kteří se jí neprotiví. *De fide*

Svátosti působí *ex opere operato*. *De fide*

Všechny svátosti Nového zákona udělují příjemci milost posvěcující. *De fide*

Každá jednotlivá svátost uděluje specifickou svátostnou milost. *Sent. comm.*

Křest, bířmování a svěcení knězstva vtiskují duši nezrušitelné znamení, a proto nemohou být opakovány. *De fide*

Svátostný charakter je do duše vtisknuté duchovní znamení. *De fide*

Svátostný charakter trvá až do smrti nositele. *De fide*

Svátostný charakter trvá i po smrti. *Sent. comm.*

Svátostný charakter zmochňuje ke křesťanským kultovým úkonům – připodobňuje, uschopňuje, rozlišuje, zavazuje. *Sent. comm.*

1.3. USTANOVENÍ A POČET SVÁTOSTÍ

Všechny svátosti Nového zákona byly ustanoveny Ježíšem Kristem. *De fide*

Křtusťus ustanovil všechny svátosti bezprostředně a osobně. *Sent. certa*

Křtusťus pevně určil podstatu svátostí, Církev nemá právo je měnit. *Sent. certa*

Svátosti Nového zákona je sedm. *De fide*

Sbor biskupů je neomylný, jsou-li biskupové buď shromážděni na všeobecném koncilu, anebo jednomyslně po celém světě předkládají pravdy, jichž se všichni věřící mají přidržovat. **De fide**

4. 3. VIDITELNOST

Křistem založená Církev je vnější viditelná společnost. **Sent. certa**

4. 4. JEDNOTA, SVATOST, VŠEOBECNOST, APOŠTOLSKOST

Církev je jedna a jediná, je svatá, všeobecná (řecky se „všeobecná“ řekne „catholica“, tj. katolická – pozn. red.) a apoštolská. **De fide**

K Církvi patří nejen svatí, ale i hříšníci. **De fide**

5. NUTNOST CÍRKVE

5. 1. PŘÍSLUŠNOST K CÍRKVI

K Církvi patří ten, kdo přijal platný křest a neoddělal se od jednoty víry a společenství. **Sent. certa**

5. 2. NUTNOST PŘÍSLUŠNOSTI K CÍRKVI

Příslušnost k Církvi je nutná ke spáse pro každého člověka (může však mít různé formy, např. u těch, kteří nutnost příslušnosti k Církvi bez vlastní viny nepoznali – pozn. red.). **De fide**

6. SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

6. 1. POJEM A SKUTEČNOST SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

Lidé posvěcení Kristovou vykupitelskou milostí, kteří žijí na této zemi, i ti, co jsou již na věčnosti, žijí navzájem v nadpřirozeném společenství spolu s Kristem, svou Hlavou. **Sent. certa**

6. 2. SPOLEČENSTVÍ VĚŘÍCÍCH ŽIJÍCÍCH NA ZEMI

Věřící žijící na zemi mohou obdržet od Boha dary skrze vzájemné přímlyvy. **Sent. certa**
Věřící na zemi mohou skrze dobré skutky vykonané ve stavu milosti zaslužit jiným *de congruo* dary od Boha. **Sententia probabilis**

Věřící si mohou – a to skrze skutky pokání vykonané ve stavu milosti – navzájem pomáhat dostiucněním. **Sent. certa**

6. 3. SPOLEČENSTVÍ VĚŘÍCÍCH NA ZEMI SE SVATÝMI V NEBI

Je dovolené a doporučené uctívat svaté v nebi a prosít je o přímlyvu. **De fide**
Rovněž je dovolené a doporučuje se uctívat i jejich ostatky a obrazy. **De fide**

K víře musí přistoupit ještě další dispoziční úkony. **De fide**

2. 2. STAV OSPRAVEDLNĚNÍ

Milost posvěčující je od Boha rozdílný, stvořený, nadpřirozený dar. **Sent. fidei prox.**

Posvěčující milost je Bohem vlitá, na duši trvale lpící nadpřirozené jsoucno. **Sent. certa**

Milost posvěčující není substance, nýbrž reálný akcident, lpící na duchové substanci. **Sent. certa**

Milost posvěčující je reálně rozdílná od *caritas*. **Sent. comm.** (Skotisté, tj. Františkánská škola, je chápou jako reálně identické a jen virtuálně odlišné.)

Milost posvěčující působí účast na Božské přirozenosti. **Sent. certa**

Milost posvěčující posvěcuje duši. **De fide**

Milost posvěčující propůjčuje duši nadpřirozenou krásu. **Sent. comm.**

Milost posvěčující činí spravedlivého přítelem Božím, dítětem Božím a dává mu právo na nebeské dědictví. **De fide**

Milost posvěčující činí spravedlivého chrámem Ducha Svatého. **Sent. certa**

S posvěčující milostí jsou také vlití tři božské ctnosti – víra, naděje, láska. **De fide**

S milostí posvěčující se vlivají také morální ctnosti a dary Ducha Svatého. **Sent. comm.**

Bez zvláštního Božího zjevení nemůže nikdo s jistotou vědět, zda je ve stavu milosti. **De fide**

Míra přijaté milosti ospravedlivující není u všech spravedlivých stejná. **De fide**

Přijátá milost může být rozmnožena dobrými skutky. **De fide**

Milost ospravedlivující je možno ztratit, ke ztrátě dochází každým těžkým hříchem. **De fide**

3. UČENÍ O ZÁSLUZE

3. 1. SKUTEČNOST ZÁSLUHY

Spravedlivý získává dobrými skutky nárok na nadpřirozenou odměnu od Boha. **De fide**

3. 2. PŘEDMĚT ZÁSLUHY

Ospravedlněný si zasluhuje svými dobrými skutky rozmnožení posvěčující milosti, věčný život a rozmnožení nebeské slávy. **De fide**

Těžký hříšník si může *de congruo* (tedy proto, že je to vhodné, aby tak Bůh jednal, nikoliv však nutné – pozn. red.) zaslužit svým svobodným spolupůsobením s aktuální milostí další aktuální milosti k přípravě na ospravedlnění a konečně samotnou milost ospravedlivující. **Sententia probabilis**

Ospravedlněný si může zaslužit *de congruo* milost konečné vytrvalosti, neboť je vhodné, aby Bůh propůjčil spravedlivému, který věrně spolupůsobí s milostí, aktuální milosti, potřebné k vytrvání ve stavu milosti. **Sententia probabilis**

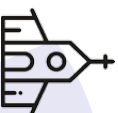

Ospravedlněný si může de congruo zasloužit po budoucím pádu do hříchu znovu-dosažení milosti ospravedlnující, neboť je vhodné, aby Bůh hříšníkovi, který předtím ve stavu milosti učinil mnoho dobrého, z milosrdenství opět daroval milost. *Sententia probabilis*

Ospravedlněný může pro jiné zasloužit de congruo, co může pro sebe samotného zasloužit, a nadto také první aktuální milost. *Sententia probabilis*

Časná dobra jsou jenom potud předmětem nadpřirozené zásluhy, pokud jsou prostředkem k dosažení věčné spásy. *Sententia probabilis*

VI. DE ECCLESIA (O Církvi)

1. BOŽSKÝ PŮVOD CÍRKVE

1. 1. POJEM CÍRKVE

Církev je mystické tělo Ježíše Krista. *Sent. certa*

1. 2. ZALOŽENÍ JEŽÍŠEM KRISTEM

Církev byla založena Bohočlověkem Ježíšem Kristem. *De fide*

1. 3. ÚČEL CÍRKVE

Kristus určil Církvi, aby pokračovala v jeho vykupitelském díle po všechny časy. *De fide*

Církev je vzhledem ke svému účelu a svým prostředkům nadpřirozená a duchovní společnost. *Sent. certa*

Církev je dokonalá společnost (vzhledem k tomu, co jí daroval Bůh, nikoliv vzhledem k tomu, co do ní vnášejí hříšní a nedokonalí lidé – pozn. redakce). *Sent. certa*

2. ÚSTAVA CÍRKVE

2. 1. HIERARCHICKÁ ÚSTAVA CÍRKVE

Kristus dal své Církvi hierarchické zřízení. *De fide*

Hierarchická moc svěřená apoštolům přešla na biskupy. *De fide*

2. 2. PETRŮV PRIMÁT

Kristus ustanovil Petra za prvního mezi apoštoly a jako viditelnou hlavu celé Církve a svěřil mu osobně a bezprostředně jurisdikční primát. *De fide*

2. 3. JURISDIKČNÍ PRIMÁT PAPEŽŮ

Podle Kristova ustanovení přechází Petrův primát na všechny jeho nástupce. *De fide*

Nositelé Petrova primátu jsou římscí biskupové. *De fide*

2. 4. POVAHA PAPEŽSKÉHO PRIMÁTU

Papež má plnou a nejvyšší jurisdikční moc nad celou Církví nejen ve věcech víry a mravů, ale také ve věcech církevní kázně a řízení Církve. *De fide*

2. 5. PAPEŽSKÁ NEOMYLNOST

Papež je neomylný, mluví-li *ex cathedra* (tedy pokud nějakou skutečností týkající se víry nebo mravů vyhašuje definitivním způsobem jako viditelná hlava Církve – pozn. redakce). *De fide*

2. 6. BISKUPOVÉ

Biskupové mají moc božského práva vlastní, řádnou a bezprostřední pastýřskou moc nad svými podřízenými. *Sent. certa*

Biskupové jako nástupci apoštolů tvoří dohromady biskupské kolegium, jehož hlavou je papež jako nástupce Petrův. *Sent. certa*

Biskupské svěcení dává spolu s posvěcovací mocí také moc učit a vést. *Sent. certa*

3. VNITŘNÍ STAVBA CÍRKVE

3. 1. KRISTUS A CÍRKEV

Kristus založil Církev. *De fide*

Kristus je Hlavou Církve. *De fide*

3. 2. CÍRKEV A DUCH SVATÝ

Duch svatý je duší Církve. *Sent. comm.*

4. VLASTNOSTI (ZNÁMKY) CÍRKVE

4. 1. NEPORUŠITELNOST

Církev je neporušitelná, tj. bude existovat až do konce světa jako znamení spásy. *Sent. certa*

4. 2. NEOMYLNOST

Církev je v definitivních rozhodnutích ve věcech víry a mravů neomylná. *De fide*

Primárním předmětem neomylnosti jsou formálně zjevené pravdy křesťanské víry a mravů. *De fide*

Druhohrným předmětem neomylnosti jsou pravdy nezjevené formálně, ale těsně spojené se zjeveným učením. *Sent. certa*

Papež je neomylný, mluví-li *ex cathedra*. *De fide*

Největší nepřítel

Potkali se tři katolíci. Hovor se stočil i na to, kdo nebo co je největším nepřítelem Církve.

„Komunismus,“ povídá první.

„Konzumismus,“ přebíjí druhý.

„Neznalost nás katolíků,“ prohlásil třetí.

Je mnoho věcí, které nám mohou škodit, ale vlastní neznalost? To, že sami neznáme svou víru, nedokážeme si ji obhájit, a tak raději mlčíme...? To je přece dnes úplně zbytečné. Máme takové možnosti, jak se ve víře vzdělávat! A přitom tento „nepřítel“ poškozujeme i naše okolí.

P. Pavel Zahradníček

Dnes máme takové možnosti, jak se ve víře vzdělávat!

Nezůstaň jen u výčtu, poznej důvody

Foto: Unsplash, Zachary Ferguson (CC0)

Teologie nejsou jen seznamy článků víry. Jsou to i důvody, proč v ně s jistotou věříme. A také důsledky, které mají pravdy víry pro náš život.

Přehled věrouky katolické církve, jak ho nabízí příloha uvnitř tohoto čísla časopisu *Milujte se!*, je velmi praktická pomůcka – a dle mého názoru i velmi zajímavá. Dává celkový přehled. Ale nezůstaňte u něj. Katolická věrouka není jen o výčtech různých tvrzení, ale především o důvodech, které k nim vedou. Dogmatika se zabývá poznáním odpovědi na otázky:

- Kde bereme jistotu, že právě toto Bůh Církvi zjevil? (Co o tom říká Písmo svaté, co nejstarší tradice Církve...)

- Jakým způsobem Církve v průběhu svých dějin potvrdila, že jde o Bohem zjevenou pravdu? (Učení koncilů, papežů, všeobecné hlásání Církve a to, jak ho můžeme napříč stoletími doložit...)
- Jakým způsobem a nakolik je daná pravda poznatelná naším rozumem? (Logické důvody, poznatelnost, ale také to, že i když k poznání dané pravdy bychom jen svým rozumem nepřišli, můžeme ukázat, že není „proti rozumu“; a také to, jak můžeme díky rozumu, který nám Bůh dal, poznanou pravdu dále rozvíjet.)
- Co z toho pro nás plyne? (Zcela praktické důsledky pro náš život, které by bylo velkou chybou ignorovat.)

Pro další studium doporučuji i on-line

... a uvažuj o tom, jaké má to, co jsi poznal, praktické důsledky pro tvůj život!

knihovnu *Libri nostri* (viz upoutávka na zadní straně tohoto čísla) a v ní v oddělení <http://libri nostri.catholica.cz/oddeleni/0302-soustavna-dogmatika> knihu *Dogmatika* zpracovanou dle L. Otta, nebo *Katolická věrouka* od Josefa Pospíšila nebo Richarda Špačka.

P. Pavel Zahradníček ■

Pane, dej všem, kdo toužebně hledají pravdu, aby ji našli – a když ji najdou, aby ji ještě usilovněji hledali.

Z Denní modlitby Církve (z „breviáře“)

Foto: Unsplash, Sander Sammy (CCO)

Závist, nejhloupější hřích

„Kluci, nezávidte,“ říkávala mně a mým třem bráchům moje babička, „závist je nejhloupější hřích.“ „A proč zrovna závist, babi?“ zeptal jsem se jednou zvědavě. „Protože při jiných hříších má člověk alespoň na chvíli pocit, že si nějak pomohl. Je to jen na chvíli, je to jen zdání, ale přece... Kdežto závist vám nedá nic ani na tu chvíli. Už od samého počátku vás jen užírá a bere radost.“ Babička již s námi na této zemi řadu let nežije, ale tato a další její slova si dodnes pamatuji.

Byl jsem překvapen, když jsem zjistil, že vlastně citovala svatého faráře arského Jana Mariu Vianneye. Nevím, jestli babička mohla znát jeho kázání – až donedávna byla v češtině prakticky nedostupná (nyní již dostupná jsou – viz upoutávka na str. 59). Zнала však život. Svatý farář arský ho znal také. A neváhal svým posluchačům odkrývat i jeho temnou stránku – hřích. Nebere si servítky a ukazuje doslova jeho hnus! Ale ukazuje i cesty, kudy z něj ven... Tak je tomu i v jeho kázání o závisti. Jeho slova jsou nesena láskou. Řídí se heslem sv. Augustina: „Hřích nenávidět, hříšníka milovat.“

P. Pavel Zahradníček

Proč smýšlíte špatně ve svém srdci? (Mt 9,4)

Zlomyslní lidé najdou špínu a skvrnu na všem; nikdo není uchráněn před jejich výčitkami, i kdyby žil sebesvatěji. Závistník rozlévá jed svým jazykem všude. Dokonce i nejdokonalejší skutky a ctnosti bližních podrobují kritice a opovržlivým hodnocením. Připomíná tak jedovaté zvíře, které z nejpěknějších květů sbírá jed a byliny sloužící k léčení proměňuje ve svém organismu na smrtonosný jed. Jak strašná neřest je závist!

Dobrota Ježíše Krista, lesk Jeho ctností nutně musely naplňovat srdce Židů štěstím a radostí. Ale oni se nechali šířit závistí; byli proto smutní a pronásledovali Spasitele. Nějací milosrdní lidé přinesli k Ježíši na lůžku nešťastného ochrnutlého (srov. Mt 9,2). Spasitel světa ho uzdravil, řka: „Synu, věř, odpouštěj se ti hříchy. Vstaň, vezmi své lůžko a chod.“ (srov.

Tato prokletá neřest rozdělí sourozence na celý život a přivede peklo do domu i do rodiny.

Mt 9,2.6) Farizeové místo toho, aby přijali toto znamení s vděčností, místo toho, aby chválili a opěvovali dobrotu a moc Ježíšovu, byli naplněni zlostí a nazývali Spasitele rouhačem.

Hřích, který hluboce zakořenil

Závist svým jedem zamožuje i ty nejlepší skutky. Kéž by tento hřích alespoň vymřel zároveň s farizei. Ale nestalo se tak. Naopak, zapustil velmi hluboké kořeny, kořeny, které se nikomu nepodaří vytrhat z lidských srdcí. Teď bych vám chtěl ukázat, jak podlá je tato vlastnost, a současně, jak se všeobecně objevuje ve světě; a za druhé bych vás chtěl ujistit, že závist je hříchem velice nebezpečným a že je třeba se jí zbavit!

Smutek nad dobrem

Než vám ukáží, jak závist ponižuje a ubíjí člověka, vykreslím nejprve, na čem je tento hřích založen. Svatý Tomáš Akvinský popisuje tento hřích jako smutek a těžkou bolest v souvislosti s milostmi a dobrodiními, která Bůh sesílá bližnímu. Dále je tento hřích zlostná radost z toho, že bližního potká neúspěch nebo nějaké neštěstí. Může být větší a smutnější zaslepení než to, které spočívá v trápení nad spolubratrovým štěstím a v potěšení z jeho nezdarů?!

Ať závistivý člověk řekne, proč se zlobí, že se sousedovi daří každé pomys-

„Musí to být velmi omezený člověk, když se nechá tyranizovat touto podlou a nečestnou vlastností.“
(sv. Řehoř Veliký)

Ďáblovou závistí vešla do světa smrt.
(Mdr 2,24)

Foto: Pexels, Alex Sever (CCO)

lení. To jeho štěstí mu přece v ničem neubližuje. I kdyby takový závistník připravil bližního o jeho nadání, slávu, moudrost, majetek, čest – co by z toho měl? Získá tím sám něco? Kdo mu zakazuje, aby sám byl vážený, ctěný, moudrý?

Nedává nic, jen bere...

Každý jiný hřích způsobí člověku alespoň chvilkovou příjemnost a zadostiučinění, ale úplně jinak je tomu se závistí. Zloděj se například veselí, když někoho okrade; nestoudník se také cítí šťastný ve chvíli ukojení svých choutek, i když záhy poté se v něm probouzejí výčitky svědomí. Opilec při sklence vína či vodky a mstivý ve chvíli msty také pociťují jakési uspokojení. Závistník však oproti tomu nemá žádné zadostiučinění. Jeho hřích je podobný zmiji, která nosí ve svém lůně smrtící plod – ten, když pak přichází na svět, ničí její život.

Prokletá závist se vtírá urputnou vnitřní válkou proti člověku, do jehož duše se dostala!

Od závisti hřích začal

Kde vzal svůj počátek tento hnusný hřích? V nebi, uprostřed spanilých andělů, kteří záviděli chválu a slávu svému Tvůrci.

A od padlých andělů přišla závist na zem a zapustila kořeny v ráji.

Tam ďábel dělal velké nabídky ženě, podbízel jí božský vhléd („otevrou se vaše oči a budete jako Bůh znát dobro i zlo“ – Gn 3,5, pozn. red.) – svedl ji a ona zlákala muže k požití zakázaného ovoce. Zlý duch, který záviděl člověku štěstí ráje, ho zbavil Boží přízně a uvalil na něj všechny možné těžkosti, choroby a smrt.

Svatý Pafnucios

Ach, draží bratři, s jakou horlivostí je třeba se snažit, aby tato slepá vlastnost ▷

Foto: Flickr, gluemoon (CC BY 2.0)

*Tento hřích je
velmi nebezpečný,
protože se často
skrývá pod
pláštěm ctnosti.*

a milosti, které Bůh uděluje jiným, bijí do očí. Pěkně řekl Job: „Pošetilce zabíjí vztek, žárlivost usmrcuje prostoduché.“ (Job 5,2) Opravdu, když se někdo trápí a vzteká kvůli tomu, že sousedovi, bratrovi či sestře se daří lépe, že je lidé mají rádi, že jim Bůh žehná – nesvědčí to snad o jeho duševní omezenosti? Ano, děti moje. Svatý Řehoř Veliký říká: „Musí to být velmi omezený člověk, když se nechá tyranizovat touto podlou a nečestnou vlastností.“ Což se křesťan nemá radovat ze štěstí bližního? Podlá je duše, která závidí druhému člověku a zůstává v zajetí této neřesti. Usiluje ji ukrýt před lidmi a zamaskovat různými záminkami. Není to podlý postup – trápit se a hryzat proto, že Bůh obdařuje milostmi někoho jiného?

nezakořenila v našich srdcích! Neboť když jednou vnikne do naší duše, není lehké ji odtud vyhnat!

V životopise svatého Pafnucia čteme, že jeden řeholník, který pobýval ve stejném klášteře jako tento světec, záviděl Pafnuciovi jeho ctnosti a všeobecné uznání. Rozhodl se tedy zneuctít ho před spolu-bratry. Když byl svatý Pafnucios v neděli na mši svaté, potají se vkradl do jeho cely a tam do hromádky dříví schoval svou knížku. Potom šel s jinými bratry do kostela a po skončení modliteb nahlásil představenému, že mu byla ukradena knížka. Představený nedovolil žádnému z bratří opustit kostel a poslal tři starce, aby prohledali všechny cely. V Pafnuciově cele pak byla mezi dřívím nalezena hledaná knížka. Svatý se neospravedlňoval, protože by to k ničemu nebylo. Vedlo

by to jen k pomluvám, že lže. Trpěl tedy pokojně, plakal, pokořoval se a postil přes dva týdny. Tehdy Pán Bůh, chtěje ukázat nevinnost světce, který pokojně snášel tento nepříjemný stav a ponížení, spustil na závistivého viníka strašné výčitky. Toho napadl zlý duch a mučil ho tak ukrutně, až se konečně přiznal, že ruka Boží padla na něj za to, že chtěl Pafnucia ukázat jako obludného svatouška. Pafnucios pokojně a beze zlosti přisědl k posedlému a nařídil zlému duchu ustoupit. Stalo se to v přítomnosti všech řeholních bratří, kteří slyšeli, jak se závistivý řeholník přiznal k vině, a byli též svědky nového triumfu Božího sluhy – Pafnucia.

Projev duševní omezenosti

Svatý Ambrož říká, že je na světě velmi mnoho závistivých lidí, jimž požehnání

Rozděluje i ty nejbližší

Závistivý člověk nemá ani na chvíli pokoj. Tento prokletý hřích dokáže rozdělit mezi sebou také bratry a sestry. Když otec nebo matka jednomu z dětí dá něčeho víc než druhému, hned z toho vzniká nechuť a žal, že rodiče upřednostňují jednoho ze sourozenců. Bývají případy, kdy tato prokletá neřest rozdělí sourozence na celý život a přivede peklo do domu i do rodiny.

Foto: Flickr, Joek75 (CC BY 2.0)

*„Pošetilce zabíjí
vztek, žárlivost
usmrcuje
prostoduché.“
(Job 5,2)*

Foto: Pexels, Fábio Scaletta (CCO)

Dobře skrývaná neřest

Tato neřest je charakteristickým rysem pozemských úmyslů. Není tedy divu, že ji každý ukrývá a svoji nelásku k bližnímu maskuje rozmanitými záminkami. Jestliže před námi někdo o bližním mluví dobře, mlčíme, protože nás to trápí. Jestliže je potřeba o chváleném něco říci, děláme to chladně a nejasně. U závistivého člověka, moji bratři, není lásky. Svatý Pavel říká: „Radujte se s radujícími, plačte s plačícími.“ (Řím 12,15) Závistivý člověk prožívá pocit přesně opačný. Tento hřích je přitom velmi nebezpečný, protože se často skrývá pod pláštěm ctnosti a přízně. Je podobný někomu, kdo se ukrývá mezi listím nebo křovím, potom se na vás nepozorovaně vyřítí a kouše. Je to strašně nešťestí, které nikoho nešetří.

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus?

Co je závist?

Závist spočívá ve smutku, zakoušeném z majetku druhého a v nezřízené touze přivlastnit si jej.

Srov. „Kompendium Katechismu katolické církve“, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Co pochází ze závisti?

Ze závisti pochází: křivé posuzování, pomluva a utržení na cti, nenávisť k bližnímu, radost, když se mu vede špatně, zármutek, když se mu vede dobře.

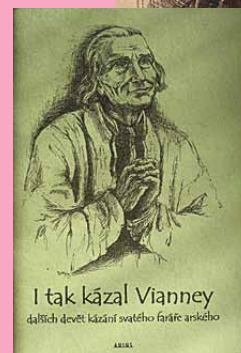
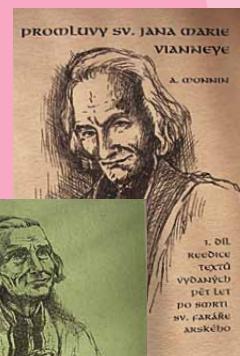
Srov. Podlaha, Antonín. „Katechismus“, Praha, 1920.

sv. Jan Maria Vianney
(redakčně zkráceno, dokončení příště)
Brožury s kázáními svatého Jana Marie Vianneye vydal tiskový apoštolát A.M.I.M.S. a je možno je objednat na www.fatym.com nebo na adrese: A.M.I.M.S., FATYM Vranov nad Dyjí 20, PSC 671 03. Knihy jsou zaslány jen za příspěvek na tisk a poštovné (doporučená výše příspěvku na jednu asi 70stránkovou brožuru je 15 Kč).
Viz upoutávka ve sloupci vpravo. ■

Kompletní publikace on-line:

www.fatym.com/taf/knihy/vianney1.htm
www.fatym.com/taf/knihy/vianney2.htm

www.fatym.com/taf/knihy/vianney3.htm
www.fatym.com/taf/knihy/vianney4.htm

www.fatym.com/taf/knihy/vianney5.htm

Tištěné publikace si můžete objednat na adrese apostolat@fatym.com, na webech www.fatym.com a www.amims.net nebo je dopsat do objednávkového kuponu na straně 60 tohoto čísla za příspěvek 15 Kč (výrobní náklady na jeden výtisk) a poštovné.

Poznej své charisma!

Co jsou charismata? Jsou to dary, které jsi dostal. Víš o nich? Nedostal jsi je však pro sebe, ale pro druhé. V katechismu o nich čteme: „Jsou to zvláštní dary Ducha Svatého udělované jednotlivcům a k prospěchu lidí, pro potřeby světa a zvláště pro budování Církve, jejímuž učitelskému úřadu podléhá jejich rozlišování.“ (viz „Kompendium Katechismu katolické církve“)

Otec Marek Dunda vysvětluje jejich význam a „fungování“ na začátku volně navazující série věnované charismatům (jestli jste ještě nečetli úvod do tohoto cyklu „Poznej své charisma“, najdete ho v „Milujte se!“ č. 62, str. 40nn, které je zdarma dostupné v on-line archivu všech vydaných čísel na www.milujte.se). Používá pro pochopení charismat toto přirovnání:

„S charismaty je to tak, jako když se oddíl vydá na výlet. Vedoucí dá jednomu sáček s buřty, dalšímu chleba, dalšímu dvě petky s limonádou, dalšímu tácky a pohárky a dalšímu hořčici. Cestou každý vybalí to, co nese, a společně se najedí. Kdyby ten, co dostal hořčici, ji nedonesl a nebo ji nevyndal z batohu, něco by všem chybělo. A podobně je to s charismaty.“

My jsme také při křtu a biřmování dostali Ducha Svatého a jeho dary.

Začalo to dávno...

Seslání Ducha Svatého bylo pro učedníky nádherným zážitkem (vypráví nám o tom Bible, konkrétně kniha Skutky apoštolů, která je pokračováním Lukášova evangelia, viz Sk 2 – pozn. redakce). Setkání s Bohem je tak naplnilo, že začali šířit víru až na kraj světa. Bůh dal učedníkům sílu a dary (charismata), které je k tomu uschopňovaly. Začali sloužit Bohu a bližním – ale každý trochu jiným způsobem: jeden řídil Církev, druhý psal, třetí měl prorocké vize, čtvrtý zakládal nová společenství...

... pokračuje (nebo může to pokračovat) dodnes

My jsme také při křtu a biřmování dostali Ducha Svatého a jeho dary, které zefektivňují naši službu. A jaké charisma jsi dostal ty? Poznej, rozliš své charisma, abys uvolnil celý potenciál, který ti daroval milující Otec!

Připravila Agata Cahová (podle pramenů uvedených v závěru série článků; perex a titulky redakce) ■

Foto: Pexels, Kristina Paukshite (CCO)

Poznej, rozliš své charisma, abys uvolnil celý potenciál, který ti daroval milující Otec!

Foto: Unsplash, Tom Parsons (CC0)

Charisma milosrdenství

Jak Bůh pečuje o trpící lidi? Kromě jiného tím, že k nim posílá lidi s charismatem milosrdenství!

Lidé s tímto charismatem mají speciální dar, milost k tomu, aby se stali „potrubím Boží lásky“ skrze přímé projevování milosrdenství potřebným. Tiší bolest, kterou vidí, navrací důstojnost danému člověku a pomáhají mu zakusit Boží lásku.

Projevovat milosrdenství by měli všichni...

Někoho může napadnout námitka: „Ano, ale milosrdenství je přece normální součástí života každého křesťana! Každý věřící by měl být milosrdný! Každý věřící by měl projevovat skutky duchovního i tělesného milosrdenství, protože jsme sami dříve obdrželi milosrdenství v Ježíši – odpuš-

tění hříchů. Každý z nás byl navrácen k tomu, aby byl Božím synem a dcerou, zdarma(!), z jeho milosti, z jeho ničím nezasloužené náklonnosti.“

... ale lidé s charismatem to prožívají jako modlitbu

Ano, to je pravda, ale lidé obdaření tímto charismatem mají k projevování milosrdenství zvláštní milost – dělají to snadno, s lehkostí. Pro tyto lidi není milosrdenství jen okrajovou záležitostí křesťanského života, ale každodenní realitou, je velice konkrétně viditelné v životě.

Tak je tomu s každým charismatem. Podívej se, charisma pomoci, charisma pohostinnosti... (Více o nich v přecházejícím dílu tohoto volného cyklu *Poznej své charisma* – viz *Milujte se!* č. 62, str. 40nn, které je zdarma dostupné v on-line archivu všech vydaných čísel na www.milujte.se – pozn. redakce) Každý z nás je povolán k tomu, aby někomu pomohl nebo někoho pohostil, když nastanou určité

Jak Bůh pečuje o trpící lidi? Kromě jiného tím, že k nim posílá lidi s charismatem milosrdenství.

situace. Je to tedy normální součást života víry. Ale lidé s určitým konkrétním charismatem mají při službě tři znamení (ta platí více méně o všech charismatech – pozn. redakce), která poukazují na to, že je to charisma:

- Když lidé s charismatem milosrdenství přímo pracují s chudými, potřebnými a trpícími, mají z té služby radost, naplňuje je to, posiluje a povzbuzuje.
- Jsou v té práci výjimečně efektivní, mají k tomu zvláštní milost. ▶

- A třetí věc: druzí lidé – kněz a místní společenství – také vnímají jejich službu jako obzvlášť přínosnou.

Pro lidi s charismatem milosrdenství je přímá služba trpícím hlavní formou modlitby. Jejich duchovní život se může oslabovat, když delší dobu nemají přímý kontakt s trpícími (u nich organizace

pomoci nemůže zastoupit přímý kontakt s trpícími).

Vzbuzuje důvěru v křesťanství

Každé z charismat slouží také evangelizaci. Některá přímo, a některá, jako charisma milosrdenství, slouží preevangelizaci. Lidé s tímto charismatem vytvá-

řejí obrovskou důvěru ke křesťanství. Vzbuzují ten první pozitivní dojem. Tam, kde je vidět láska a milosrdenství, je těžké obviňovat křesťany. Charisma milosrdenství způsobuje, že se lidé ptají. Ti, co nepoznali Boží lásku, si kladou otázky.

Použití tohoto charismatu

Člověk s tímto charismatem může například pracovat ve zdravotnictví, hospici, charitě, uprchlickém táboře, vězení, starat se o seniory, matky samoživitelky atd.

Svatá Matka Tereza z Kalkaty

Krásným příkladem je Matka Tereza z Kalkaty, velká světice z 20. století, která toto charisma zvláštním způsobem měla. Jeden známý anglický novinář s ní strávil určitou dobu, protože chtěl poznat, co dělá, měl v plánu natočit o tom film. O čase, kdy byl s Matkou Terezou, říkal, že je vidět, že je to nadpřirozené, protože není možné žít takovým způsobem. Ale říkal Církvi ne: „Nejsem schopen přijmout Církev.“ Nicméně ty otázky, které mu zůstaly v srdci poté, co sledoval Matku Terezu při její každodenní službě, způsobily, že po delší době přijal křest. Později se stal nadšeným katolíkem.

Zmírňuje bolest a pomáhá nejen tělu

Lidé s tímto charismatem se soustřeďují nejenom na zmírnění fyzické bolesti, ale také duševního a duchovního utrpení – např. strachu z budoucnosti, ponížení, hněvu, ztráty naděje, odmítnutí atd. Navracejí druhému člověku důstojnost a způsobují, že ti, kterým slouží, zakoušejí Boží lásku a jsou tak schopni objevit, co to znamená, že Bůh je miluje.

Prosme Pána...

Ježíši, prosím tě, dotkni se dnes srdcí lidí, do nichž je vloženo charisma milosrdenství. Prosím tě, Duchu Svatý, dej jim

Lidé s tímto charismatem vytvářejí obrovskou důvěru ke křesťanství. Vzbuzují ten první pozitivní dojem.

Portrét sv. Matky Terezy jako mural art (autor: Eduard Kobra, detail)

Foto: Unsplash, Jon Tyson (CC0)

Foto: Flickr, AlsaceCatho (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, agilemktg1 (CC0)

hluboké poznání, dej jim novou touhu, rozmýchej toto charisma, pokud bylo utlumeno, uhašeno, udušeno starostmi, problémy nebo strachem. Dotkni se srdcí těchto lidí, aby nově zatoužili sloužit s obrovskou horlivostí mezi potřebnými osobami, vlij jim novou lásku k potřebným. Prosim tě, Pane, aby se v našich farnostech, společenstvích, diecézích toto charisma rozšířilo. Aby bylo ještě více běžným jevem, praxí tam, kde žijeme jako křesťané, jako katolíci – aby charisma milosrdenství všude tam zjevovalo milosrdenství Boží. Amen.

Připravila Agata Cahová (podle pramenů uvedených v závěru série článků) ■

***Díky nim jsou
druzí schopni
objevit, co to
znamená, že je
Bůh miluje.***

Foto: Krzysztof Dedek

Charisma malých společenství

Charisma malých společenství Kristových učedníků uschopňuje křesťana, aby byl účinným nástrojem Boží lásky tím, že buduje křesťanské společenství: pečuje o vztahy a zajišťuje dlouhodobý duchovní rozvoj skupinky.

Lidé obdaření tímto charismatem účinně podporují vytváření malých společenství a způsobují, že tato společenství duchovně rostou. Mohou to být duchovní osoby nebo i laici se zvláštní milostí pečovat o vztahy, vytvářet společenství a vést je formačně: k růstu, k prohlubování modlitebního života, pravidelné četbě Písma

svatého, k setkání s Ježíšem, k rozlišování charismat... Tito lidé se více zaměřují na péči o skupiny než na jednotlivce.

Člověk s tímto speciálním darem v sobě může mít touhu vytvořit takovou skupinu. Může ji chtít založit lokálně, ve společenstvích, ve farnostech. Skupinu tak malou, aby bylo možné udržovat vztahy – ne 200 lidí, ale spíše 20, aby bylo možné se seznámit, promluvit si, předávat víru, sdílet víru – aby víra jejích členů dozrávala a přinášela hojné ovoce. Je to velmi důležité charisma. Lidé jsou rádi součástí nevelkého společenství, jemuž pomáhá člověk s tímto charismatem malých společenství, protože zkušenost skupiny bývá intenzivní, mobilizující a často mění život lidí ve skupině i mimo ni.

*Duchu Svatý, Ohni,
sestup na Církev
v naší zemi, sestup,
zapal srdce
duchovních osob
i laiků.*

Učedníci pobývali s Ježíšem nejen v chrámě na modlitbách, ale chodili s ním všude (v malé skupině) a On je učil. V Písmu svatém čteme: „Když však byl se svými učedníky sám, všechno vysvětloval.“ (Mk 4,34)

U ohně

Církev – to je společenství.
Bez společenství by nebyla
Církev – ale ani ty.

Jednou prý (v evangeliích tento příběh není...) přišel za Ježíšem nějaký člověk: „Mistře, vím, že přicházíš od Boha a že nám ukazuješ pravou cestu. Ale tvoji následovníci se mi nelíbí. Skoro vůbec se neliší od ostatních lidí – nežijí vždycky ve shodě a lásce, hádají se, někteří provozují nečisté obchody... Chtěl bych tě následovat, ale přitom nechci mít nic společného s těmi tak zvanými apoštoly!“

Ježíš ho pozorně a s láskou vyslechl. „Poslyš, povím ti jeden příběh.

Několik lidí sedělo pospolu a povídalo si. Když nastala noc, postavili do hrance dřeva a zapálili oheň. Seděli jeden vedle druhého, tiskli se k sobě a oheň jim barvil tváře do červena. Jeden z nich však najednou nechtěl být s ostatními u jednoho ohně, odešel o kus dál, kde byl sám. Vzal si z ohně kus větve, která nejsilněji hořela, a šel si sednout dál od ostatních. Jeho kus dřeva zpočátku nádherně hořel a sálal teplo, ale po chvíli začal oheň slábnout a uhasínal. Muže, který seděl o samotě, začala pohlcovat tma. Třásl se noč-

ním chladem. Pak se na chvíli zamyslel, zvedl se, vzal svůj kousek dřeva a přinesl ho zpátky ke hranici svých kamarádů. Jeho dřevo hned vzplanulo a oheň se na něm znovu rozhořel. Muž si sedl do kruhu ostatních. Zahřál se a zář ohně se odrážela na jeho tváři.“

Ježíš se usmál a posléze dodal: „Kdo chce ke mně patřit, bude u ohně spolu s mými přáteli. Protože já jsem přišel, abych na zem přinesl oheň, a hlavně si přeji, aby plál co nejlépe.“

A právě to je Církev – je to záruka, že jsme blízko u ohně.

Bruno Ferrero („Příběhy pro potěchu duše“, Portál, 2008; knihy krátkých příběhů pro zamyšlení si můžete objednat na obchod.portal.cz; perex redakce) ■

*Zpočátku nádherně hořel,
ale po chvíli začal slábnout a uhasínal.*

Foto: Unsplash, Linus Sandvide (CC0)

Použití v praxi

Lidé s tímto charismatem mohou být animátory biblických a modlitebních skupin, skupin pomáhajících v manželských krizích nebo v katechumenátu.

Při evangelizaci v jedné farnosti, kde

nebylo žádné společenství, se jeden manželský pár rozhodl: Chceme něco dělat. Chceme se setkávat, chceme prožívat formaci. A se souhlasem faráře vytvořili domácí skupinu, která už několik let dobře funguje. Jsou docela daleko od míst,

v nichž jsou nějaká větší společenství. Ale oni se s tím malým společenstvím hezky rozvíjejí, protože se objevil někdo, kdo má charisma malých společenství a byl schopen přitáhnout lidi, motivovat je k tomu, aby se setkávali, modlili, formovali. ▷

Jak to vypadá, když skupinky duchovně rostou a přinášejí plody?

Jeden kněz říkal, že když změnil svůj přístup, že všechno musí dělat on sám, na to, že by mohli vytvářet společenství, skupiny, učít laiky setkávat se s Ježíšem a pak rozlišit svá charismata, tak brzy „přestal stíhat“. Ti laici, kteří poznali Ježíše, totiž rozlišili svá charismata a začali ve farnosti evangelizovat. Brzy k němu přiváděli další lidi: ke křtu, k biřmování, ke zpovědi z celého dosavadního života. Těch lidí bylo takové množství, že se pravidelně setkával na duchovním doprovázení přibližně s 200 lidmi. Nezvládal dělat už nic víc. Tolik lidí mu přivedli tito laici, aby on jim posloužil svátostmi.

Samozřejmě to dělali s vedením, ale v míře, ve které by to on sám byl nikdy nedokázal. On sám by byl nikdy neoslovil tolik lidí, nevytvořil všechny ty malé skupiny, v nichž by si lidé měli čas promluvit o svých radostech, ale také o utrpení, bolestech, problémech. On už je tak zaneprázdněn vysluhováním svátostí, hlásáním Slova, že nestíhá udělat nic víc.

Prosme Pána...

Také v naší zemi potřebujeme rozlišit toto charisma. Proto prosme: Prosim tě, Duchu Svatý, Ohni, sestup na církev v naší zemi, sestup, zapal srdce duchovních osob a laiků. Zapal srdce těch, kteří mají takové krásné, zvláštní povolání – zvláštní charisma vytvářet v našich farnostech malá společenství, kde bude

Duchu Svatý zapal srdce těch, kteří mají takové krásné, zvláštní povolání – zvláštní charisma vytvářet v našich farnostech malá společenství...

Foto: Krzysztof Dedeek

„Skutečně apoštolsky smýšlející laici doplňují, co chybí jejich bratřím, a osvěžují ducha jak pastýře, tak ostatního věřícího lidu (srov. 1 Kor 16,17–18). Přivádějí k církvi lidi třeba i velmi vzdálené. Usilovně spolupracují při hlásání Božího slova, především katechetickou výukou. Svou odbornou zkušenost dávají k dispozici a činí tak duchovní správu i správu církevního majetku efektivněji.“

Dekret o apoštolátu laiků (kap.3,10)

sdílení slova, rozhovor, vedení k učednictví, k setkání s živým Ježíšem. Pane, zapal srdce, aby v našich farnostech sílila touha po malých společenstvích, aby lidé nežili anonymně ve svých farnostech, ale měli místa, kde se formují, kde spolu mluví, sdílejí se. Pane, zapal srdce čtenářů, kteří mají toto charisma, aby ho rozpoznali, aby uměli najít místo, kde by jím mohli sloužit. Amen.

Připravila Agata Cahová (podle pramenů uvedených v závěru série článků) ■

... aby lidé nežili anonymně ve svých farnostech, ale měli místa, kde se formují, kde spolu mluví, sdílejí se.

Seslání Ducha Svatého o Letnicích (katedrála v Salamance, Španělsko, malba, 1434–45)

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus?

Proč je Církev nazývána chrámem Ducha Svatého?

Protože Duch Svatý přebývá v těle, jímž je Církev: v její hlavě a jejích údech; kromě toho buduje Církev v lásce Božím slovem, svátostmi, ctnostmi a *charismaty*.

Co jsou charismata?

Charismata jsou zvláštní dary Ducha Svatého udělované jednotlivcům a k prospěchu lidí, pro potřeby světa a zvláště pro budování Církve, jejímuž učitelskému úřadu podléhá jejich rozlišování.

Srov. „*Kompendium Katechismu katolické církve*“, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Foto: Flickr, Loreto-Gemeinschaft (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Foto: Flickr, Wade Tregaskis (CC BY-NC 2.0)

Charisma moudrosti

Charisma moudrosti uschopňuje věřícího člověka, aby byl „potrubím Boží dobroty“ díky neobvyklému vhledu a velké míře porozumění, které umožňují nalézt originální nebo tvůrčí řešení konkrétních problémů a dobře se rozhodovat.

Charisma moudrosti vede ke kreativě a jednání

Charisma moudrosti se soustřeďuje na vnuknutí tvůrčí řešení konkrétních problémů. Podle toho se dá rozpoznat. Když se člověk setká s těžkou situací, tak ho většinou negativní realita, kterou vidí, spíše drtí. Tyto lidi ne. Když se lidé s charismatem moudrosti setkají s těžkou situací, podněcuje je to ke kreativě, k jednání. Nevidí jenom problémy, ale

vidí je jako výzvy. Charisma moudrosti spočívá ve tvůrčím použití vědomostí ke zlepšení životů lidí a budování Božího království.

Moudrost vidí problémy – ale i řešení

Skvělým příkladem je Caroline Chisholm, velmi zajímavá žena, která je dobře známá v Austrálii (viz krátký příběh na protější straně). Jedenácti tisícům žen imigrantek zajistila v Austrálii místo, práci a obživu – a pomohla jim žít důstojný život! Viděla nejen problém, ale i řešení.

Dává vhled do reality

Za člověkem s charismatem moudrosti, podobně jako za těmi s charismatem povzbuzování, lidé rádi přicházejí, aby si promluvili o svých potížích. Ale tyto lidé pomáhají jiným způsobem. U lidí s charismatem povzbuzování je to více vedení

k nějakému kroku. Lidé s charismatem moudrosti mají hluboký vhled do reality a umí ukázat příčinu problému, celkovou cestu řešení, rozbor situace. Tam, kde druzí vidí chaos, tam oni vidí určité vzorce, příčiny, tam hned dokáží najít preventivní opatření.

Evangelizuje kulturu

Charisma moudrosti může velmi pomoci při evangelizaci kultury. Lidé s tímto charismatem významně ovlivňují kulturu, protože mohou mít obrovský vhled do široce pojatých kulturních, ekonomických, politických a sociálních problémů. Mohou velmi pomoci v pochopení poměrů, odkud pocházejí nevěřící lidé se svými různými otázkami, pochybnostmi a obavami.

Toto charisma se může uplatnit například v povolání učitele, spisovatele, poradce, diplomata, vynálezce.

„Když jdete k přijímání, ano, vidím krásné mladé lidi. Vidím ve vás obrovský potenciál. Jak moc bych si přál, aby vaše charismata zasvítala!“

Marek Orko Vácha („Nevyžádané rady mládeži“, str. 8)

Skvělým příkladem charismatu moudrosti je Caroline Chisholm, velmi zajímavá žena, která je dobře známá v Austrálii.

Caroline Chisholm byla Angličanka, anglikánka, která se vdala za katolického vojáka a konvertovala ke katolicismu.

Když odcestovala do Austrálie, která byla v 19. století ještě anglickou trestanec-kou kolonií, kde poměr mužů k ženám byl 3 : 1 (tedy že mužů bylo třikrát více než žen), vláda dovozovala jízdenky zdarma do Austrálie pro ženy z Anglie a Irska. Ale ženy, které tam přijížděly, měly zajištěno ubytování na farmě jenom na týden a po týdnu, pokud nenašly práci, končily na ulici a upadly do nějaké formy sexuálního otroctví.

Když Caroline viděla tuto situaci, jednala velmi nekonvenčním způsobem. Oslovila představitele města. Zrovna se udála bolestná věc: jedna imigrantka zemřela, takže město bylo ochotné pomoci – darovalo jí prázdný sklad. Caroline v něm přespala. Byla tam spousta krysy, takže po první noci otráвила všechny krysy a pak zřídila ve skladu noclehárnu pro imigrantky. Tyto ženy tam začnou bydlet a ona jim obstarává zaměstnání. Vyjíždí s nimi povozem do okolí a shání jim

Když viděla obrovský problém, vzala ho jako výzvu, s úžasnou energií, s úžasným nadšením!

Problémy jako pozvánka

Dobový portrét Caroline Chisholm

Foto: British Museum (CC BY-NC-SA 4.0)

Foto: Unsplash, Dan Asaki (CC0)

práci. Postupem času se stává velmi známou a důležitou osobou a zakládá instituci pomáhající ženám, které nemají zázemí, protože přijely z daleka, jsou imigrantky.

Historici říkají, že sehnala práci 11 tisícům žen. Jedenácti tisícům imigrantek zajistila místo, práci a obživu! Úžasné

dílo jedné ženy, jednoduše s charismatem moudrosti, která když viděla obrovský problém, vzala ho jako výzvu, s úžasnou energií, s úžasným nadšením.

Připravila Agata Cahová (podle pramenů uvedených v závěru série článků) ■

Modleme se za toto charisma

Duchu Svátý, podněcej srdce lidí, která jsi obdařil charismatem moudrosti, zapal srdce, aby objevili ten krásný dar, aby začali sloužit, aby začali růst v tomto charismatu, které tak potřebujeme v Církvi v naší zemi. Často jsme bezradní, když vidíme, že se vyprazdňují kostely, že stále méně lidí chodí na katecheze, když vidíme, že je kultura stále více pohanská. Pane, podněcej srdce lidí s charismatem

moudrosti, aby ukazovali moudrá řešení. Aby ukazovali cesty, jakými má dnes Církev jít – jak evangelizovat, jak hlásat, jak použít celý potenciál, který jsi do ní vložil. Amen.

A jak dál?

Pokud chceš rozlišit svá charisma, můžeš začít od teoretického rozlišování – snaž se získat více informací o charismatech (například v minulém *Milujte se!* č. 62, ▷

Když se člověk setká s těžkou situací, tak ho většinou negativní realita, kterou vidí, spíše drtí. Tyto lidi ne.

*Nevidí problémy,
ale vidí jenom
výzvy.*

Foto: Freepik (CCO)

str. 40nn, které je zdarma dostupné v on-line archivu všech vydaných čísel na www.milujte.se) a přemýšlet o tom, která charismata by mohla být ta tvoje. Pak je třeba tyto domněnky potvrdit v praxi – zkusíš dělat nějakou činnost a všimnout si, jestli u toho vnímáš Boží blízkost, radost, jestli to přináší trvalé ovoce a druzí lidé to

také vnímají jako přínosné. Můžeš si najít společenství nebo kněze, kteří ti pomohou rozlišit a rozvinout tvé charisma a prožívat úžasnou spolupráci s Bohem!

Připravila Agata Cahová (podle série přednášek Wita Chlondowského OFM „Rozpoznaj svůj charyzmat“) ■

Prameny:

Chlondowski OFM, Wit. *Rozpoznaj swój charyzmat*; série 25 videí na youtube.com, první díl série dostupný on-line: youtu.be/71RxcGxPGJQ

Weddell, Sherry, A. *Fruitful Discipleship: Living the Mission of Jesus in the Church and the World*. Our Sunday Visitor, 2017.

Foto: Pexels, cottonbro (CCO)

„Hřích je především to, že nevyužiji všechny možnosti, které do mě byly vloženy, že černé perly mého nitra nechám v truhlici duše, že je nikdo nikdy neuvidí, že semena nikdy nevyrostou, poupata nevykvetou, možnosti se nenaplní. Tohle je hřích, že nechám ležet všechno dobro ve mně!“

P. Marek Orko Vácha („Nevyžádané rady mládeži“, str. 8)

Řekli o moudrosti...

Foto: Flickr/QuinnDomrowski (CC BY-SA 2.0)

„Kdo je moudrý? Ten, kdo se dovede od každého něčemu přiučit. Kdo je mocný? Kdo se vždy ovládne. Kdo je bohatý? Ten, kdo je spokojen. A kdo je to? Nikdo.“ – Tento citát je připisován Benjaminu Franklinovi (1706–1790), americkému vynálezci hromosvodu. Vyznívá dost skepticky...

Ale pokud přijmeme to, že moudrost (a také řada dalších věcí) je ve skutečnosti něco, čeho člověk sám není schopen dosáhnout, pak se nám stane srozumitelnějším, že tyto věci mohou být dar. (O tom byl předcházející článek „Charisma moudrosti“ na str. 52 – charisma znamená dar zdarma daný, který má sloužit k prospěchu druhých). A probudí se v nás otázky: Kdo je tím dárce? (viz mozaika krátkých textů na následujících dvou stranách 56–57).

Předtím se však zamysleme nad tím, jak se snažily moudrost a moudré jednání „uchopit“ různé známé osobnosti...

„Poznání sebe sama je počátkem vši moudrosti.“
Aristoteles, řecký filozof (384–322 před Kristem)

„Moudří mluví, když mají co říci; hloupí, protože musí něco říct.“
ještě jednou Aristoteles

„Chytrý člověk vyřeší problém. Moudrý člověk se mu vyhne.“
Albert Einstein, fyzik, autor teorie relativity (1879–1955)

„Věda je dobře organizované poznání. Moudrost je dobře organizovaný život.“
Will Durant, americký historik, filozof a spisovatel (1885–1981)

„Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.“
Jan Amos Komenský, filozof a pedagog (1592–1670)

„Mnozí by se stali moudřími, kdyby si nebyli domýšleli, že jimi již jsou.“
Seneca, římský filozof (4 před Kr. až 65 po Kristu)

Podle internetových zdrojů připravil
P. Pavel Zahradníček ■

Mozaika příběhů o moudrosti

Moudrost není jen nějaká abstraktní vlastnost. Týká se života. A tak o ní také nejlépe mohou mluvit příběhy ze života.

Sen mladého krále Šalomouna

Za nejmoudřejšího mezi izraelskými králi je považován Šalomoun. Starozákonní 1. kniha Královská vypráví příběh o něm a o tom, jak svou moudrost – a s ní vše ostatní – získal.

Hospodin se zjevil Šalomounovi ve snu v noci.

Bůh pravil: „Žádej si, co bych ti měl dát.“

Šalomoun řekl: „Hospodine, můj Bože, tys učinil svého služebníka králem místo Davida, mého otce. Ale já jsem mladíček a nevím si rady. Tvůj služebník je však uprostřed tvého lidu, který sis vyvolil, lidu četného, který nelze pro množství ani sečíst, ani odhadnout. Dej proto svému služebníku chápavé srdce, jak vládnout nad tvým lidem a rozlišovat dobro a zlo, neboť kdo by jinak mohl vládnout nad tímto tak početným lidem?“

Pánu se líbilo, že Šalomoun žádal právě toto, a proto mu řekl Bůh:

„Poněvadž jsi žádal právě toto a nežádal sis dlouhý věk ani bohatství ani život svých nepřátel, ale přál sis chápat právo, hle – splním tvá slova. Dám ti moudré a prozíravé srdce, že nebylo podobného před tebou, ani po tobě podobné nepovstane. A i to, cos nežádal, ti dávám, bohatství i slávu, že nebylo a nebude mezi králi žádného tobě rovného.“

Z 1. Knihy královské 3,5.7–12

*„Moudrost: dovolit Bohu,
aby nám ukázal, co je třeba dělat.“
sv. Charles de Foucauld*

Šalomounův soud

Jeden z biblických příběhů o moudrosti krále Šalomouna.

Tehdy přišly ke králi dvě ženy nevěstky (v řeči Bible jsou tímto slovem označovány prostitutky – pozn. redakce) a postavily se před něj. Jedna z těch žen řekla:

„Prosím, můj pane, já a tato žena bydlíme v jednom domě a já jsem u ní v domě porodila. Třetího dne po mém porodu také tato žena porodila. Byly jsme spolu a v tom domě s námi nebyl nikdo cizí, v domě nebyl nikdo kromě nás dvou. Syn této ženy však v noci zemřel, neboť ho zalehla. Proto v noci vstala, a zatímco tvá otrokyně spala, vzala mého syna od mého boku, položila si ho do klína a svého mrtvého syna položila do klína mně. Ráno jsem vstala, abych svého syna nakojila, ale on byl mrtev. Když jsem si ho však zrána pozorně prohlédla, zjistila jsem, že to není můj syn, kterého jsem porodila.“

Druhá žena však prohlásila: „Nikoli. Můj syn je ten živý, a ten mrtvý je tvůj.“

Ale první trvala na svém: „Ne. Tvůj syn je ten mrtvý, a ten živý je můj.“

A tak se před králem hádaly.

Král řekl: „Tato tvrdí: ‚Ten živý je můj syn, a ten mrtvý je tvůj.‘ A tato tvrdí: ‚Ne, tvůj syn je ten mrtvý, a ten živý je můj.‘“

Král proto poručil: „Podejte mi meč.“ Přinesli tedy před krále meč.

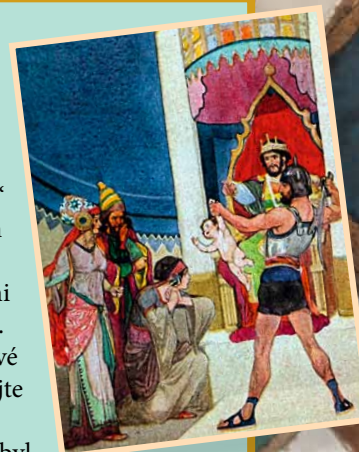
A král nařídil: „Rozetněte to živé dítě ve dvě. Jednu polovinu dejte jedné a druhou polovinu druhé.“

Tu řekla králi žena, jejíž syn byl ten živý a již se srdce svíralo soucitem nad jejím synem: „Prosím, můj pane, dejte to živé novorozeně jí, jen je neusmrčujte!“ Ale druhá řekla: „Ať není ani moje, ani tvoje. Rozetněte je!“

Tu král rozhodl: „Dejte to živé novorozeně té, která řekla: ‚Neusmrčujte je,‘ to je jeho matka.“

Když se celý Izrael dozvěděl o rozsudku, který král vynesl, jala je bázeň před králem. Viděli, že je nadán Boží moudrostí k vykonávání soudu.

Z 1. Knihy královské 3,16–27

*Hloupost se dere dopředu, aby byla viděna.
Moudrost zůstává vzadu, aby viděla.*

Budoucí prezident v hokynářství

O jednom z amerických prezidentů se vypráví tento příběh:

Když byl malý, posílala ho maminka do místního obchůdku nakupovat. V obchodě se scházivali lidé z městečka, klábosili ve frontě, a když jim už došla témata, vždy se našel někdo, kdo se rozhodl pobavit na chlapcův účet. Sáhl do kapsy a vyndal dvě mince: jedna měla sice větší průměr, ale menší hodnotu, druhá byla menší, ale hodnotu měla dvojnásobnou: „Chlapče, dám ti peníze. Který si vybereš?“

Hoch pravidelně sáhl po té, která byla na pohled větší. Celá společnost se tomu pokaždé od srdce smála. Ti, kteří se považovali za zvlášť inteligentní, si navíc klepali na čelo...

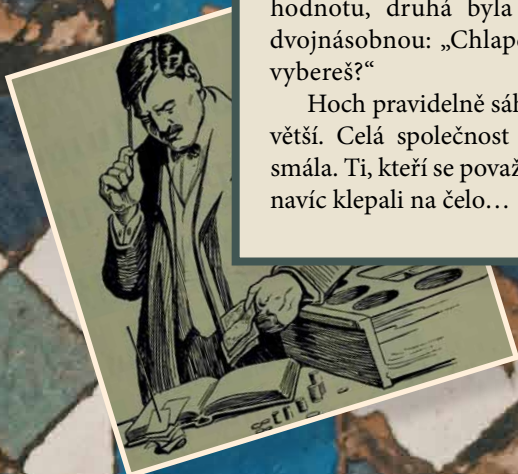
Jednou bylo nějakému sousedovi kluka líto. Počkal na něj nenápadně za rohem a povídá mu: „Víš, ta jedna mince je sice větší kolečko, ale za tu, co vypadá menší, si ve skutečnosti koupíš dvakrát tolik.“

„Ale strejdo,“ usmál se klučina, „to já vím samozřejmě taky. Ale myslíte si, že by to na mě ještě někdo příště zkoušel a nabízel mi mince, kdybych si jednou vzal tu s vyšší hodnotou?“

Moudrý umí „vidět dál“. Snaží se totiž vidět až za horizont přítomného okamžiku.

Skutečně moudrý umí dokonce vidět až za horizont času – do věčnosti. A tak se ptá nejen: „Co mi to přinese pro dnešek, zítřek, nebo třeba za dvacet let...“; ale nezapomene si položit a zodpovědět i velmi důležitou otázku: „Co to přinese mně (a také ostatním) pro věčnost?“

Z knihy „Mozaika duchovní moudrosti“ (viz upoutávka na publikaci na následující straně)

Připravil P. Pavel Zahradníček ■

Babička a dědeček v nebi

Ke skutečné moudrosti a k moudrému pohledu na celý svůj život někdy člověk dospěje až po velmi dlouhé době. Následující vtip mám velmi rád.

Je totiž nejen pro zasmání, ale i k zamyšlení.

Staří manželé se dostali do nebe. Tím, co je tam čekalo, byli doslova uneseni – bylo to ještě asi tisíckrát lepší, než si to během svého pozemského života představovali. A čím déle nad tím žasli, tím byla babička stále nadšenější a nadšenější a dědeček smutnější a smutnější – až se nakonec usedavě rozplakal.

Babička do něho štouchla a povídá: „No tak, dědo, nebull! Vždyť jsme v nebi a je to tady tisíckrát lepší, než jsme si to kdy představovali...!“

„Za to za všechno můžeš ty, babko,“ pronesl mezi jednot-

livými vzlyky dědeček. „To bylo pořád: ‚Vem' si šálu, jez vitamíny, běž k doktorovi, nelež jen na gauči, musíš se hýbat...‘ – Za to za všechno můžeš ty! Vždyť my jsme tu mohli být už o dvacet let dřív!“

•••

Zasmáli jste se? A zamysleli jste se? Jak vážně bereme slova Písma svatého: „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, Bůh připravil těm, kteří ho milují.“ (1 Kor 2,9)

Je pro nás věčnost s Bohem – nebe – opravdu hlavní cíl, od kterého se odvíjí všechna naše důležitá rozhodnutí? Víme, že „na zemi jsme proto, abychom poznávali a milovali Boha, abychom podle jeho vůle konali dobro a abychom jednoho dne došli do nebe“? (Viz YOUCAT – katechismus pro mladé, čl. 1. Tedy hned první článek katechismu dává pochopit, o co jde. To je totiž základ, od toho se pak odvíjí vše další...)

Pokud toto víme, je naděje, že již nyní budeme žít opravdu moudře...

P. Pavel Zahradníček (z knihy P. Josefa Doubravy a P. Marka Dundy „Mozaika duchovní moudrosti“ – viz upoutávka na této straně) ■

Zasmáli jste se? A zamysleli jste se?

P. Josef Doubrava, P. Marek Dunda
Mozaika duchovní moudrosti

Většinou musíme přečíst celou knihu, než nás něco zaujme, avšak tato kniha je již výběrem toho, co zaujalo. Tato kniha je taková „dárková kniha“, které si můžete pořídit desítky výtisků jen za pouhý příspěvek na tisk – a udělat radost každému, komu ji dáte. Je to dárek, který zároveň přinese i užitek, a to věřícím i nevěřícím.

Knihu P. Josefa Doubravy a P. Marka Dundy **Mozaika duchovní moudrosti** je možné objednat jen za příspěvek na tisk 20 Kč + poštovné pomocí kuponu na straně 60 nebo na www.amims.net.

Kompletní kniha on-line je k přečtení i ke stažení zdarma na www.fatym.com a www.amims.net.

Náš tip!

Napadlo vás, že prostřednictvím dárku je možné i evangelizovat? Dárek málokdo odmítne, a když vyberete opravdu zajímavou a přitom stručnou knihu, co se čte jedním dechem... Pár takových tipů vám přinášíme. V objednávkovém kuponu jsou vyznačeny takto:

- N** knihy i pro nevěřící,
- P** knihy vhodné pro plošné rozdávání, např. při tříkrálové sbírce,
- Z** knihy, které mohou tvořit určitý základ vzdělání.

Jak používat knihy z A.M.I.M.S. nejen pro sebe, ale i pro druhé?

Publikace, které v tiskovém apoštolátu A.M.I.M.S. vydáváme, většinou osloví i lidi vzdálené od víry. Knih si můžete objednat alespoň deset od každého vybraného titulu. V objednávkovém kuponu na str. 59–60 je jen část naší nabídky – více najdete na www.amims.net. Sami byste si měli nejdříve knihy přečíst (to je možné i bez toho, že byste si knihu objednali – kompletní texty většiny publikací z A.M.I.M.S. najdete na internetových adresách www.fatym.com a www.amims.net). Potom byste měli uvážit, koho z vašich známých, přátel, sousedů, příbuzných (zejména těch, kteří jsou nevěřící či víře odcizení, kteří již dlouho neudělali nic pro své náboženské vzdělání, kteří jsou nemocní, osamělí...) by kniha mohla oslovit, zaujmout, komu by byla prospěšná. Knihy pak můžete rozdávat, půjčovat, nabízet za příspěvek na tisk...

P. Marek Dunda ■

Návod na dobrý život

sv. Alfons Maria de Liguori

Velmi stručná, ale praktická knížka učitele Církve

sv. Alfonse Marii

de Liguori. Stručně

a jasně to podstatné. Ve světě vyšla již ve více než 600 vydáních! (96 str., doporučený příspěvek 20 Kč)

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
Jitka Krausová: Příběhy moudrosti (formát A5, 96 stran, 20 Kč) P N	
Jozef Luscoň: Do akce jde Titus! (A5, 128 stran, 25 Kč) Napínavý příběh nového blahoslaveného kněze, saleziána. Nejen pro mládež... N	
P. Jiří Ochman a kol.: Se svatým Josefem (formát A5, 32 stran, 10 Kč) Praktická příručka vydaná nejen k roku sv. Josefa	
Josef Janšta: Eliška a Víta (A5, 76 stran, 15 Kč) Čtivý příběh pro děti staršího školního věku od známého autora příběhů pro děti a mládež	
Josef Janšta: O výchově (A5, 40 stran, 10 Kč) Několik užitečných poznámek a doporučení k nelehkému úkolu, jakým je výchova	
Josef Janšta: Od šikany ke spolu I. + II. (A5, 80 + 68 stran, celkem 40 Kč) Napínavý příběh pro děti školního věku (ve dvou svazcích)	
Josef Janšta: Prázdniny bez tabletu I. + II. (A5, 76 + 84 stran, celkem 40 Kč) Napínavý příběh pro děti mladšího školního věku (2 svazky)	
Omalovánky od ATER: Šebestián Kubínek (A5, 21 stran, 5 Kč) Zajímavý život muže, který pro Pána Ježíše všechno opustil...	
P. Marek Dunda a kol.: Hesla pro skvělý život (A5, 104 stran, 20 Kč) Zveršovaný katechismus v heslech (pracovní verze k YOUCAT)	
Pojď si hrát: Stvoření světa (A5, 32 stran, 8 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky	
Pojď si hrát: Sv. Zdislava (A5, 20 stran, 4 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky	
Sestry dominikánky: Vaříme se sestrou Flavii (A5, 76 stran, 20 Kč) N Recepty řeholní sestry, která vařila v litoměřickém semináři bohoslovcům	
P. Josef Soukop: Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky (A5, 60 stran, 15 Kč) Z Velmi srozumitelně a přitom do hloubky (a ještě k tomu velmi poutavě s použitím velkého množství příkladů)	
P. Martin Sedloň, OMI: Doprovázení (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Řada myšlenek a impulsů – kniha, kterou můžete kdekoliv otevřít a hned se do ní začtete. Stručné, jasné, čtivé – výborná dárková kniha	
P. Martin Sedloň, OMI: Poutníkem naděje (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) N Kniha o tom, co tak mnoho lidí potřebuje, ale přitom to postrádá: o naději. Kniha na četbu již trochu náročnější než ta předchozí	
P. Marek Dunda (ed.): Tak kázal Vianney (A5, 72 str., 15 Kč) Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. postupně publikuje kázání svatého faráře arského. V této a následujících čtyřech publikacích najdete již více než polovinu z celkem osmdesáti dochovaných kázání sv. Jana Marie Vianneye.	
P. Marek Dunda (ed.): Jak kázal Vianney o svaté zpovědi (A5, 68 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): I tak kázal Vianney (A5, 68 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Promluvy sv. Jana Marie Vianneye (A5, 60 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Z myšlenek sv. Jana Marie Vianneye (A5, 36 stran, 10 Kč)	
Matka Ustavické Pomoci a modlitby ukrajinsky / Мату Неустанної Помочі та українські молитви (A6, 64 stran, 0 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Řekli svatí a to platí I., II. a III. (A5, 80–84 stran, 3 x 20 Kč) I. II. III. Rozsáhlá sbírka stovek citátů svatých a blahoslavených	
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 1–15 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání, ve kterých jeden z nejvýznamnějších kazatelů starověké Církve probírá takzvaný „Prolog“, tj. prvních osmnáct veršů Janova evangelia. Editorem celé série je P. Marek Dunda.	
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 62–75 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání na 11.–14. kapitolu Janova evangelia, tedy o událostech předcházejících Ježíšovu utrpení a o části poslední večeře	
P. Ladislav Simajchl: Stáří (A5, 48 stran, 10 Kč) Jak prožívat stáří tak, abyste se na něj mohli téměř těšit...	
P. Ladislav Simajchl: Rodiče a školáci (A5, 76 stran, 15 Kč) Čítanka o výchově dětí od školáčků po studenty. Pro rodiče dětí školního věku (od 1. třídy až po pubertu včetně)	

objednávkový kupon

PŘÍPRAVA PRVNÍ SVATÉ PĚLJEMÁNÍ
Ladislav Simajchl

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
Jitka Krausová: <i>Eskulapova hůl, lampa a kříž</i> (A5, 288 stran, 40 Kč) Svatí a věřící lékaři a zdravotníci (17.–21. století)	
Jitka Krausová: <i>Manželství – cesta ke svatosti</i> (A5, 322 stran, 40 Kč) Příběhy svatých manželů 20. století – a dokonce začátku 21. století	
Nálepky s hesly (dva archy A4, 24 Kč oba archy dohromady)	
Joseph Fabelle: <i>Cena, kterou zaplatíš</i> (A5, 160 stran, 30 Kč) Muslim z Iráku napínavě vypráví o svém obrácení, křtu, útěku...	N
P. Marek Dunda, P. Pavel Zahradníček (ed.): <i>Dotyky nebe a země</i> (formát A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) 7 událostí a předmětů v dějinách křesťanství, které zvou k zamyšlení	N 2.VYD.
P. Pavel Zahradníček: <i>Dějiny, jak je možná neznáte</i> (A5, 128 str., plnobar. obálka, 30 Kč) 10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů	Z N 2.VYD.
P. J. Doubrava, P. M. Dunda: <i>Mozaika duchovní moudrosti</i> (A5, 96 str., plnobarevná obálka, 20 Kč) Výběr citátů známých osobností	Z N 2.VYD.
Jaroslav V. Polc: <i>Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti</i> (A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) Kým byl Jan Hus ve skutečnosti – ve světle faktů, jeho klady i zápory...	N
Thomas E. Woods, Jr.: <i>Jak katolická církev budovala západní civilizaci</i> (A5, 208 stran + 16 stran barevných příloh, 180 Kč)	Z N
P. Marek Dunda: <i>Krokodýl aneb můžeš růst</i> (A5, 64 stran, plnobarevná obálka, 15 Kč) 36 impulsů pro růst lásky k Bohu i k bližnímu	Z
<i>Ze života pro život</i> (A5, 96 str., plnobar. obálka, 20 Kč) Výběr z nejzajímavějších svědectví, která vyšla v prvních dvaceti číslech časopisu <i>Milujte se!</i>	P
sestra Cecílie: <i>Útěk sestry Cecílie</i> (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Napínavé, ale i humorné vyprávění řeholnice, která v 50. letech ukryvala kněze před StB a pak před ní sama utíkala	N
sv. Alfons M. Liguori: <i>Návod na dobrý život</i> (A5, 96 str., plnobar. obálka, 20 Kč) Stručně a jasně o základech duchovního života – dobrého a radostného	Z
P. Jan Kabeláč: <i>Základy křesťanské víry</i> (A6, 44 stran, 5 Kč) Stručně a srozumitelně nás toto dílko uvádí do křesťanských postojů. Jedna z nejžádanějších brožurek A.M.I.M.S. – vytištěno již přes 110 000 kusů.	Z P N 2.VYD.
P. Marek Dunda: <i>To promodlím</i> (A6, 42 stran, 5 Kč) Další z evangelizačních publikací s modlitbami – také s těmi nejzákladnějšími	P
P. Josef Havelka: <i>Rozmlouvej s Bohem</i> (A6, 24 stran, 5 Kč) Nejen modlitby, ale také stručný úvod do modlitby – publikace hlavně pro mládež	P
P. Petr Šabaka: <i>Pane Bože, co mám dělat?</i> (A5, 44 stran, 12 Kč) Aneb manuál pro člověka, který si v kostele připadá jako Alenka v říši divů	N
P. Marek Dunda a kol.: <i>Příprava na svátost smíření dnes</i> (vydala MCM, A6, 48 stran, doporučený příspěvek na tisk při objednání naším prostřednictvím je 25 Kč) Publikace nabízí víc než jen zpovědní zrcadlo...	
Petr Piřha: <i>Slyšte slovo a zpívejte píseň</i> (224 str., 45 Kč, měkká vazba) 2.VYD.	45 Kč
Petr Piřha: <i>Slyšte slovo a zpívejte píseň</i> (208 str., 180 Kč, pevná vazba, původní vydání z roku 2012 v „dárkovém provedení“)	180 Kč
Níže můžete dopsat objednávané tituly podle www.amims.net	
Nezapomeňte prosím uvést své jméno, adresu a PSČ:	
Jméno:	
Adresa:	PSČ:
Vyplněný kupon zašlete na adresu A.M.I.M.S., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí. Knihy vám přijdou jako obyčejná poštovní zásilka České pošty s vloženou složenkou na úhradu příspěvku na tisk a poštovné (možno uhradit i bezhotovostně). Možno objednávat i na apostolat@fatym.com .	

Dějiny, jak je možná neznáte
P. Pavel Zahradníček

Dějiny jsou opředeny mnoha mýty. Kniha analyzuje populární formou 10 z nich, které se týkají křesťanství. Často je dokonce možné doložit, kdy a kdo je vytvořil... Řada těchto mýtů

se u nás ve 20. století dostala i do učebnic. Jsou opakovány, lidé jim věří... Kniha nabízí fakta, díky kterým si každý může udělat svůj názor. (128 stran, doporučený příspěvek 30 Kč)

Dotyky nebe a země

Sborník s přibližně stovkou barevných fotografií, reprodukcí a schémat obsahuje sedm témat zpracovaných šesti různými autory: Turínské plátno (včetně nově publikovaných poznatků), Rouška z Manoppella, Zázrak zázraků v Calandě, Nositel Nobelovy ceny za fyziologii a medicínu Alexis Carrel svědkem zázraku v Lurdech, Plačící Madona v Syrakusách, Obrácení Andrého Frossarda, Eucharistický zázrak v Sokólce. (128 stran, 30 Kč)

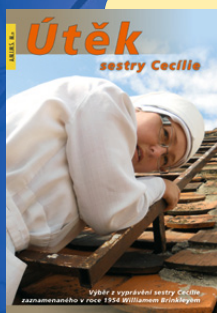
Základy křesťanské víry
Jan Kabeláč

Stručný a srozumitelný úvod do křesťanských postojů. Jedna z nejžádanějších brožurek A.M.I.M.S. (formát A6, 44 stran, 5 Kč)

Matka Ustavičné Pomoci a modlitby ukrajinsky / Mamu Неуставної Помочі та українські молитви
(formát A6, 64 stran, 0 Kč)

Útěk sestry Cecilie

Řeholní sestra vypráví svůj příběh nejen o tom, jak v 50. letech minulého století pomáhala v útěku kněžím, kterým hrozilo uvěznění, jak potom sama utíkala, skrývala se jako psanec... Místy napínavé jako detektivka, místy naopak velmi humorné autentické vyprávění z vlastního života. Další kniha, která se čte doslova jedním dechem. (96 stran, 20 Kč)

Slyšte slovo a zpívejte píseň Petr Piřha
Život svatých Cyrila a Metoděje a příběh Velehradu – kniha, která by neměla chybět v žádné knihovničce. Pro každého, kdo chce poznat kořeny, ze kterých vyrůstají dějiny jeho země. (224 stran, 45 Kč)

Příběhy duchovní moudrosti Jitka Krausová

Stovka krátkých příběhů, které sesbírala MUDr. Jitka Krausová – lékařka psychiatričky, pastorační asistentka a zasvěcená panna. Používá je při duchovním doprovázení, duchovních obnovách i ve své lékařské praxi jako pomoc na cestě k sebepoznání a růstu. Jistě zaujmou věřící i nevěřící a pomohou k zamyšlení nad podstatnými věcmi v našem životě. (96 stran, 20 Kč)

Krokodýl aneb můžeš růst P. Marek Dunda
Krokodýl je starým symbolem duchovního života, prý roste po celý svůj život. Podobně i my můžeme celý život duchovně růst. Tato příručka k tomu nabízí stručné postřehy a inspirace – většinou myšlenky ze starších katolických příruček, ovšem převedené do řeči dnešní doby. Mnozí se diví, jak jsou tyto myšlenky konkrétní a aktuální. (64 stran, 15 Kč)

Cena, kterou zaplatíš Joseph Fabelle
Autor (původním jménem Mohamed al-Saíd al-Músávi) se měl stát hlavou šitského rodinného klanu. Místo toho se rozhodl opustit islám a přijmout křesťanství. Následovalo zděšení a hněv rodiny, vězení, mučení, útěk z Iráku... Svůj příběh napsal ve Francii, kde se nyní i s manželkou a dětmi skrývá před fatvou – islámským rozsudkem smrti. (160 stran, 30 Kč)

Mozaika duchovní moudrosti

Dva kněží (P. Josef Doubrava, P. Marek Dunda) celý život sbírali zajímavé citáty známých i méně známých osobností o moudrosti, štěstí, lásce, naději, víře, vztahu vědy a víry... Do knihy se začtete, kdekoli ji otevřete. Výborný dárek pro každého – podobně jako předchozí a následující dvě knihy. (96 stran, 20 Kč)

Manželství – cesta ke svatosti Jitka Krausová
Kniha s podtitulem Svatí manželé 20. století nabízí 110 příběhů jak manželských párů, tak jednotlivých manželů a manželek, kteří v různých prostředích a situacích dovedli jít po svaté cestě. Za každým medailonem následují otázky či podněty k možnému přemýšlení, rozjímání, ideálně i společnému. (322 stran, 40 Kč)

Do akce jde Titus! Jozef Luscoň

Čtivé vyprávění o salesiánovi blahoslaveném Titovi Zemanovi, který v roce 1950 převedl přes hraniční řeku Moravu dvě skupiny bohoslovců a kněží. Třetí výprava skončila zatčením... (128 stran, 25 Kč)

Eskulapova hůl, lampa a kříž Jitka Krausová
Hrdiny této knihy jsou svatí nebo kandidáti svatosti z řad lékařů, farmaceutů, sester a zdravotníků z moderní doby, hlavně z 19. a 20. stol. (s přesahem i do 21. stol.), občas i z 18. a 17. století. Navíc jsou zde i jiní významní věřící lékaři, částečně i ekumenicky. (288 stran, 40 Kč)
Na www.amims.net najdete e-knihu rozšířenou o další medailony (332 stran).

Ze života pro život

Výběr těch nejzajímavějších svědectví z prvních dvaceti čísel časopisu *Milujte se!*. Skutečné příběhy, někdy obyčejné, jindy zcela mimořádné, které zaujmou snad úplně každého. (96 stran, 20 Kč)

Foto: Unsplash, Annie Spratt (CCO)

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Rozhodnutí a důsledky

Máme možnost se rozhodovat

Každý den máme možnost rozhodovat sami za sebe o své budoucnosti. Když někdo udělá zásadně špatné rozhodnutí,

může toho litovat třeba i celý život. Stejně tak dobrá zásadní rozhodnutí mohou a jistě i mají vliv třeba na celý zbytek života. Dopředu nikdy nevíme, co se stane

a co nám to přinese. Když se ale držíme dobrých zásad a příkladu těch, kteří podle nich žili, bezpochyby neprohloupíme.

Foto: Pexels, Yaroslav Shuraev (CC0)

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu čist, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přistupování ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, ved' mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu. Amen

Pravidla a příklad – obojí má význam

V autošколе nás naučí, jak správně jezdit, vedou nás k dodržování pravidel, vysvětlí nám všechny značky, které na cestách potkáme. Ale nakonec neseme odpovědnost za svou jízdu my sami. Držíme-li se pravidel a dbáme-li obdržených rad, pak naše cesta probíhá daleko bezpečněji, než kdybychom si určovali pravidla my sami. Podobně je to i s celým naším životem. Někdo nás na něj připravoval, mnohé věci nám vysvětlil, ale jsme to my, kdo to následně musí konkrétně žít. A dobrý příklad nám na naší životní cestě velmi pomáhá. Někdo má to štěstí, že má před sebou jako vzor své rodiče, svého kmotra nebo kmotru nebo jiného blízkého člověka. Někdo si vezme jako vzor někoho slavného, koho třeba osobně ani nezná. Když máme před sebou vzácný příklad, jak najednou úplně jiná jsou všechna pravidla a všechny překážky. Nejsou něčím, co drtí, ale jsou vlastně přípravou a příležitostí k růstu. Bezpochyby úplně největším příkladem, ale také naším největším přítelem, který nám rozumí, je sám Ježíš. Ježíš říká svým učedníkům: „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.“ Není takové povzbuzení velice krásné? Nestojí za to mít čisté srdce? Naše vnitřní já, naši duši, naše skryté nitro, do kterého vidí jen Bůh?

Nevadí, co si o nás myslí ostatní. Podstatné je to, co se skrývá v nás. Čistota srdce je krásná. Člověk o ni musí stát a pak se za ni prát. Prát se o každodenní drobná vítězství pro čistotu svojí duše i svého těla. A když člověk padá, tak prosit o pomoc a odpuštění a rychle zase vstát a jít dál. Společenství čistých srdcí je povzbuzením na naší společné cestě životem k nebeskému království.

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem. ■

**Společenství
čistých srdcí je
povzbuzením
na naší společné
cestě životem
k nebeskému
království.**

SČS „v Kostce“

V SČS nejde o nic nového. Mladí lidé se jen hlásí k osvědčenému učení katolické církve a vzájemně se podporují příkladem i modlitbou.

Foto: Pixabay, Kjozsef (CC0)

Zajímá tě, o co vlastně
ve Společenství čistých srdcí
(SČS), které má už víc
než 1600 členů, jde?

O co se snažíme ve Společenství čistých srdcí

- ▶ jít za ideálem čistého srdce (ideál čistého srdce je zde pojímán velmi široce, nezahrnuje pouze sexualitu);
- ▶ chápat sexualitu jako Boží dar člověku, ne jako konzumní záležitost, a snažit se žít v souladu s 6. a 9. přikázáním Desatera;
- ▶ znát učení Církve o těchto otázkách, pochopit jeho význam a přijmout jej;
- ▶ rozvíjet ve všech směrech ctnost čistoty a vydávat radostné svědectví o její hodnotě;
- ▶ nezapomínat žít podle ostatních přikázání Desatera a rozvíjet ostatní prvky autentického křesťanského života (modlitba, četba Písma svatého, život ze svátostí...).

Kdo může do SČS vstoupit

- ▶ členem SČS se může stát každý svobodný člověk starší 15 let, který chce žít podle výše uvedených bodů;
- ▶ nezáleží na dosavadním způsobu života, důležité je rozhodnutí pro současnost a budoucnost.

Shrnutí

V SČS nejde o nic nového. Mladí se jen hlásí k osvědčenému učení katolické církve. Rozhodují se, že se budou snažit růst k ideálu čistého srdce. Vzájemně se podporují příkladem i modlitbou.

P. Marek Dunda ■

**Ideál čistého srdce
ve Společenství
čistých srdcí (SČS)
nezahrnuje pouze
sexualitu!**

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šiř to dál!

ABC civilizace lásky

1.

Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.

O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.

O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.

S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.

5.

Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.

Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.

Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útěchou, radou, pomocí, srdcem.

8.

Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.

Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.

Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

<http://librinostri.catholica.cz>
Kvalitní katolické publikace s nadčasovou hodnotou on-line

Možná jste o nich slyšeli? Možná se vám i kdysi dostaly do rukou a dnes k nim již nemáte přístup? Možná vám je někdo doporučil... V minulosti vydané kvalitní katolické publikace s nadčasovou hodnotou včetně některých velmi hodnotných překladů Bible s poznámkovým aparátem (Hejčl, Sýkora, Sušil) vám nyní v elektronické formě (ve formátu PDF) zpřístupňuje zdarma projekt *Libri nostri* (Naše knihy) na <http://librinostri.catholica.cz>. Knihy je možno číst on-line nebo uložit do svého počítače nebo čtečky.

Katolík by měl být „podobný hospodáři, který vynáší ze své zásoby věci nové i staré“ (srov. Mt 13,52). Zatímco věci nové jsou všude v nepřeborném počtu, věci staré málokdo zná. K jejich poznání nabízí své služby on-line *Knihovna Libri nostri*.

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se